

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний гірничий університет
Фінансово-економічний факультет

**Кафедра економічного аналізу
та фінансів**

**МАТЕРІАЛИ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

«Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації»

18-20 квітня 2018 року

ДНІПРО

ББК 65.9 (4 Укр) 26
УДК 336

Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації / Матеріали студентської науково-практичної Інтернет-конференції (Дніпро, 18-20 квітня 2018 року). – Дніпро: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2018. – с.144

Матеріали студентської наукової конференції висвітлюють сучасні проблеми фінансової теорії та практики.

ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ВИПУСК:

Крилова О.В. – к.т.н., доцент кафедри ЕА і Ф

УКЛАДАЧІ:

Цуркан І.М. – к.е.н., доцент кафедри ЕАіФ

Замковий О.І. – ст.викладач кафедри ЕАіФ

За стиль, редакцію та достовірність поданих матеріалів студентської наукової конференції несуть відповідальність їх автори.

Усі права застережені. Розповсюдження і тиражування матеріали студентської наукової конференції без офіційного дозволу авторів заборонено.

Секція 1 **Фінансовий механізм та державне регулювання економічного розвитку**

Остапенко А.О., ст.гр. 072-17-1

Науковий керівник:

к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В..

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро, Україна)

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Грошово-кредитна система в будь-якій державі несе досить велике і вагоме значення. Без дієздатної і нормально функціонуючої грошово-кредитної системи годі сподіватися на нормальний розвиток не тільки фінансової галузі країни, але й економіки в цілому. Для України, яка переживає важкі часи, питання кредитування є досить важливим і найближчим часом буде залишатися вкрай актуальним. Аналізуючи функціонування грошово-кредитної системи України та розглядаючи її формування; визначено основні помилки в процесі реалізації грошово-кредитної політики за часів незалежності України. Проблеми, що постали перед грошовою та банківською системою України: насамперед — про збільшення конкуренції на ринку, закінчуються часи, коли банки України були монополістами на вітчизняному фінансовому ринку; також проблемою є об'єднання банків та повинна бути постійна присутність НБУ в діяльності комерційних банках. Підсумовуючи сказане можна зробити висновок, що на сучасному етапі становлення українська фінансово-кредитна система не повністю відповідає потребам розвитку економіки нашої держави, оскільки має ряд проблем, які перешкоджають та гальмують її розвиток.

Можна виділити декілька ключових позицій, які сприятимуть зміцненню грошової системи України не лише у короткостроковій, а й у середньостроковій перспективі. Це насамперед курсова політика. Вже вказувалося на некоректність намагань штучно девальвувати гривню. Стимулювання експорту з використанням зазначеного інструментарію, використання девальвації як

компенсуючого інструменту експортних втрат може дати лише тимчасові вигоди. Україна мала можливість переконатися у цьому на власному досвіді.

Ефективність грошово-кредитної політики можна забезпечити шляхами, серед яких вчені пропонують такі: перегляд та внесення змін до певних нормативно-правових актів, забезпечення зростання ВВП, зменшення інфляційних очікувань та підтримку інфляції на оптимальному рівні, рефінансування тих банків, які займаються кредитуванням інноваційних проєктів. Ефективна грошово-кредитна політика здатна забезпечити економічну безпеку держави, що є особливо важливим в умовах процесів глобалізації економіки. До основних шляхів оптимізації грошово-кредитної політики слід віднести: ефективна реалізація політики інфляційного таргетування; зростання міжнародних резервів з метою підвищення фінансової безпеки держави, та нівелювання впливу можливих ризиків для захисту від надмірних коливань валютного курсу шляхом проведення валютних інтервенцій; подальша лібералізація валютного законодавства та зняття валютних обмежень, а також зменшення присутності НБУ на валютному ринку за рахунок забезпечення умов його дієвого та ефективного функціонування; оптимізація процентної політики НБУ; ефективна політика щодо управління державним боргом; оптимізація ліквідаційної процедури банків та поліпшення діяльності НБУ щодо ефективного використання індикаторів реагування; підвищення рівня капіталізації банків.

Список літератури:

1. Грошово-кредитна система України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrainereferat.org/uaref-3254-2.html>.
2. Біла Л.М. Сучасні тенденції розвитку грошово-кредитної системи: вітчизняна практика та зарубіжний досвід / Л.М. Біла // Серія Економічні науки. - Випуск 11. Частина 1, 2015.
3. Швайко М. Л. Особливості грошово-кредитної політики України в сучасних умовах / М. Л. Швайко // Социальная экономика. - 2016. - № 1. - С. 82-86.

Секція 3 Актуальні напрями розвитку фінансової системи країни в умовах глобалізації

Антонов В.М., ст. гр. 072м-17-2

Науковий керівник:

к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро, Україна)

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ РОЗВИТКУ КРЕДИТНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДО УМОВ УКРАЇНИ

Система кредитування підприємств в Україні потребує суттєвого переосмислення в напрямі орієнтації банківського сектору на першочергове кредитування пріоритетних у національній економіці видів діяльності з урахуванням зарубіжного досвіду.

На національних ринках позикових капіталів зарубіжних країн важливу роль відіграють фінансово кредитні установи, які посідають важливе місце в системі фінансування реального сектору економіки. Безперечно, кредитна структура різних країн є неоднаковою.

Заслугує на увагу досвід США, що стосується розвитку малого бізнесу за рахунок системи державних контрактів, які дають можливість отримати гарантований ринок збуту продукції, прискорити нагромадження приватного капіталу, збільшити виробничі потужності.

Для України на сучасному етапі розвитку ринку кредитних інструментів фінансування реального сектору економіки характерна модель, наближена до німецької, оскільки банківська система виступає в ролі основного фінансового посередника. Основним кредитним інструментом, як свідчить проведене нами дослідження, для розширеного відтворення в реальному секторі економіки, крім власних коштів суб'єктів господарювання, виступають банківські кредити. У Німеччині досить поширене кооперативне кредитування. Головна перевага таких установ – низькі відсоткові ставки за кредитами. Сьогодні німецька система кооперативних банків обслуговує близько 30 млн. членів-клієнтів і має загальний баланс 576,1 млрд. євро. Близько 75% всіх бізнесменів, 80%

фермерів і 60% ремісників є членами кооперативних банків. Як видно, на відміну від України, у Німеччині провідна роль у кредитуванні реального сектору економіки належить небанківським фінансово-кредитним установам, зокрема, кредитним кооперативам [1].

В кредитній системі Японії важливе місце посідає Японський банк розвитку. Його діяльність зосереджено на пільговому кредитуванні галузей економіки. Він здійснює довгострокове кредитування промисловості, в основному тих галузей, які є ризиковими з точки зору приватних банків. Тому вважаємо за доцільне запропонувати для стимулювання розвитку реального сектору економіки в Україні закріпити на рівні законодавства перелік високотехнологічних галузей, фінансування яких з використанням кредитних інструментів є пріоритетним.

Проведений аналіз діяльності небанківських фінансово-кредитних установ з фінансування реального сектору економіки дозволив визначити такі пріоритетні напрями розвитку їх кредитних інструментів: необхідність державної підтримки небанківських фінансових установ як потенційно значущого джерела фінансування розвитку реального сектору економіки; продовження вдосконалення законодавства щодо здійснення кредитування небанківськими фінансовими інститутами (в першу чергу – кредитними спілками); стимулювання розвитку ринку фінансового лізингу; проведення просвітницької роботи про діяльність небанківських фінансових інститутів серед споживачів фінансових послуг; сприяння підвищенню кваліфікації працівників небанківських фінансових інститутів з застосуванням найкращого світового досвіду використання кредитних інструментів для фінансування економічного зростання.

Список літератури:

1. Поляк Н. П. Банківське кредитування: сучасний стан та проблеми сьогодення / Н.П. Поляк // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»: науковий збірник. – 2014. – №2(74). – С. 201-207 (0,41 друк. арк.).

*Ахмедова А.В., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Грошові надходження страхової організації є різноманітними за своїм змістом та походженням. Відповідно до П(С)БО №4 та МСБО №7 діяльність підприємств поділяється на операційну, інвестиційну, фінансову [1, 2]. В організаційній та управлінській роботі підприємств фінансова діяльність займає особливе місце [3].

Фінансова діяльність – це система використання різних форм і методів для фінансового забезпечення функціонування підприємств і досягнення ними поставлених цілей, тобто це та практична фінансова робота, що забезпечує життєдіяльність підприємства, поліпшення її результатів [4].

Фінансова діяльність підприємства спрямована на вирішення таких основних завдань:

- забезпечення фінансовими ресурсами поточної операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства;
- пошук резервів збільшення доходів, прибутків і рентабельності підприємства;
- забезпечення виконання фінансових зобов'язань перед діловими партнерами (постачальниками, підрядниками, банками, страховими та інвестиційними компаніями тощо), бюджетом і цільовими фондами;
- фінансове забезпечення виробничого і соціального розвитку підприємства;
- контроль за ефективним розподілом і цільовим використанням фінансових ресурсів [5, с. 14].

Виділяють такі напрями фінансової діяльності страхових організацій:

- фінансове прогнозування та планування - визначається загальна потреба і можливість отримання фінансових ресурсів. Спираючись на опрацьовані фінансові показники, складаються перспективні, поточні та оперативні фінансові плани;

- здійснення оперативної фінансової роботи - направляється на практичне втілення фінансового забезпечення діяльності страхової компанії, постійне підтримування її платоспроможності на належному рівні.

- проведення постійного аналізу та контролю фінансового стану – передбачає діагноз фінансового стану страховика [6].

У системі управління страховими компаніями обґрунтування фінансових показників, здійснених фінансових операцій і результативність багатьох управлінських рішень досягаються з урахуванням результатів фінансового прогнозування та планування. Ці показники є важливими складниками процесу управління та розвитку страхових компаній у напрямі виявлення можливостей та загроз, особливо рівня платоспроможності та фінансової стійкості страхової компанії. На основі прогнозних показників прибутковості, платоспроможності, ліквідності, раціонального розміщення обігових коштів та коштів страхових резервів, тощо можливе формування подальшої стратегії розвитку страхових компаній та корегування короткострокових планів за рахунок зміни тактичних завдань та цілей.

Список літератури:

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» від 1 січня 1994 р.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів» Затверджено Наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.99 р. // www.ligazakon.ua
3. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. — К.: КНЕУ, 2001. — 460 с., іл.
4. Правове регулювання господарсько-фінансової діяльності підприємства: монографія / В. І. Торкатюк, Г. В. Стадник, А. Л. Шутенко та ін.; за заг. ред. В. І. Торкатюка; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. — Х.: ХНАМГ, 2011. — 346 с.
5. Аранчій В.І., Чумак В.Д., Смолянська О.Ю., Черненко Л.В. Фінансова діяльність підприємств: Навчальний посібник. — К.: ВД «Професіонал», 2004. — 240 с.
6. Світлична О.С., Сташкевич Н.М. Управління фінансами страхових організацій: Навч. пос. - Одеса: Атлант, 2015 – 258 с.

*Ахмедова З.З., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л. Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ОЦІНКА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ЗНИЖЕННЯ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ БАНКУ

Одними з найбільш прибуткових банківських операцій є кредитні операції, бо саме вони приносять банку більше 90% сукупного доходу.

Кредитні операції також є найбільш ризиковою складовою активів банку. У структурі балансу банку кредитний портфель розглядається як єдине ціле та складова частина активів банку, яка має свій рівень дохідності і відповідний рівень ризику [1].

Велика ступінь ризиковості кредитної діяльності може призвести до банкрутства, тому кредитні ризики - основна проблема банку, а керування ними є необхідною частиною стратегії і тактики виживання і розвитку будь-якого комерційного банку.

Головне місце серед інструментів мінімізації кредитного ризику посідає саме оцінка кредитоспроможності позичальників. Реальні висновки і пропозиції за результатами аналізу кредитоспроможності позичальників дозволяють уникнути невиправданих ризиків при проведенні кредитних операцій.

У нормативно-правових документах кредитоспроможність розглядається як наявність у боржника передумов для проведення кредитної операції та його спроможність повернути борг у повному обсязі та в обумовлені договором строки [2].

При оцінці кредитоспроможності позичальника комерційні банки використовують власні методики, в основу яких покладено методику Національного банку України. Банкам не забороняється самостійно встановлювати додаткові критерії аналізу фінансового стану позичальника, що

підвищують вимоги до показників з метою адекватної оцінки кредитних ризиків.

Аналіз кредитоспроможності та фінансового стану позичальника проводяться банком на підставі: документів та матеріалів, отриманих безпосередньо від клієнта; документів та матеріалів про клієнта у базах даних банку; інформації з оточення клієнта.

Методики оцінки кредитоспроможності потенційного позичальника, що використовуються комерційними банками, досить різноманітні. Але всі вони спираються на певну систему фінансових коефіцієнтів – це коефіцієнти ліквідності, ділової активності, фінансової стійкості, рентабельності та показники грошового потоку підприємства [3].

У світовій економічній практиці використовується багато методик комплексного аналізу потенційних позичальників та ефективності майбутніх проектів: CAMELS (Світовий банк); CAMPARI (використовується деякими європейськими банками); PARSER (Великобританія); 5C (США); MEMO; 4FC; COPF (Німеччина) [4].

Слід зауважити, що дані системи оцінки кредитоспроможності є дієвими та ефективними на території країн, в яких вони були запроваджені, але їх застосування в національних умовах ринкової економіки потребує адаптації.

Отже, правильно визначена система оцінки кредитоспроможності позичальника банком забезпечує його від ризику неповернення кредитів і банкрутства.

Список літератури:

1. Аналіз банківської діяльності [Текст] : Підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко, А. М. Арістова ; За ред. А.М.Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2003. – 600с.
2. Про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків : Постанова Правління НБУ № 279 від 06.07.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0474-00>.
3. Остафіль О. Комплексна оцінка кредитоспроможності позичальника як інструмент управління кредитним ризиком банку/ Остафіль О., Рубаха М.//Формування ринкової економіки в Україні - 2009.- №19. - С.387-396.
4. Васильчак С. В. Оцінка кредитоспроможності позичальника як один із методів забезпечення економічної безпеки банку / С. В. Васильчак, Л. Р. Демус // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – № 22.1. – С. 158.

*Багдасарян В.А., ст.гр.072-1бск-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц.каф. ЕАіФ, Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Розвиток фінансової системи України має органічно вписуватись у загальну стратегію реформування національної економіки, забезпечення її конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі, зменшення її відставання від розвинутих країн. Ефективне функціонування фінансової системи сприяє розбудові політики фінансової модернізації, важливою складовою якої є фінансова стабілізація.

Фінансова система кожної країни не функціонує ізольовано: величезні фінансові ресурси транснаціональних корпорацій і мультинаціональних банків, зростаючі транскордонні фінансові трансакції, інтенсивне формування новітніх механізмів та інструментів світового фінансового ринку породжують фінансову глобалізацію. Під впливом останньої виникають неоднозначні і суперечливі тенденції розвитку фінансових систем, в яких відображається позитивний і негативний вплив глобалізації [1]. Так на основі фінансової глобалізації спостерігається реальне економічне зростання багатьох національних економік; з'являються нові можливості для економічної диверсифікації світових фінансових потоків; зростають інвестиційні ресурси, які вкладаються в країни, що розвиваються. Інтеграція фінансових ринків, збільшення трансграничних потоків капіталу, зміна в базі інвесторів є позитивними наслідками глобалізації.

В умовах глобалізації з'являються негативні тенденції розвитку національних фінансових систем: відбувається зростання темпів розповсюдження імпульсів нестабільності фінансової системи з однієї країни або групи країн до інших; посилюється ризик закриття позицій в період різкої зміни макроекономічних показників та зростають обсяги вивозу іноземного капіталу, передусім з банківської сфери; активізація ризикованого

використання залучених коштів, прийняття фінансово-кредитними установами на себе значного ризику, виникнення у ряді випадків загрози банкрутства[3].

Позитивний вплив фінансової системи на економічний розвиток може бути досягнутий за рахунок: синхронізації інструментів удосконалення бюджетно-податкової, грошово-кредитної і валютної складової із структурної перебудовою економіки; зниження податкової ставки з податку на прибуток в розмірі встановленому державою на рівні певної відсоткової ставки в залежності від вартості придбаних технологій або новітнього обладнання, використання якого сприяє власному виробництву інноваційної продукції; розробки і впровадження фінансових інструментів державної підтримки інноваційної діяльності підприємств малого та середнього бізнесу [2].

Реалізація означених аспектів удосконалення умов розвитку фінансової системи України дозволить не лише забезпечити її позитивний вплив на динаміку макроекономічних показників, але й сприятиме покращенню структурно-функціональної взаємодії її окремих ланок.

Самодостатня фінансова система є основою для врегулювання боргової проблеми, запорукою для підвищення інвестиційної привабливості економіки, фінансової стабільності, досягнення високого кредитного рейтингу держави.

Список літератури:

1. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базидевича. – 7-ме вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2008. – 719 с.

2. Основи економічної теорії: політ економічний аспект: Підручн. / Відп. ред. Г.Н. Климко. – 4-те вид., перероб. і дон. – К.: Знання-Прес, 2002. – 615. – (Вища освіта ХНІ століття).

3. Поченчук Г. М. Сучасна світова фінансово-економічна криза в контексті теорії економічних циклів / Г.М. Поченчук // Сучасна економічна динаміка в контексті парадигми економічного розвитку Й.А. Шумпетера: Матеріали XX міжнародної науково-практичної конференції (14 Поченчук Г. М. 15 жовтня 2011 р.). – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 336 с.

*Бяшимова Л.Д., ст. гр.ФКфеС-15-1
Науковий керівник:
д.е.н., проф. каф. ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Фінансові ресурси страховиків є одним із найважливіших для забезпечення їхньої діяльності видом ресурсів. Здатність фінансових ресурсів трансформуватись у матеріальні, інтелектуальні, інноваційні та інші види ресурсів зумовлює їхню вагомість у фінансово-господарській роботі страхових компаній.

Значний внесок у розробку теоретико-методологічних основ визначення сутності фінансових ресурсів страховика та процесів їх формування внесли вчені-економісти: В. Базилевич, В. Баранова, О. Заруба, С. Осадець, О. Охріменко, Р. Пікус, Ю. Тронін, К. Турбіна, В. В. Шахов, Л. Шірінян та інші. Попри існуючі наукові розробки, ще недостатньо вивчено особливості формування фінансових ресурсів страхових компаній.

Метою дослідження є визначення особливостей формування фінансових ресурсів страхових компаній.

При формуванні фінансових ресурсів страхової компанії необхідно виходити з наступних концептуальних засад:

- враховувати законодавчо встановлені мінімальні кількісні вимоги до власних коштів, з якими страхова компанія може отримати ліцензію на діяльність;

- дотримуватися раціонального співвідношення власних коштів страхової організації і прийнятих нею на себе страхових зобов'язань як у цілому, так і в розрахунку на один договір;

- при невисокому рівні конкуренції в окремих сегментах страхового ринку здійснювати обмежуючу тактику формування фінансових ресурсів за рахунок надходжень страхових внесків і після досягнення ними максимально

допустимого з урахуванням ризику значення тимчасово не приймати платежі до моменту, коли компанія зможе збільшити резерви від повторних платежів наступного року;

- в якості найбільш оптимальної стратегії формування фінансових ресурсів страхової компанії здійснювати доповнення сформованих резервів грошовим покриттям за рахунок статутного капіталу;

- передавати частину відповідальності, яку страхова компанія вже не може сама утримувати, перестраховику;

- при виборі стратегій формування фінансових ресурсів оптимально поєднувати такі критерії, як забезпечення мінімальної середньозваженої ціни залучених ресурсів, досягнення нормальної рентабельності розміщених фінансових ресурсів та одночасна мінімізація ризику втрати фінансової стійкості страхової організації [1].

Основними фінансовими ресурсами страховиків за джерелами залучень є сплачений статутний фонд и система страхових резервів, якими забезпечується надійність виконання зобов'язань страхової компанії.

При формуванні фінансових ресурсів страхової компанії потрібно виходити з основних чинників, які впливають на їх кількісний і якісний стан і в свою чергу зумовлюють рівень фінансової стійкості страхової організації в конкретному періоді. До таких чинників більшість економістів відносять величину сплаченого статутного капіталу страхової компанії, розмір страхових резервів з метою гарантії страхових виплат, структуру страхового портфеля, існуючу систему перестраховування страхових ризиків, а також масштаби та ризикованість інвестиційної діяльності конкретної страхової компанії.

Перспективним напрямом подальших досліджень стане аналіз існуючих методів фінансового прогнозування показників діяльності страхової компанії, що мають вплив на формування фінансових ресурсів страховика.

Список літератури:

1. Коробка І.М., Британська Н.Н. Управління формуванням фінансових ресурсів страхових компаній. [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: http://www.rusnauka.com/10_NPE_2011/Pedagogica/3_82885.doc.htm

*Гавриленко Т.С., ст.гр. ФКфеС-15-1
Науковий керівник:
Ст.викл. каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м. Дніпро, Україна)*

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ

Іпотечний кредит має, як правило, чітке цільове призначення. Іпотечні позики в сучасних умовах найчастіше використовуються для фінансування придбання, побудови і перепланування житлових і виробничих приміщень, а також освоєння земельних ділянок. Особливістю іпотечного кредиту є те, що заставою для його надання може виступати та нерухомість, на купівлю якої він береться.

Юридичною та економічною передумовою виникнення іпотечного кредиту є наявність розвинутої системи права приватної власності на нерухомість і, насамперед, на землю. Без приватної власності на землю та інституціонального забезпечення її купівлі-продажу широкий розвиток іпотечного кредиту неможливий.

Об'єктами іпотечного кредиту є житлові будинки, квартири, виробничі будинки, споруди, магазини, земельні ділянки тощо. Розмір іпотечного кредиту визначається у вигляді частини вартості об'єкта іпотеки. Ця обставина дозволяє навіть отримувати під заставу одного й того самого нерухомого майна додаткові іпотечні позики. Заставне майно залишається у позичальника, який продовжує його експлуатувати, тобто зберігає своє право власника [3].

Нерухомість як об'єкт іпотечного кредиту має ряд суттєвих переваг. Вона майже ніколи не втрачає повністю своєї вартості (цінності), а з часом, як свідчить господарська практика, ціна її навіть зростає.

Іпотечне кредитування вимагає від персоналу комерційних банків спеціальних знань і високої економічної кваліфікації. Особливо це важливо для правильної оцінки кредитоспроможності позичальника, а також вартості нерухомого майна, без чого іпотечний кредит стає занадто ризикованою банківською операцією.

Іпотечне кредитування при купівлі житла (яке йде під заставу) сьогодні є домінуючим: 80% іпотечного фінансування у розвинутих країнах. Низький ризик в умовах стабільної економіки дає можливість надавати довгострокові кредити з високим співвідношенням розміру кредиту до вартості іпотеки. Ця послуга (продукт) базується на оціночній вартості та на очікуваному доходу від виконаних робіт, має масовий характер, низьку маржу [2].

Іпотечне кредитування зможе відігравати суттєву роль у підтримці макроекономічної стабільності за умови існування розвинутого іпотечного ринку, тобто специфічних механізмів та інструментів, які надійно об'єднують основних учасників іпотечного ринку позичальників, кредиторів та інвесторів [1].

Отже, вітчизняний ринок іпотечного кредитування є фрагментарним. Для того, щоб мати розвинутий ринок іпотеки, вітчизняні банки повинні збільшити обсяги кредитування хоча б в 3 рази. Кредитна активність банків упродовж досліджуваного періоду залишалась низькою, що пояснюється загальною фінансово-економічною кризою, стагнаційними процесами на ринку нерухомості, зниженням реальних доходів населення, високим рівнем невизначеності щодо подальшого економічного розвитку та високою вартістю кредитних ресурсів. Для покращення ситуації держава повинна встановлювати загальні правила, забезпечуючи ефективність взаємодії всіх учасників ринку іпотечного кредитування.

Список літератури:

1. Кіреєв О.І. Іпотечне кредитування: проблеми та перспективи розвитку в Україні: Інформаційно-аналітичні матеріали / За заг. ред. О.І. Кіреєва. – К: Центр наукових досліджень НБУ, 2016. – 107 с.
2. Любунь О.С. Іпотечне кредитування. [Текст] / О.С. Любунь. – К.: Вид – во Європ. ун – ту, 2017. – 299 с.
3. Жук О.В. Стан і перспективи розвитку іпотечного кредитування в Україні // Економічний простір. – 2017. - №23/1. – С. 308 – 315.

*Голобородько М.П., ст. гр. 073-16-2,
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(ДВНЗ «Національний гірничий університет»
м. Дніпро, Україна)*

ІНВЕСТИЦІЇ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ – РУШІЙНА СИЛА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

Основні тенденції розвитку світової економіки підтверджують, що економічне зростання можливе лише на основі інновацій. Тому створення інноваційної господарської системи – невідкладна задача для України.

При цьому слід враховувати, що Україна має добре розвинену систему освіти, значний науковий базис, а також деякі технологічні ноу-хау, що успішно втілені в окремих сферах. Такі переваги в цілому являють собою більш значний інноваційний потенціал, ніж той, яким на сьогодні володіють інші країни з аналогічним ВВП. Питання залишається в тому, наскільки ефективно Україна зможе використовувати цю порівняльну перевагу, як швидко та якісно створиться система умов поширення інноваційної діяльності в цілому.

Але тенденція останніх років показує негативні явища стосовно розвитку наукових досліджень та впровадження їх результатів в діяльність суб'єктів господарювання. Так, обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт за часів незалежності України знизився з 1.36% ВВП у 1996 році до 0.64% ВВП у 2015 році [1]. Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової продукції також має негативну тенденцію і знизилась з 9.4% у 2000 році до 1.4% у 2015 році [1]. Таким чином, розвиток людського капіталу, більш ефективно його використання – це один з основних напрямків економічного зростання країни.

В процесі використання людський капітал постійно збагачується (вища освіта, підвищення кваліфікації), удосконалюється, тому знос цього виду капіталу відбувається повільніше порівняно з фізичним капіталом. Якщо розглянути знос капіталу детальніше (моральний та фізичний знос), то відносно людського капіталу можна застосувати поняття фізичний знос і «моральне

удосконалення» (тієї його частини, що постійно удосконалюється шляхом підвищення кваліфікації, здобуття вищого рівня освіти, впровадження в свою життєдіяльність досягнень науково-технічного прогресу). Період інвестиційних вкладень в людину триває від 12 років - середня освіта, до 17 років – вища освіта, до 20 років – рівень PhD. Максимально людина досягає при цьому 26-28 років. Термін працездатності (функціонування людського капіталу) складає мінімум 30 років (до настання пенсійного віку); в залежності від індивідуальних інтересів людини може бути більше. Тому термін віддачі людського капіталу як мінімум у 1.5 рази більше терміну навчання. Якщо розглянути рентабельність операційної діяльності українських підприємств професійної, наукової та технічної діяльності, то можна відмітити, що їх рентабельність зростає і з 2016 року набуває позитивного значення, освіти – коливається на рівні 5% (табл.1).

Таблиця 1

Рентабельність операційної діяльності підприємств за видами економічної діяльності,%[1]

Рентабельність операційної діяльності підприємств,%					
Роки Види діяльності	2013	2014	2015	2016	2017 (січень-вересень)
Професійна, наукова та технічна діяльність	-1.3	-29.1	-1.1	17.6	18.9
Освіта	8.4	5.5	5.7	5.6	4.2

Вищу рентабельність операційної діяльності мають лише підприємства сільського господарства. [1]

Тому, пріоритетом держави повинні стати інвестиції в людський капітал, забезпечивши, таким чином, вихід країни з кризи.

Список літератури:

1. Рентабельність операційної діяльності підприємств за видами економічної діяльності.-Економічна статистика України - [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Грабчак А.О., ст. гр. 072м-17-2
Науковий керівник:
д.е.н., проф. каф. ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)

УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ УСТАНОВИ

Розробка методів ефективного управління ліквідністю банку потрібна для того, щоб знизити ризик та уникнути зайвих втрат альтернативних доходів, що в свою чергу підвищує загальну прибутковість діяльності банку.

Метою дослідження є розробка комплексного підходу до прийняття рішень банком в управлінні його ліквідністю в умовах зміни зовнішніх факторів, до яких відносяться, наприклад, політична і економічна ситуація в країні, стан грошового ринку, розвиненість ринку цінних паперів, наявність і досконалість необхідного законодавства та інші.

Значний внесок у дослідження методологічних особливостей аналізу ліквідності банку зробили зарубіжні та вітчизняні вчені, зокрема О. Васюренка, А. Герасимовича, Д. Петрова, О. Лаврушина, Л. Примостки, М. Савлука, В. Пірога, А. Мороза та ін. Попри значний внесок науковців у дослідження аспектів оцінки ліквідності, дана тема залишається актуальною і в наш час та потребує подальшого дослідження як в теоретичному, так і практичному плані.

Основними методами управління ліквідності банку є коефіцієнтний метод, прогнозування руху грошових коштів та аналіз структури його активів та пасивів у розрізі термінів до погашення, тобто Gap-аналіз.

Управління ризиком ліквідності є багатограним процесом, який торкається майже всіх аспектів діяльності комерційного банку. Мінімізація ризиків ліквідності включає в себе цілий ряд аспектів вдосконалення управління бізнес-процесами. Основна мета управління - дотримання оптимальності між прибутковістю і ризиком, забезпечення надійності та платоспроможності, за допомогою кількісної зміни ризикових позицій і оцінки

можливих втрат, а це в першу чергу вимагає високої якості активів і пасивів та підтримки достатності капіталу.

Перш за все, важливою умовою конкурентоспроможності та надійності будь-якої фінансової організації є вдало спланований менеджмент ресурсів, адже неправильна політика в галузі управління ресурсами може привести банк до банкрутства. Саме від вмілого розміщення залучених ресурсів, створення необхідних резервів, недопущення прострочення та неплатежів за кредитними операціями, від прийняття раціональних витрат по забезпеченню банківської діяльності залежить забезпечення нормального рівня банківської ліквідності.

Існує ряд методів управління ліквідністю, які засновані на управлінні активами, пасивами або і тими, і іншими одночасно. Коли банк використовує принципово різні джерела залучення коштів, то доцільним буде застосування методу конверсії фондів, який передбачає як управління активами, так і управління пасивами.

Навпаки, коли ресурсна база банку достатньо однорідна, то доцільним може виявитися менш складний метод фондового пулу, щодо методів управління пасивами, то до них зараховують отримання міжбанківських кредитів, які дозволяють в порівняно короткі терміни відкоригувати стан резервів. Але все ж таки управління ліквідністю і контроль ризику втрати ліквідності неможливий без збалансованого управління активами і пасивами банку. Спільне управління активами і пасивами передбачає створення оптимальної структури балансу, що дає можливість знизити ризики, пов'язані з несприятливими змінами ринку.

Відповідно, актуальним є проблематика розробки стратегії управління ліквідністю банку, яка повинна мати на увазі підготовку до різних сценаріїв розвитку зовнішнього середовища. Звідси випливає, що необхідні жорсткі критерії створення резервів ліквідності зі свідомою зміною активів і пасивів для формування найбільш стабільної системи функціонування всіх структур банку.

*Дарадан О.В., ст. гр. Бс_ФК-15
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

СПЕЦИФІЧНІСТЬ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ЗА ДЖЕРЕЛАМИ ЗАЛУЧЕННЯ

Під фінансовими ресурсами страховика розуміють централізовані та децентралізовані грошові фонди і резерви цільового призначення, які формуються у процесі страхової діяльності і призначені для виконання зобов'язань зі страхового захисту, підтримання платоспроможності та фінансової стійкості страховика [1].

Фінансові ресурси, які залучають страхові компанії для здійснення своєї діяльності характеризуються різноманіттям їх видів та значною специфічністю їх формування та використання. Розкриємо склад фінансових ресурсів страховика за джерелами залучення з врахуванням специфіки їх діяльності.

Капітал страховика є основою його діяльності й сукупністю фінансових ресурсів: власних, залучених і позичених, які перебувають у розпорядженні страховика, використовуються для забезпечення його діяльності та отримання прибутку, при цьому залучена частина капіталу значно переважає над власним капіталом. Це підтверджується фінансовими даними ПрАТ «СК «АХА Страхування», яка згідно рейтингу за даними журналу „Insurance Top” входить до ТОП 5 самих крупних лідерів на ринку ризикового страхування України (рис.1) [2,3].

Власний капітал - це капітал, який належить страховій компанії на праві власності та представлений статутним, додатковим, резервним капіталом і включає нерозподілений прибуток [4]. На протязі 2014-2016 рр. в ПрАТ «СК «АХА Страхування» найбільшу питому вагу займав статутний капітал від 57,94% в 2014 році до 43,06% в 2016 році. Порядок формування статутного фонду страхових компаній регулюються чинним законодавством. Основними вимогами до його формування є наявність мінімального розміру статутного

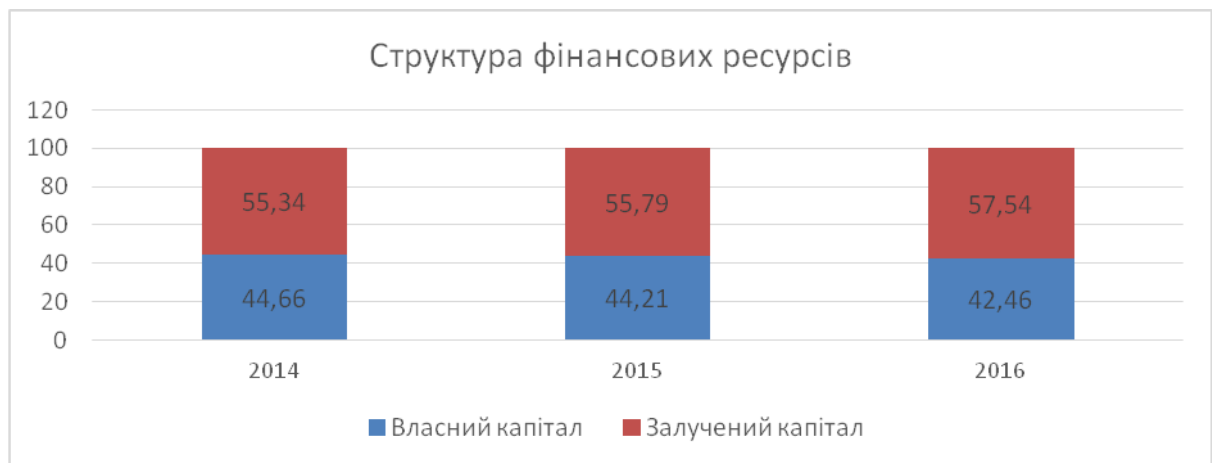

Рис. 1. Склад фінансових ресурсів ПрАТ «СК «АХА Страхування»

фонду - 1 млн. євро, для страховика, який займається ризиковими видами страхування і його сплата повинна бути виключно в грошовій формі.

Найбільша питома вага в структурі залученого та позикового капіталу на кінець 2014 - 2016 рр. в ПрАТ «СК «АХА Страхування» припадала на страхові резерви (від 73,93% до 79,77%). Кошти страхових резервів відбивають величину зобов'язань страховика перед страхувальниками за укладеними договорами страхування та використовуються для виплат страхових сум і страхових відшкодувань у тих випадках, коли для забезпечення виплат страхувальникам не вистачає поточних надходжень страхових премій [5].

Проведене дослідження дає змогу зробити висновок, що основними фінансовими ресурсами страховиків за джерелами залучень є сплачений статутний фонд и система страхових резервів, якими забезпечується надійність виконання зобов'язань страхової компанії.

Список літератури:

1. Світлична О.С., Сташкевич Н.М. Управління фінансами страхових організацій: Навч. пос. - Одеса: Атлант, 2015 – 258 с.
2. Офіційний сайт ПрАТ «СК «АХА Страхування». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aha-ukraine.com/company/aha-in-ukraine/>
3. Рейтинг страхових компаній України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/ratings/nonlife/16/12/1> Загол. з екрана.
4. Говорушко Т.А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку [текст] монографія / Т.А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 168 с.
5. Фещенко Є.А. Особливості формування фінансових ресурсів страховиків / Є.А. Фещенко // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. – 2006. - Вип. 81/82. – С.122-125.

*Добровольський А.О., ст. гр. ФКфес-15-1
Науковий керівник:
д.е.н., проф. каф. ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ ДИНАМІКИ СТРАХОВИХ ПЛАТЕЖІВ НА ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «АСК «ІНГО УКРАЇНА» МЕТОДОМ КОРЕЛЯЦІЙНО-РЕГРЕСІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

У зв'язку з ризиковим характером страхової діяльності прогнозування в страхових компаніях має базуватися на теорії ймовірності і масових статистичних даних. В якості узагальнюючого показника, який характеризує діяльність страхових компаній і має вплив на інші показники, було обрано обсяг страхових платежів.

Як свідчать розрахунки виконані в роботі автора Ромащенко О. [1], обсяг страхових премій має щільний кореляційний зв'язок з такими показниками, як обсяг страхових виплат, власним капіталом, активами страхової компанії, страховими резервами. Тому на основі обсягу страхових платежів, як узагальнюючого показника може здійснюватися прогнозування інших показників відповідно з економіко-математичною моделлю.

Основна задача регресійного аналізу полягає в дослідженні залежності досліджуваної змінної від різних факторів і відображенні їхнього взаємозв'язку у формі регресійної моделі. В якості залежних змінних від розміру страхових премій були обрані наступні страхові показники: страхові виплати, страхові резерви та активи ПрАТ «АСК «ІНГО Україна».

Отримані розрахунки однофакторних моделей регресії, наведені в табл. 1 рівняння регресії свідчать, що зростання обсягу страхових платежів на 1,0 тис.грн. зумовлює збільшення обсягу виплат на 0,2508 тис.грн., страхових резервів – на 0,8454 тис.грн., а зростання обсягу активів на 2,3909 тис.грн. Як показують розрахунки відносної похибки за трьома моделями – точність прогнозу задовільна.

Параметри рівняння кореляційно-регресійної залежності показників діяльності ПрАТ «АСК «ІНГО Україна» вибіркової сукупності (результативні ознаки – у, факторна х)

Варіанти кореляційно-регресійного зв'язку, тис.грн.	Рівняння кореляційно-регресійного зв'язку, тис.грн. $\hat{y} = \hat{\alpha} + \hat{\beta}x$	Коефіц. кореляції, R	Коефіц. детермінації, R ²	Середня помилка апроксимації $\bar{\varepsilon}$, %
Страхові виплати (у ₁) Страхові платежі (х)	$\hat{y}_{1x} = 129481,4 + 0,25083x$	0,4561	0,208	22,71
Страхові резерви (у ₂) Страхові платежі (х)	$\hat{y}_{2x} = -87899,44 + 0,8454x$	0,8426	0,71	23,47
Активи (у ₃) Страхові платежі (х)	$\hat{y}_{3x} = -586622,4 + 2,39096x$	0,9243	0,8543	26,88

За результатами моделювання найбільш високий зв'язок є між розміром страхових премій та розміром активів страхової компанії, тобто 85,43% активів пояснюється за допомогою фактору страхових платежів. Прогнозувати розмір активів страховика за даною моделлю доцільно.

Розрахувавши за рівняннями регресії прогнозні показники діяльності ПрАТ «АСК «ІНГО Україна» на 2017 рік та взявши за прогнозне значення страхових платежів суму 1358677 тис.грн. розраховану на основі моделі поліному п'ятого ступеня, було виявлено, що розмір страхових виплат збільшиться на 55,51%, страхові резерви та активи компанії збільшаться відповідно на 56,41% і 77,63%.

Список літератури:

1. Ромащенко О. Планування і прогнозування фінансової діяльності страхових компаній на основі економіко-математичного моделювання / О. Ромащенко // Ринок цінних паперів України. – 2007. - №11-12. – С. 99-104.

*Книр В.Ю., ст. гр ФКфеС-15-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Букрсева Д.С.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м Дніпро, Україна)*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКУ: КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ

В умовах високої конкуренції та нестабільності фінансових ринків одне з завдань на шляху вдосконалення діяльності банків полягає у підвищенні якості сучасних методів аналізу, розробці та реалізації нових підходів та процедур до визначення ефективності управління банком в цілому та його кредитним портфелем зокрема.

Для проведення ефективної кредитної політики потрібен комплексний методичний підхід до оцінки якості кредитного портфеля банку (рис. 1).

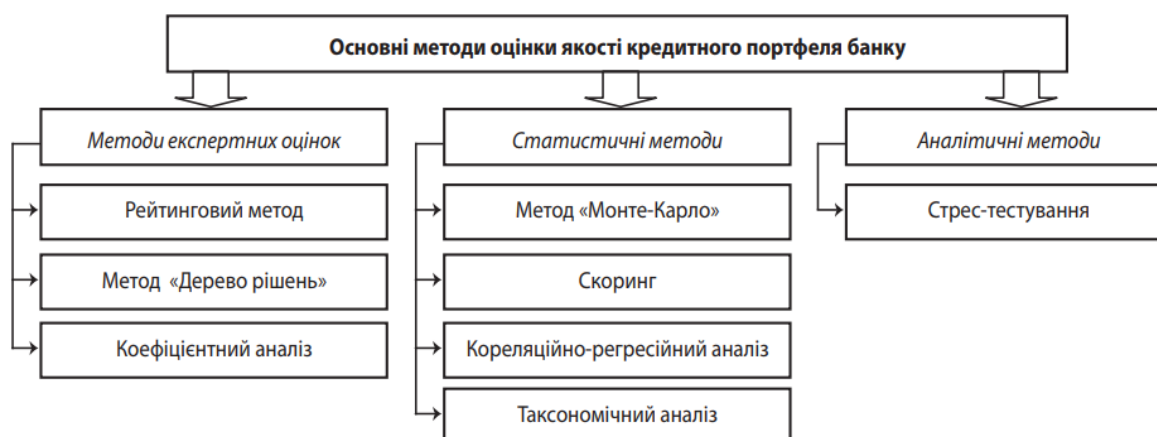

Рис. 1. Методичні підходи до оцінки якості кредитного портфеля банку

Як видно з рис. 1, основними видами систем оцінки кредитного ризику є: методи експертних оцінок, статистичні методи, аналітичні методи. Розглянемо детальніше особливості кожної з представлених груп методів[1].

Метод експертних оцінок ґрунтується на базі вивчення оцінок, зроблених експертами, і включає складання узагальнюючих експертних оцінок. До цього методу можна зарахувати: рейтингову оцінку кредитоспроможності клієнтів банку, метод дотримання економічних нормативів банківської системи,

розрахунок розміру ризику по кредитному портфелю комерційного банку та визначення розміру необхідного банку резерву для покриття можливі втрат від кредитних ризиків; класифікацію кредитів в залежності від ступеню ризику.

Статистичні методи оцінки якості кредитного портфеля банку припускають, що вплив ризиків на кредитний портфель відображається на його якості. Статистичний метод розрахунку та оцінки ризику кредитного портфеля банку в загальному вигляді передбачає розрахунок дисперсії, варіації, стандартного відхилення, коефіцієнта варіації й асиметрії. Імовірність реалізації кредитного ризику банку характеризується розподілом ймовірностей. Основним статистичним показником визначення такої ймовірності (рівня ризику) виступає стандартне відхилення або коефіцієнт варіації. Розрахунок середньозваженого кредитного портфельного ризику, його дисперсії і середньоквадратичного відхилення дозволяє відстежити рівень диверсифікації кредитного портфеля банку.

Аналітичний метод являє собою оцінку можливих втрат (рівня ризику) банку. Являє собою оцінку потенційного впливу на фінансовий стан банку ряду заданих шоків (шоківих ситуацій), тобто змін до факторів ризику, відповідних винятковим, але вірогідним подіям. Мета даного методу полягає в оцінці можливих збитків при тій чи іншій стресовій ситуації[2].

Таким чином, розглянуті основні групи методів оцінки якості кредитного портфеля банку дозволяють зробити висновок, що для проведення комплексної, об'єктивної та ефективної оцінки якості кредитного портфеля банку необхідним є застосування комплексного підходу, зважаючи на визначені переваги та недоліки досліджуваних методів.

Список літератури:

1. ЗУ «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III із змінами та доповненнями [ел. ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Бугель Ю. Напрями удосконалення сучасних методів управління банківським кредитним портфелем / Ю. Бугель // Галицький економічний вісник. – 2013. – №2(27). – С.157–163

*Коваленко К.В., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
ст. викл. каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет, м. Дніпро, Україна)*

ОБГРУНТУВАННЯ СТРУКТУРИ ТА ОБСЯГІВ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

Сьогодні банки пропонують різноманітні види депозитів. Враховуючи особливості різних категорій вкладників банк визначає асортимент пропонованих видів депозитів, різні соціальні групи. Потенційному вкладникові пропонуються різні види депозитів виходячи з їх пріоритетності для нього, прибутковості або можливості зняття в будь-який момент, накопичення або зручності у проведенні розрахунків (банківські пластикові картки).

В даний час кожен клієнт має право самостійно вибрати собі банк для розрахунково-касового обслуговування, а банк змушений вести жорстку боротьбу за вкладника. Тому виникла необхідність в науково-обґрунтованій теорії організації відносин банків з потенційними вкладниками з приводу залучення їх коштів [2].

1. По-перше, для розширення кола вкладників банку потрібна грамотна депозитна політика, в основу якої ставиться підтримка необхідного рівня диверсифікованості, забезпечення можливості залучення грошових коштів з інших джерел і підтримка збалансованості з активами за термінами, обсягами та процентними ставками.

2. По-друге, метою підтримки стійкого положення й динамічного розвитку на ринку депозитних послуг у банку доцільно створити систему страхування депозитів. Об'єктами страхування в першочерговому порядку повинні стати депозити фізичних осіб, а в перспективі і депозити юридичних осіб.

3. По-третє, при необхідності залучення коштів в депозити слід враховувати особливості та відмінності депозитів юридичних і фізичних осіб.

При розробці нового депозиту банк повинен орієнтуватися на потреби клієнтів. Зазвичай виникнення нової послуги слід за появою абсолютно нової потреби або істотною зміною старої. Виявити нову потребу можна в результаті маркетингових досліджень.

Депозит характеризується кількома параметрами:

- розміром мінімального внеску;
- величиною і сталістю відсотка;
- мінімальним терміном зберігання;
- умовами додаткових внесків;
- умовами зняття грошей з рахунку [1].

Змінюючи ці характеристики, можна отримати абсолютно новий вид послуги. Але так як така банківська послуга, як депозит, є тривалою у часі (мається на увазі те, що гроші кладуть на певний термін), то банк повинен прогнозувати зміни в зовнішньому середовищі, щоб отримати прибуток.

На нашу думку, для збільшення обсягів залучення коштів на депозитні рахунки є удосконалення організації депозитних операцій комерційних банків, а саме:

- застосування нових видів вкладів, зокрема, використовуючи досвід зарубіжних країн: pow-рахунки та удосконалений їх різновид – supernow-рахунки; депозитні рахунки грошового ринку з плаваючою ставкою відсотка; конверсійні, а також святкові, відпускні, податкові, дитячі;
- випуск банками нетрадиційних депозитних інструментів: чекових депозитів, банківських векселів;
- активне використання відсоткової політики як методу стимулювання розміщення коштів на різні види депозитів [3].

Список літератури:

1. Банківські операції [Текст] : підручник / В. І. Міщенко, Н. Г. Слав'янська, О. Г. Корнеєва. – 2-ге вид., перероб. і доповн. – К. : Знання, 2007. – 796 с.
2. Банківський нагляд. Фінансовий стан банків [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
3. Банківський менеджмент: підручник / О.А. Кириченко, В. І. Міщенко, В. П. Щербань, Я. П.Яценюк, І. В. Гіленко та ін.; за ред. О. А.Кириченка, В. І. Міщенка. – К. : Знання, 2005. –831 с.

*Колеснік М.В., ст. гр. ФК-15-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

БАНКІВСЬКА КРИЗА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ В УКРАЇНІ

Фінансові та банківські кризи з певною періодичністю виникають у багатьох країнах світу та стали невід'ємною складовою сучасного етапу розвитку економіки. Вони відбуваються, переважно, в умовах економічної та політичної нестабільності і спричиняють негативний вплив на всі сфери суспільного життя. Такі кризи характеризуються спадом виробництва, розбалансованістю фінансової системи держави та фінансових ринків, високою інфляцією, безробіттям, уповільненням кредитування, банкрутством банків тощо [1].

Банківська криза стає значним потрясінням для всієї економіки країни та характеризується різким зниженням ліквідності та платоспроможності банків, невиконанням банками своїх зобов'язань перед кредиторами та вкладниками, погіршенням якості активів, збільшенням частки проблемних кредитів.

Основними факторами, що спричиняють виникнення банківської кризи, є економічні, політичні та соціальні чинники. Разом з тим слід відмітити, що причиною банківської кризи може бути й діяльність самих банків, які за своєю природою є високоризиковими установами [2]. Внутрішніми чинниками банківської кризи можуть бути, перш за все, недостатній рівень капіталізації банків та їх ліквідності, низький рівень ризик-менеджменту та корпоративного управління, високий рівень залежності від зовнішніх джерел фінансування, недосконалість банківського регулювання та нагляду. На сьогоднішній день переважна більшість банків не можуть забезпечити свою платоспроможність та ефективно здійснювати кредитування без додаткового збільшення капіталу, оскільки капіталізація прибутку неможлива через збиткову діяльність. При

цьому слід мати на увазі, що подальше падіння рівня капіталізації банківської системи буде знижувати її фінансову стійкість.

На думку експертів, одним із найважливіших напрямів подолання як банківської, так і кредитної кризи, є відновлення довіри до банківської системи та національної грошової одиниці, а також стабілізація ситуації на валютному ринку шляхом забезпечення стабільної та невисокої інфляції і стійкого економічного зростання. Крім того, потребують негайного вирішення питання формування сприятливого інвестиційного клімату, довгострокової ресурсної бази для кредитування інноваційно-інвестиційних проектів, розроблення програм державного кредитування, упорядкування та вдосконалення механізмів надання стабілізаційних кредитів [3].

У висновку можна сказати, що стимулювання кредитної діяльності вітчизняних банків в умовах банківської кризи є складним процесом, який потребує використання особливих підходів та інструментів, серед яких можна виділити такі: зниження облікової ставки та забезпечення її активного впливу на всю систему процентних ставок грошово-кредитного ринку України; першочергове забезпечення рефінансування банків, які кредитують стратегічно важливі державні програми, зокрема, програми імпортозаміщення; випуск довгострокових державних облігацій та спрямування одержаних від їх реалізації коштів на фінансування інфраструктурних проектів; збільшення суми відшкодування вкладникам – фізичним особам і розроблення механізмів гарантування вкладів юридичних осіб; розвиток консорціумного кредитування пріоритетних економічних проектів за участю Національного банку України.

Список літератури:

1. Банківська система України на шляху євроінтеграції: монографія / за ред. С. А. Буковинського. — К. : Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2015. — 496 с.
2. Науменкова С. В. Обстеження збалансованості попиту та пропозиції на кредитному ринку: досвід центральних банків / С. В. Науменкова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. — 2014. — № 10(163). — С. 51–57.
3. Міщенко В. І. Стратегічні підходи до управління ризиками функціонування нежиттєздатних банків і обслуговування проблемних активів / В. І. Міщенко, С. В. Міщенко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. — 2014. — № 10(163). — С.40–45.

*Кириченко Я. В., ст. гр. ФКФе-14-1
Науковий керівник:
Ст. викладач каф. ЕАіФ Замковий О. І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет», м. Дніпро, Україна)*

ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ КРЕДИТНОЇ УСТАНОВИ НА ПРИКЛАДІ ПАТ КБ ПРИВАТБАНК

Ліквідність банку оцінюється з точки зору його здатності трансформувати свої активи в грошові або інші платіжні засоби для виконання пред'явлених йому зобов'язань при нестачі платіжних засобів, а також задовольняти вимоги клієнтів в запитуваних кредитах за умови задовільної платоспроможності потенційних клієнтів. Банк вважається ліквідним в тому випадку, якщо величина його наявних коштів і інших високоліквідних активів, а також можливості швидко мобілізувати кошти з інших джерел, достатні для своєчасного погашення фінансових зобов'язань.

При цьому треба розуміти, що ліквідність є необхідною, але недостатньою умовою платоспроможності. Таким чином, при негативній ліквідності підтримка платоспроможності банку стає неможливим, але наявність позитивної ліквідності не означає гарантованої платоспроможності [1].

Узгоджене управління ліквідністю підприємства і банку передбачає отримання вигод усіма учасниками. Цілком можливе зниження рентабельності банку в ході узгодженого управління компенсується зниженням рівня ліквідності, а отже, і ймовірності настання банкрутства в умовах високої волатильності і динамічності ринків.

Зарубіжна і вітчизняна практика придбання або створення концернами власних банків підтверджує обґрунтованість даної пропозиції. Так, наприклад, німецький концерн Deutsche Telecom у 2007 році почав роботу по централізації грошових потоків, що йдуть приблизно від 180 млн. клієнтів в 50 країнах за допомогою створення фабрики рахунків і внутрішнього банку. Наведений приклад організаційно-управлінського рішення демонструє можливості

зниження ризику ліквідності насамперед за рахунок зниження вартості залучених ресурсів, а також розширення можливості оперативного та стратегічного управління фінансовими потоками концерну [2].

Останнім часом в банківській системі України спостерігається брак ліквідності. А оскільки ліквідність є однією з найголовніших показників фінансової стійкості банку і рівня довіри йому клієнтами залишається відкритим питання її раціонального управління. Одним із варіантів можна назвати стратегію управління ризиковими операціями банку.

Таким чином, кожен банк самостійно повинен вживати відповідних заходів щодо підтримки достатнього рівня ліквідності, щоб мати змогу виконувати свої поточні зобов'язання. Це є головною умовою, щоб захистити банк від банкрутства [3].

Список літератури:

1. Мазаракі А., Шульга Н. Методологічні засади побудови рейтингової системи оцінювання діяльності комерційних банків // Банківська справа. — 2007. — № 3. — С. 26—30.
2. Ковальчук Г. Г., Коваль М. М. Ліквідність комерційних банків: Навч. посібник. — К.: Знання, КОО, 2006. — 120 с.
3. Аналіз банківської діяльності: Підручник / А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А.М. Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2008. — 599 с.

Купрій С.О., ст. гр. Бс_ФК-15
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Джерелами доходів страхових компаній є фінансові потоки від видів діяльності якими вони займаються. Основними доходами у вітчизняних страховиків є доходи від страхової діяльності, які формуються за рахунок страхових внесків та доходи від інвестиційної діяльності за рахунок інвестування акумульованих коштів страхових резервів.

Ведення страховою компанією одночасно різних видів діяльності зумовлює необхідність чіткої класифікації доходів.

Розглянемо склад доходів страховика, поданий на рис. 1, який відображає всю суму надходжень і поділяється залежно від визначених видів діяльності на п'ять груп [1].

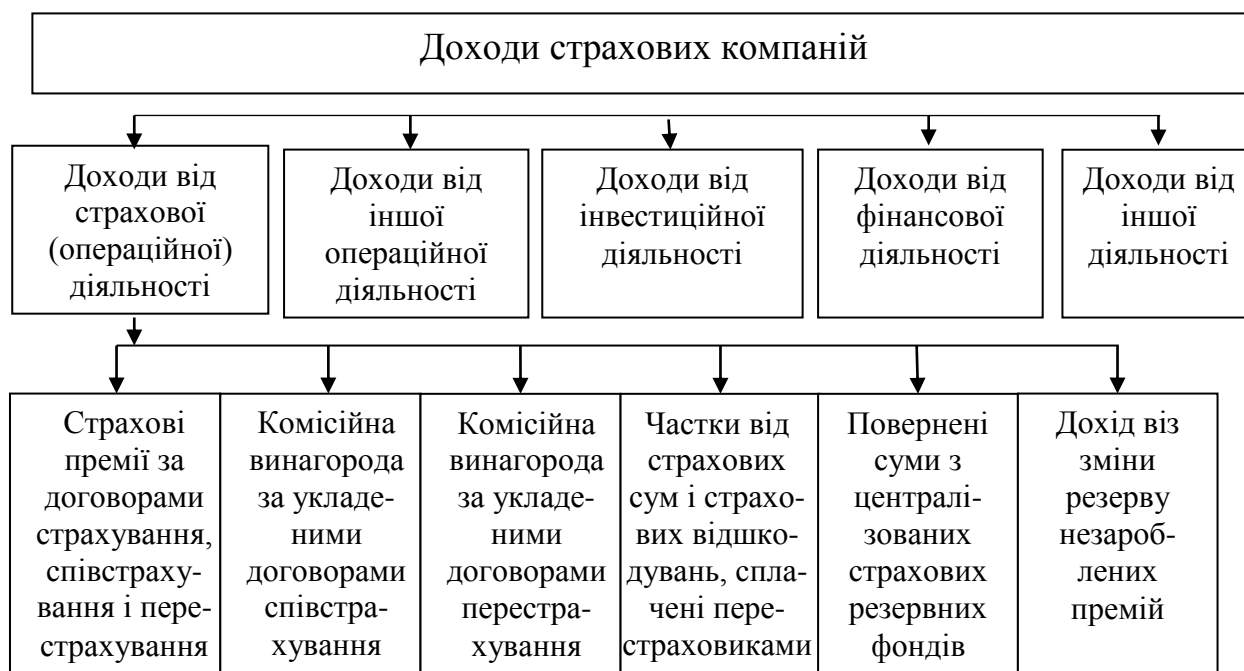

Рис. 1. Класифікація доходів страхових компаній за видами діяльності

Є різні підходи щодо визначення доходів страховика. На теперішній час в Україні є два нормативних документа, де регламентовано порядок формування

прибутку від страхової та інших видів діяльності, а отже, наведено перелік доходів і витрат – це Звіт про доходи і витрати страховика та Податковий кодекс України.

Більшість вітчизняних та окремі зарубіжні вчені дотримуються підходу, за яким доходи страховика поділяються на три основні групи:

1. Доходи від основної, тобто страхової, діяльності (всі надходження на користь страховика, пов'язані з проведенням страхування і перестраховування);
2. Доходи від інвестиційної та фінансової діяльності, тобто пов'язані з інвестуванням і розміщенням тимчасово вільних коштів;
3. Інші доходи, тобто ті, які не належать ні до страхових, ні до інвестиційних доходів, але часом з'являються у страховика в процесі його звичайної господарської діяльності і під час надзвичайних подій [2].

Підходи науковців і законодавців до переліку доходів страховика істотно відрізняються. Фактично вчені пропонують одні підходи, а на практиці застосовуються зовсім інші. Критичними також є розбіжності в нормативних документах, зокрема в Податковому кодексі України та Звіті про доходи і витрати страховика. Менеджмент страховиків змушений щокварталу формувати фінансову звітність за одними підходами, а в цілях оподаткування визначати такий показник, як дохід від страхової діяльності, та окремо – прибуток від інших видів діяльності. При цьому окремі доходи між зазначеними групами поділяються по-різному.

Узагальнивши існуючі підходи до класифікації доходів страхових компаній вважаємо доцільним поділяти їх на три групи за видом діяльності: доходи від операційної діяльності, доходи від інвестиційної і фінансової діяльності та доходи від іншої діяльності.

Список літератури:

1. Белгородцева М. О. Методика обліку доходів у страхових компаніях: сучасний стан і напрями вдосконалення / М. О. Белгородцева // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Сер. : Економічні науки. - 2013. - № 4. - С. 166-174.
2. Осадець С. С. Страхування: підручник / С. С. Осадець. – К.: КНЕУ, 2002. – 599 с.

*Лебединченко Д.А., ст.гр ФКфеС-15-1
Науковий керівник:
Ст.викл. каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

СУТНІСТЬ ТА ВИДИ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ

Кредитування є найважливішим напрямком здійснюваних банком активних операцій. У структурі балансу банку кредитний портфель розглядається як єдине ціле та як складова частина активів банку, що має свій рівень дохідності та ризику. Видаючи кредити іншим банкам, фізичним та юридичним особам банк формує свій кредитний портфель. Кредитний портфель банку є «вершиною» кредитної діяльності. Саме якість всього кредитного портфеля визначає ефективність кредитної діяльності [2]. Бугель Ю.В. вважає, що кредитний портфель комерційного банку необхідно розглядати в широкому та вузькому значеннях. Кредитний портфель банку в широкому значенні – це комплексний інструмент управління (активами і пасивами) банку; у вузькому – набір кредитних інструментів для досягнення таких цілей, як: високий рівень доходу в поточному періоді; високий темп приросту очікуваного доходу в майбутній довгостроковій перспективі; мінімізація рівня ризиків кредитного портфеля; дотримання необхідної ліквідності кредитного портфеля; забезпечення максимального ефекту податкових пільг [1].

На наш погляд, заслуговує на увагу точка зору Голуб В.М. на кредитний портфель як важливий інструмент управління кредитною діяльністю комерційного банку, що має спрямовувати його стратегічну політику і поточну діяльність на виконання завдань державної кредитної політики. Для активізації ролі кредитного портфеля як інструмента підвищення дохідності від кредитних операцій науковцем запропоновано розглядати його з трьох позицій [3]. По-перше, банк має формувати кредитний портфель за вимогами державної кредитної політики відповідно до його місця в її впровадженні. По-друге, банк формує кредитний портфель до моменту укладання кредитних угод на основі

обсягів і з урахуванням структури стратегічного кредитного портфеля, тобто згідно з державними пріоритетами. По-третє, це — портфель фактично наданих кредитів, або фактичний кредитний портфель, що зараз є загальноновизнаним. Як економічна категорія «кредитний портфель» відтворює три ключові взаємопов'язані між собою аспекти банківської діяльності – дохідність, ліквідність і ризик. НБУ розробив власну методику класифікації кредитного портфеля, що здійснюється за такими параметрами: кредитоспроможність позичальника, стан обслуговування позичальником заборгованості та відсотків/комісій за кредитом, рівень та якість забезпечення кредитної операції. Розмір кредитного портфеля оцінюється за балансовою вартістю всіх кредитів банку, у тому числі прострочених, пролонгованих, сумнівних.

У структурі балансу банку кредитний портфель розглядається як єдине ціле та складова частина активів банку, яка має свій рівень дохідності і відповідний рівень ризику. У фаховій літературі часто зустрічаються поняття оптимального та збалансованого кредитного портфеля. Оптимальний кредитний портфель найбільш точно відповідає за складом і структурою кредитної та маркетингової політиці банку і його планом стратегічного розвитку. Збалансований кредитний портфель – це портфель банківських кредитів, який за своєю структурою і фінансовими характеристиками лежить в точці найбільш ефективного вирішення дилеми "ризик-прибутковість".

Отже, визначення кредитного портфеля банку як економічної категорії дає змогу представити кредитний портфель не лише як технічну сукупність окремих кредитних активів, а насамперед як сукупність відносин кредитора і позичальників, які виникають у процесі руху тимчасово вільних грошових коштів зокрема з власним капіталом та зобов'язаннями банку.

Список літератури:

1. «Про банки і банківську діяльність» [Електронний ресурс]: Закон України від 07.12.2000 №2121-III. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> – Назва з домашньої сторінки Інтернет.
2. Мельник А. Аналіз залучення фінансових ресурсів банківською системою України / А. Мельник // Економіка та держава. – 2014. – № 5. – С. 72–74.
3. Аналіз банківської діяльності : [підруч.] / А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко[та ін.] ; за ред. А.М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. – 599с.

*Молочков М.В., ст. гр. ФКфеС-15-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Достатня наявність фінансових ресурсів, їх ефективне використання визначають фінансовий добробут страхової компанії: платоспроможність, ліквідність, фінансову стійкість.

У системі управління страховими компаніями обґрунтування фінансових показників, здійснених фінансових операцій і результативність багатьох управлінських рішень досягаються з урахуванням результатів фінансового прогнозування та планування.

Мета фінансового прогнозування полягає у визначенні реально можливих обсягів фінансових ресурсів, джерел їх формування та шляхів використання.

Склад методів фінансового прогнозування і послідовність його етапів залежать від концепції прогнозу, тому їх складно визначити однозначно, але все ж таки можна побудувати певну логічну послідовність: вибір чинників і прогнозованого параметра, збір початкових даних, їх візуалізація, вибір виду прогнозованої моделі, вибір адекватних методів оцінювання параметрів прогнозованої моделі, побудова моделей, оцінка адекватності побудованих моделей, вибір найкращої моделі, побудова прогнозу, моніторинг даних і адаптація моделі з урахуванням нових даних [1].

У прогнозуванні фінансових показників застосовується сукупність спеціальних методів і прийомів, які прийнято ділити на три групи: методи експертних оцінок, методи екстраполяції, методи економіко-математичного моделювання [2].

Методи експертних оцінок ґрунтуються на суб'єктивному оцінюванні теперішнього стану і перспектив розвитку страхового ринку. Ці методи доцільно використовувати для кон'юктурних оцінок, особливо у випадках,

коли неможливо отримати безпосередню інформацію про явище чи процес. Перевагою даного методу при використанні на страховому ринку є можливість прогнозувати якісні характеристики, наприклад, зміну соціально-політичного становища на ринку та ін. Однак основними недоліками експертних методів є можливий суб'єктивізм та обмеженість думок експертів [3].

Суть методу екстраполяції полягає в поширенні на майбутнє тенденцій, що склалися в ретроспективі. Для прогнозування системи фінансових показників метод екстраполяції, як правило, застосовується в комплексному поєднанні з іншими методами.

Методи економіко-математичного моделювання базуються на побудові моделей, які з певною ймовірністю описують динаміку фінансових показників залежно від факторів, що впливають на фінансові процеси [2].

Втілення нових прогресивних методів прогнозування стає нині необхіднішим у страхових компаніях, оскільки стимулює використання наявних і прихованих ресурсів та підвищує економічну ефективність фінансово-господарської діяльності.

У процесі фінансового прогнозування найважливішими є такі фактори: прибутковість; наявність власних фінансових ресурсів; раціональне розміщення оборотних коштів; платоспроможність; ліквідність. Прогнозування цих показників дає змогу страховику розраховувати на стабільність у діяльності. Об'єктом прогнозування, перш за все, є обсяги фінансових ресурсів, які надійдуть у розпорядження підприємства в майбутніх періодах. Серед таких ресурсів – страхові премії та чистий прибуток страховика.

Список літератури:

1. Ставерська Т. О. Фінансове прогнозування і планування прибутку торговельних підприємств : монографія / Т. О. Ставерська, Т. О. Сідорова. – Харків: Видавець Іванченко І. С., 2015. – 141 с.
2. Гайбура Ю.А. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства / Ю.А. Гайбура, Л.А. Загнітко // Економіка і суспільство. – 2017. – № 9. – С. 968-974.
3. Литовченко І.Л. Стратегічне маркетингове планування в страхових компаніях : [монографія] / І. Л. Литовченко, О.В. Рулінська, Л.В. Новошинська, В.Г. Баранова; – Одеса : ИНВАЦ, 2014. – 280 с.

*Морока А. Ю., ст. гр. ФКфеС-15-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

У сучасних умовах ринкових відносин підвищуються вимоги до фінансової стійкості страхової компанії. Основою забезпечення фінансової стійкості страхових організацій є запровадження та ефективне використання на рівні страхової компанії системи оцінки її фінансових показників.

Для визначення рівня фінансової надійності страховиків Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг використовує тести раннього попередження [1]. Це система порівняння фактичних фінансових показників діяльності страховиків з визначеними показниками, їх узагальнення та оцінка ризиків діяльності страховиків.

На сьогодні у вітчизняній науці і практиці не існує єдиного підходу до системи показників фінансової стійкості страхових компаній. У більшості методик пропонується оцінювати фінансову стійкість страхових організацій на основі системи показників фінансової стійкості будь-якого суб'єкта господарювання з адаптацією їх до галузевих особливостей даної сфери.

Аналіз фінансової стійкості страхових компаній передбачає балансування темпів росту та коригування основних фінансових результатів за звітний період (за рік) і за минулий період. Шірінян Л.В. пропонує виділяти показники фінансової стійкості, що не пов'язані з страховою діяльністю й такі, що відповідають фінансовій стійкості в галузі страхування. Система показників фінансової стійкості включає 25 коефіцієнтів [2].

Показниками фінансової стійкості, не пов'язаними зі страховою діяльністю, є такі: 1) коефіцієнт загальної рентабельності (дохідності); 2) коефіцієнт фінансової надійності; 3) коефіцієнт рентабельності власного капіталу; 4) коефіцієнт стійкості власних коштів (показник темпів росту

власних коштів); 5) коефіцієнт стійкості зобов'язань; 6) період окупності власного капіталу; 7) коефіцієнт стійкості оборотних активів; 8) коефіцієнт стійкості валюти балансу; 9) коефіцієнт загальної фінансової стійкості; 10) коефіцієнт стійкості доходів.

Показники фінансової стійкості, пов'язані зі страховою діяльністю, є такі:

1) коефіцієнт рентабельності страхових операцій; 2) коефіцієнт стійкості страхових операцій; 3) коефіцієнт надійності страхових операцій; 4) коефіцієнт збитковості страхових операцій; 5) коефіцієнт долі перестраховиків у преміях; 6) коефіцієнт долі перестраховиків у виплатах; 7) коефіцієнт оптимальності перестраховування; 8) коефіцієнт долі перестраховиків у страхових резервах; 9) коефіцієнт стійкості страхових премій (показник темпу зростання премій); 10) коефіцієнт стійкості страхових резервів (показник темпу зростання резервів); 11) коефіцієнт адекватності виплат преміям; 12) коефіцієнт заборгованості перестраховиків; 13) інтегральний коефіцієнт фінансової стійкості страхових операцій; 14) коефіцієнт адекватності темпів росту власних коштів темпам росту незароблених премій; 15) коефіцієнт адекватності темпів росту власних коштів темпам росту заборгованості.

Застосування запропонованої системи показників фінансової стійкості дасть змогу вести цілеспрямовану роботу з фінансового аналізу діяльності страховика для формування раціональної структури балансу, знаходженню основних факторів, які впливають на фінансові результати та розробки заходів щодо оптимізації обсягу й темпів приросту прибутку. Запровадження в страхових компаніях системи моніторингу і оцінки показників фінансової стійкості створить умови для збереження їх фінансової стійкості та надійності як в поточній діяльності, так і на майбутні періоди.

Список літератури:

1. Про затвердження Рекомендацій щодо аналізу діяльності страховиків: Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.03.2005 № 3755 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v3755486-05>.

2. Шірінян Л.В. Рейтингова система і рейтинг-оцінка фінансової стійкості страхових компаній України / Л.В. Шірінян // Світ фінансів. - 2007. - №2(11). – С. 152-163.

Мусаєва Н.М., ст. гр ФКфеС-15-1

Науковий керівник:

к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Букреєва Д.С.

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро, Україна)

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДЕПОЗИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ КЛАСИФІКАЦІЇ ВКЛАДІВ

Ефективно організована депозитна діяльність банків може стати визначним фактором надійності, фінансової стабільності, передумовою досягнення показників платоспроможності та ліквідності банків. Слід зазначити, що депозитна діяльність банків має значну залежність від обраної депозитної політики банку, її формування та реалізації. Останнім часом, унаслідок розширення обсягів активних операцій, перед банками постає гостра потреба у пошуку нових методів і механізмів, що забезпечують стабілізацію процесу депозитного залучення коштів, які гарантували б максимальну віддачу від використовуваних ресурсів у процесі досягнення банком поставлених цілей. Тому проблема аналізу класифікації формування банками ресурсної бази за рахунок залучення депозитів є актуальною.

У банківській практиці депозити за строками використання класифікують на: депозити до запитання; депозити на визначений термін (строкові); ощадні вклади [1].

У зв'язку з тим, що склад юридичних осіб неоднорідний, вклади також можна класифікувати залежно від форми організації, суб'єкта економічних відносин, форми власності, характеру інвестицій та інших ознак.

Вклади до запитання призначені для здійснення поточних розрахунків, розміщуються у комерційних банках на поточних рахунках і можуть бути у будь-який час частково або повністю поповнені або використані. У більшості банків вклади до запитання становлять найбільшу частку в структурі залучених коштів. Це найбільш дешеве джерело банківських ресурсів. Вклади до

запитання є нестабільними, що обмежує можливість їх використання банком для позикових та інвестиційних операцій.

Строкові вклади – це грошові кошти, розміщені у банку на суворо обумовлений термін не менше від одного місяця і можуть бути знятими після закінчення цього терміну або після попереднього повідомлення банку. Перевагою строкових депозитних рахунків для клієнтів є отримання високого процента, а для банку - можливість використання прогнозованих ресурсів для кредитування. Недоліком строкових депозитів для клієнтів є низька ліквідність їх і неможливість використання для розрахункових і поточних платежів, а також для отримання готівки.

Ощадні вклади призначені для нагромадження або розміщення грошових заощаджень. Як і строкові, вони можуть поділятися за термінами, проте їх основна відмінність полягає у можливості поновлення у будь-який момент. Основними користувачами ощадних вкладів є фізичні особи. Ощадні вклади населення вигідні банку тим, що вони, як правило, мають довгостроковий характер і, відповідно, можуть бути джерелом довгострокових вкладень. Недоліки ощадних вкладів з погляду банку є великі витрати банківської установи у зв'язку з виплатою підвищених відсотків і зниження таким чином маржі та залежність цих вкладів від різних чинників: політичних, економічних, що підвищує загрозу швидкого відпливу коштів з цих рахунків зниження ліквідності банку [2].

Таким чином, проведений аналіз дозволив визначити, що з метою більш ефективного управління депозитним портфелем, комерційні банки повинні особливу увагу приділяти залученню коштів на строкові депозити; розширювати спектр депозитних продуктів та надавати додаткові послуги або пільги для збільшення числа і розмірів внесків; створювати спеціальну систему контролю за припливом коштів і їх розміщенням.

Список літератури:

1. ЗУ «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III із змінами та доповненнями
2. Мельник А. Аналіз залучення фінансових ресурсів банківською системою України / А. Мельник // Економіка та держава. – 2014. – № 5. – С. 72–74.

*Петрик О.І., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф ЕАіФ Доценко О.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ КРЕДИТНИХ УСТАНОВ

Надійність та ліквідність банківської установи є основою ефективного виконання своїх функцій як окремим банком, так і банківською системою в цілому, так як вона зумовлює їх фінансову стійкість, надійність та конкурентоспроможність.

Ліквідність банку - це його спроможність забезпечувати своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань, завдяки збалансованості між строками та сумами погашення розміщених активів і строками та сумами виконання зобов'язань, а також строками та сумами інших джерел і напрямів використання коштів. Ліквідність банку слід розглядати як здатність банку виконувати свої зобов'язання не тільки своєчасно, але й без суттєвих втрат [1]. Сама ж ліквідність банку залежить від багатьох різноманітних факторів, які діляться на дві групи: внутрішні і зовнішні.

До внутрішніх факторів належать: дисбаланс грошових потоків, викликаний невідповідністю структури вимог і зобов'язань банку; структура і стабільність депозитної бази банку; достатність капіталу, якість активів; фінансовий стан позичальників; репутація банку, яка впливає на здатність швидкого запозичення коштів на ринку; неправильна стратегія управління ліквідністю.

До зовнішніх факторів, відносяться фактори загальноекономічного характеру: грошово-кредитна політика, стан грошового ринку; низька ліквідність окремих сегментів фінансового ринку; регулятивні обмеження в країні, загальні кризові явища в економіці, які унеможливають безперебійне залучення коштів.

Стабільність банківської системи підкріплена її ліквідністю, що визначається ліквідністю кожного банку. Неліквідність одного банку не призводить до неліквідності всієї системи, але може спричинити панічний ефект. Банкрутство одного великого банку, з яким інші банки пов'язані міжбанківськими зв'язками, призводить до так званого «ефекту доміно», що впливає на ліквідність кожного банку. Також в умовах нестабільності і не прогнозованості, банки, маючи вільні ресурси, закривають ліміти один на одного і відбувається штучно створений дефіцит.

Поряд із зовнішніми чинниками, на ліквідність банку впливають внутрішні чинники. Від репутації, розміру, фінансового стану, кількості клієнтів значною мірою залежать можливості банку щодо залучення депозитів, налагодження зв'язків з партнерами та інвесторами, що впливає на якість і структуру активів і пасивів [2].

У той час, «надійність банку» визначається як стійкість банку на фінансовому ринку і здатність без затримок виконувати свої зобов'язання [3]. Незважаючи на надзвичайну важливість оцінки та забезпечення надійності банківського сектору, а також доволі поширене використання як у теоретичному, так і практичному аспектах поняття «надійність» банківської установи, на сьогодні не існує єдиного визначеного підходу до цього поняття, а отже, і єдиної методики її оцінки та забезпечення.

Таким чином, поняття «надійності» та «ліквідності» є взаємопов'язані та визначають спроможність банку забезпечити виконання своїх зобов'язань перед клієнтами, позичальниками і кредиторами своєчасно і у повному обсязі за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел з мінімальними витратами.

Список літератури:

1. В.С. Стелмах, В.І. Міщенко. Ліквідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання та нагляду: Науково-методичні матеріали. — К.: НБУ. ЦНД. 2008. - 286 с
2. Фінансовий механізм управління ліквідністю банку [Текст] : монографія / [І. М. Бурденко, Є. Є. Дмитрієв, Ю. С. Ребрик, Ю. С. Серпенінова] ; за заг. ред. Ю. С. Серпенінової. — Суми : Університетська книга, 2011. — 136 с.
3. Бліндюк О. Надійність комерційного банку і фактори, що її визначають / О. Бліндюк // Все про бухгалтерський облік. — 2003. — № 11 (799). — С. 13–16

*Савчук Д. Р., ст. гр. ФК-15-1
Науковий керівник:
к т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

В умовах формування ринкового середовища, значного спаду промислового та сільськогосподарського виробництва значну увагу в організаційній та структурній перебудові економіки приділяють комерційним банкам та банківській системі загалом. Провідна роль у вирішенні цих проблем належить саме кредитним відносинам та банкам, що можна пояснити можливістю швидко і ефективно реагувати на впроваджені нові механізми господарювання. Для вирішення даних проблем необхідно розробити кредитну політику, що повинна охоплювати найважливіші елементи та принципи організації кредитної роботи в банку, визначати пріоритетні напрями кредитування, а також перелік кредитів, які не повинні входити до кредитного портфеля.

Процес створення кредитної політики банку дуже складний, в зв'язку з цим у банківському кредитуванні виникають певні проблеми, а саме збільшення кількості заборгованості, підвищення ставок по кредитах, а також нестача грошових ресурсів, що призводить до підвищення ставок по кредитах і не дає змоги розвиватися промисловості України. Для вирішення даних проблем слід реформувати банківське кредитування, змінюючи структури кредитного обігу. Це в свою чергу призведе до нових форм надання кредитів та їх вільного продажу підприємствам і громадянам. Але основною проблемою реформування та становлення фінансово-кредитного механізму є досить висока ризикованість кредитних операцій, бо питання захисту кредитора від кредитних ризиків недосконало розглянуте у нашій країні [1]. В зв'язку з цим, можна запропонувати страхування від збитків у разі невиконання вимог як один із

принципів вдосконалення управління кредитним портфелем. Страхування кредитів – це зменшення або усунення кредитного ризику, який виражається у можливій несплаті позичальником основного боргу і відсотків за ним і є однією з форм забезпечення кредиту.

В умовах економічної кризи, коли відсутня стабільність договірних зв'язків і немає впевненості у надійності партнера, кредитор зацікавлений в отриманні додаткових гарантій виконання боржником своїх зобов'язань за договором [2]. Тому кредитор, укладаючи договір, намагається, щоб боржник у забезпечення виконання своїх зобов'язань виділив певне майно, з вартості якого той одержав би задоволення своїх вимог у разі невиконання умов договору. Використання кожної окремої форми забезпечення повернення кредиту може мати такі проблемні питання для банку: перевірка платоспроможності гарантів та поручителів, прийняття в якості застави неліквідного майна тощо.

В умовах підвищення кредитного ризику, щоб покращити кредитні взаємовідносини з клієнтами банку необхідно здійснювати постійний аналіз господарсько-фінансової діяльності позичальників, гарантів і поручителів з позиції можливості виконання ними своїх зобов'язань перед банком; не допускати видачі кредитів некредитоспроможним позичальникам; проводити обов'язкове страхування переданих в заставу цінностей; посилити взаємодію економічної, юридичної служби банківської безпеки для підвищення результативності роботи з повернення боргів.

Список літератури:

1. Єпіфанов А.О. Методологічні складові ефективного розвитку банківського сектору економіки України: монографія/ Єпіфанов А.О. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2014. – 417 с.
2. Ковбасюк М.Р. Економічний аналіз діяльності комерційних банків і підприємств : навч. посібн. / М.Р. Ковбасюк. – К. : Вид. дім "Скарби", 2014. – 336 с.

*Сичков В.О., ст. гр. Бс_ФК-15
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

СТРАХОВІ ПРОДУКТИ ЗІ СТРАХУВАННЯ ВРОЖАЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

При формуванні системи страхових послуг для суб'єктів аграрної сфери слід розуміти потреби аграрного сектору та ризики сільськогосподарської діяльності. Основними страховими послугами в аграрній сфері є: страхування врожаїв та страхування тварин. Страхові продукти зі страхування сільськогосподарських культур поділяються на класичні, які базуються на оцінці збитків, та індексні – ті, що визначаються за допомогою певних індексів [1, 2].

Об'єктом класичних страхових продуктів є окремі ризики, залежно від їх кількості страхування може бути моноризиковим (страхування від поіменних ризиків) чи мультиризиковим (комплексним). Моноризикове страхування є одним з найпростіших, оскільки надає можливість страхувальнику застосовувати вибірковий підхід до страхування ризиків. Перевагами моноризикового страхування є: вільний вибір страхувальником одного або декількох ризиків, які найбільше загрожують виробництву сільськогосподарської продукції; можливість поєднання взаємопов'язаних ризиків із метою посилення страхового захисту аграріїв. До недоліків слід віднести: низький рівень страхового покриття; страхування ризиків із низькою ймовірністю настання і низькими ставками премій; відсутність бюджетного субсидування.

Особливістю мультиризикового страхування врожаю сільськогосподарських культур є вимога страхувати весь масив культури. Страхові виплати здійснюються лише за умови, коли врожай з усіх полів культури буде нижчим від заздалегідь погодженого рівня.

Комплексне (мультиризикове) страхування має такі переваги: широке покриття ризиків, на випадок яких страхувальник може застрахувати сільськогосподарські культури; отримання страхувальником максимально

можливого страхового захисту, що забезпечує його від непередбачених витрат, пов'язаних із появою страхових ризиків. Недоліки зводяться до такого: висока ціна даного страхового продукту для підприємств; наявність проблеми асиметрії інформації; складність оцінки ризиків; недостатній рівень платоспроможності страховиків [1].

Індексне страхування (страхування на основі індексу врожайності і на основі індексу погоди) базується на розрахунку індексів, які корелюють з ризиками виробництва сільськогосподарських культур, з використанням інформації про погодні параметри та урожайність культур.

Основними перевагами індексних страхових продуктів є: більша прозорість і зрозумілість страхування для страхувальників, можливості його здешевлення, створення досконаліших інформаційних баз і систем вимірювання ризиків, гнучкість щодо врахування інтересів страхувальників [1]. Перевага страхових договорів на основі погодних індексів полягає в тому, що беручи до уваги об'єктивний характер погодного індексу, такі договори можуть бути швидко застраховані та перестраховані учасниками міжнародного погодного ринку [3].

Очевидно, що вибір тих чи інших страхових продуктів істотно залежить від низки факторів, серед яких тип сільськогосподарської культури, найбільш поширені ризики, період страхування, фінансові можливості страхувальника тощо. Кожен страховий продукт має свої переваги та недоліки, всебічне врахування яких допоможе виробникам сільськогосподарської продукції отримати необхідний страховий захист за прийнятною ціною.

Список літератури:

1. Слободянюк О.В. Фінансові механізми інституціонального розвитку страхового ринку України : дис...док.економ.наук : спец.08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит / О.В. Слободянюк; Донбаська державна машинобудівна академія. – Краматорськ, 2017. - 485 с.
2. Сініцина Т.В. Страхові продукти зі страхування врожаю сільськогосподарських культур: порівняльна характеристика / Т.В. Сініцина // Агросвіт. - 2011. - № 9. - С. 47-52.
3. Артус М. М. Удосконалення процесу страхування врожаю сільськогосподарських культур із застосуванням гідротермічних індексів / М. М. Артус, Ю. М. Томашевський // Науковий вісник НЛТУ України. - 2015. - Вип. 25.2. - С. 209-215.

*Сокур С.О., ст. гр. ФКфеС-15-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Важливою передумовою ефективності системи управління є наявність, достатність, достовірність та точність інформації, на основі якої відбуваються управлінські процеси. Одним із засобів забезпечення системи управління необхідною інформацією є фінансове прогнозування, використання механізмів якого дозволяє одержати прогнозну інформацію про перебіг процесів та явищ як на окремому підприємстві, так і в галузях чи економіці в цілому [1].

Фінансове прогнозування – це передбачення ймовірного фінансового стану держави, галузі, підприємства, обґрунтування показників фінансових планів [2].

Фінансове прогнозування в процесі забезпечення фінансової стійкості підприємства дозволяє забезпечити вирішення таких завдань [3]: узгодження розвитку різних напрямків діяльності підприємства; ув'язку потреби в інвестиціях з наявністю фінансових ресурсів; узгодження різних, часто суперечливих, цілей; порівняння і оцінку різноманітних сценаріїв фінансового розвитку підприємства і вибору найбільш оптимальних з них; попередження негативних наслідків реалізації обраних напрямків розвитку; завчасного формування антикризового плану дій в разі виникнення можливих негативних подій; більш ефективного розподілу ресурсів і посилення контролю в компанії.

Так, залежно від типу необхідної вихідної інформації і достовірності результатів, які можна отримати з їх допомогою, методи прогнозування поділяють на експертні, фактографічні і змішані [4].

Досить часто розвиток ринкових відносин характеризується високою нестабільністю, тому експертні методи у фінансовому прогнозуванні не дають можливості адекватно відобразити ситуацію, у якій перебуває прогнозований

об'єкт, бо за різних обставин прогнозний перебіг події не завжди відповідає раціональним очікуванням експертів.

Фактографічні методи соціально-економічного прогнозування базуються на використанні фактичних матеріалів, що детально характеризують зміни у часі всієї сукупності чи окремих ознак (показників) об'єкта прогнозування. Зауважмо, що основними в цій групі методів є методи екстраполяції функцій, та кореляційно-регресійні методи.

Змішані методи синтезують у собі експертні (суб'єктивні) та формалізовані (фактографічні) методи прогностики. До них відносимо такі методи: “Дельфі”, аналізу ієрархій, факторно-результативний, Fuzzy-технології, барометричні методи тощо.

Така різноманітність методів прогнозування, а також неоднакові вимоги, що ставляться до шуканого результату вирішення конкретного завдання у системі фінансового прогнозування, а саме прогнозування показників фінансової стійкості страхової компанії, зумовлюють велику складність і актуальність вирішення проблеми вибору найдоцільнішого методу.

Серед показників, які характеризують фінансову стійкість страхових компаній, вважаємо доцільним прогнозувати наступні: показники, які характеризують поточну ліквідність страхової компанії, показники, які характеризують дохідність та прибутковість діяльності страховика, показники якості андеррайтингової політики та політики перестрахування.

Список літератури:

1. Кравець Р. Фінансове прогнозування як елемент системи управління суб'єктів господарювання реального сектору економіки / Р. Кравець // Формування ринкової економіки в Україні. – 2014. Вип.31.Ч.1. – С.417-423.
2. Кірейцев Г.Г. Гроші. Фінанси. Кредит: навч.-метод. посібник / [Г.Г. Кірейцев, Н.М. Александрова, С.О. Маслова] / за ред. проф. Г.Г. Кірейцева. – Житомир: ЖІТІ, 2001. – 312 с.
3. Саакян Т. Г. Роль и место прогнозирования в процессе обеспечения финансовой устойчивости предприятия / Т. Г. Саакян // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 5: Экономика. – 2013. - №1 (115). – С. 133-140.
4. Сенишин О.С. Класифікація методів і моделей соціально-економічного прогнозування як організаційно-управлінської системи // О.С. Сенишин, М.С. Сенишин // Формування ринкової економіки в Україні. - 2016. – Вип. 36.- С.98-105.

*Суїма В.М., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф ЕАіФ Доценко О.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ОЦІНКА ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ

Стабільна банківська система свідчить про ефективне функціонування країни в цілому. Основним джерелом доходів банків є отримання прибутку від здійснення кредитних операцій, тому головним завданням, яке сьогодні стоїть перед менеджментом банків, є оцінка якості кредитного портфеля комерційної установи.

Актуальність дослідження полягає у тому, що ефективне управління кредитним портфелем банків є одним із важливих управлінських заходів, від якості проведення якого залежать фінансові результати діяльності установи. Механізм оцінки якості кредитного портфеля банку в Україні чітко не регламентовано нормативними документами Національного Банку України, тому існує необхідність удосконалення наявних методик з урахуванням сучасного економічного стану країни. Крім того, проведення оцінки якості кредитного портфеля банку дає змогу забезпечити та поліпшити якість сформованого банком кредитного портфеля, а також зменшити рівень ризику кредитних операцій.

Визначимо поняття кредитного портфеля банку як сукупність усіх банківських позик, що структуровані за певними параметрами відповідно до завдань визначеної банком кредитної політики. Величина кредитного портфелю оцінюється за балансовою вартістю всіх кредитів банку, в тому числі прострочених, пролонгованих і сумнівних. У структурі балансу банку кредитний портфель розглядається як єдине ціле та складова частина активів банку, яка має свій рівень дохідності та відповідний рівень ризику.

Обсяг і структура кредитного портфелю банку визначаються такими чинниками: розмір банку, його капіталу; правила регулювання банківської

діяльності; офіційна кредитна політика банку; досвід і кваліфікація менеджерів; рівень дохідності різних напрямів розміщення коштів [1].

Головна мета процесу управління кредитним портфелем банку полягає в забезпеченні максимальної дохідності за певного рівня ризику. Рівень дохідності кредитного портфеля залежить від структури й обсягу портфеля, а також від рівня відсоткових ставок за кредитами. На формування будови кредитного портфеля банку суттєво впливає специфіка сектору ринку, який обслуговується цим банком. Для спеціалізованих банків кредитний портфель концентрується в певних галузях економіки. Для іпотечних банків характерним є довгострокове кредитування [2].

Отже, при аналізі кредитного портфелю насамперед потребує дослідження його структури в розрізі груп ризику, ступеня забезпеченості, галузевої структури, форм власності позичальників і т. п., а також вивчення динаміки кожної групи, сегментації кредитного портфеля.

Таким чином управління кредитним портфелем дає змогу балансувати та стримувати ризик усього портфеля, контролювати ризик, притаманний тим чи іншим ринкам, клієнтам, позиковим інструментам, кредитам та умовам діяльності. Управління кредитними ризиками вимагає систематичного аналізу кредитного портфеля та роботи з проблемними кредитами.

Список літератури:

1. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями // Постанова Правління Національного банку України від 25.01.2012 р. № 23.
2. Сало І.В. Фінансовий менеджмент банку [Текст] : Навчальний посібник / І.В. Сало, О.А. Криклій. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 314 с. – ISBN 978-966-680-312-5

Шевченко А.В., ст. гр.072м-17-2

Науковий керівник:

д.е.н., проф. каф. ЕАіФ Єрмошкіна О.В.

*(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Традиційно, базовим видом діяльності комерційних банків залишається кредитування, оскільки кредитний портфель складає основну частину всіх активів банку. Для успішної кредитної діяльності – підвищення дохідності і забезпечення повернення наданих кредитів – комерційним банкам необхідна ефективна система управління кредитними операціями і кредитним портфелем. Теоретичні та методологічні аспекти управління кредитним портфелем відображені в роботах провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких: В. В. Пірог, Н. М. Чиж, В. В. Коваленко, Є. Г. Рясних, М. Еріксон та ін. Віддаючи належне науковим працям вчених з цієї проблематики, слід зауважити, що існує потреба в її подальшому дослідженні, оскільки в умовах світової фінансової кризи серйозно постає питання вдосконалення управління кредитним портфелем комерційних банків в Україні.

Метою дослідження є обґрунтування напрямів удосконалення теоретичних та методичних підходів до управління кредитним портфелем комерційного банку в умовах невизначеності та суттєвого впливу зовнішніх факторів економічного розвитку держави.

Управління кредитним портфелем є організація діяльності банку при здійсненні процесу кредитування, яка спрямована на уникнення, запобігання або мінімізацію кредитного ризику, пов'язаного з різними джерелами його виникнення.

Метою управління кредитним портфелем є досягнення його оптимальної структури, що дозволяє отримати максимум прибутку за мінімального ризику. Управління кредитним портфелем є багаторівневим процесом, і включає

основні класичні функції управління: планування, організацію, контроль. Ефективне управління кредитним портфелем починається з ретельної розробки кредитної організацією політики кредитування.

В основі організаційної структури управління кредитним портфелем лежить принцип розмежування компетенції, тобто чіткий розподіл повноважень керівників різного рангу з надання кредиту, зміни умов кредитної угоди в залежності від розміру кредиту, ступеня ризику та інших характеристик. При цьому ключовими показниками успішності процесу управління поряд з мінімально припустимим рівнем кредитного ризику є показники прибутковості кредитів. Тобто, банк повинен мати ефективну систему обліку не лише доходів, а й витрат за кожним видом кредитів. На прибутковість кредитних операцій банку впливають як доходи та витрати, так і можливі збитки, які визначаються рівнем кредитного ризику за кожним наданим кредитом.

Обчислення, мінімізація та контроль рівня кредитного ризику - одне з найскладніших завдань, що стоять перед менеджментом при формуванні портфелю банківських кредитів. Серед основних проблем управління кредитним портфелем банку можна виділити наступні: оптимізаційні алгоритми, сформовані на класичній теорії оптимізації фінансових портфелів, перш за все, орієнтовані на інвестиційні портфелі, по-друге, нормативні моделі, як правило, пропонують оптимізувати фінансові портфелі не враховуючи динамічний характер фінансових потоків банку. Отже, ризикові підходи до формування та управління кредитним портфелем можуть призвести до погіршення якості активів банку, збільшенню резервів та збитків, неспроможності банку своєчасно виконувати свої зобов'язання перед клієнтами та контрагентами. Відповідно, актуальним є проблематика обґрунтування збалансованої кредитної політики банку з урахуванням широкого спектру внутрішніх та зовнішніх факторів ефективності формування кредитного портфелю банку.

Шипенко Ю.О., ст. гр. ФКфеС-15-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)

ГРУПУВАННЯ ДОХОДІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ЗА ДЖЕРЕЛАМИ ЇХ ПОХОДЖЕННЯ

Джерелами доходів страхових компаній є фінансові потоки від видів діяльності якими вони займаються, а саме від страхової (операційної), інвестиційної, фінансової та іншої діяльності.

До операційних доходів відносять: страхові платежі, комісійні винагороди за перестраховання, повернуті суми із страхових та технічних (відмінних від резерву незароблених премій) резервів та інші. До доходів від інвестиційної та фінансової діяльності страховика відносять: відсотки за облігаціями, дивіденди за акціями, відсотки від розміщення коштів на депозитних вкладах у банку, участь у прибутку перестраховиків, відсотки, сплачені страховикові за надання довгострокових інвестиційних кредитів, включаючи довгострокове кредитування житлового будівництва, від прямого інвестування та інші. Інша діяльність страховика не пов'язана з його основною (страховою) діяльністю, що в результаті приносить йому доходи від врегулювання безнадійної заборгованості, здавання майна в оренду, курсові різниці, індексації та передачі (продажу) основних засобів і нематеріальних активів, надання консультаційних послуг, штрафи, пені [1].

Скориставшись даними Нацкомфінпослуг [2], проаналізуємо формування доходів страховиків за джерелами їх походження (табл. 1)

Таблиця 1

Формування доходів страховиків за 2014-2016рр.

Доходи страховиків	Абсолютне значення, тис.грн.			Структура,%		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1	2	3	4	5	6	7
Страхові платежі	24607505	27549424	32414145	55,02	47,88	65,98
Дохід від надання послуг для інших страховиків	10064	16355	17567	0,02	0,028	0,036

1	2	3	4	5	6	7
Дохід від надання послуг, що безпос-ньо пов'язані із видами діяльності, зазначеними у ст. 2 ЗУ «Про страхування»	44484	53745	36444	0,099	0,093	0,074
Суми, що повертаються із технічних резервів, інших, ніж резерви незароблених премій	4798093	12649978	3784697	10,73	21,98	7,70
Частки страх. виплат і відшкодувань, компенсовані перестраховиками	640942	1345823	1233163	1,43	2,34	2,51
Суми від суброгації	265854	239096	350791	0,59	0,42	0,71
Суми винагород за перестраховання	10542	70656	154514	0,02	0,12	0,31
Інші операційні доходи	2715763	4077494	1704055	6,07	7,08	3,47
Фінансові доходи	1063179	1727213	2021528	2,37	3,002	4,11
Інші доходи	10565793	9803214	7407314	23,62	17,04	15,07
Надзвичайні доходи	141	46	363	0,0003	0,00007	0,0007
Разом	44722360	57533044	49124581	100	100	100

Отже, з аналізу доходів страховиків за 2014–2016 роки можна навести послідовність доходів, які становлять вагомі частини у загальному доході страховиків. На першому місці – це страхові платежі, які є доходами від операційної (основної) діяльності страховиків. Далі – суми, що повертаються із технічних резервів, інших, ніж резерви незароблених премій, які також є доходами від операційної (основної) діяльності страховиків. Загалом, на прикладі 2016 року, доходи від операційної діяльності становлять 80,78 %. Друге місце можна віддати іншим доходам страховиків та останнє – фінансовим доходам, які становлять лише 4,11 % (на прикладі 2016 року) від сукупних доходів. Тому можна зробити висновок, що основним джерелом формування прибутку страховика є надходження від його операційної (страхової) діяльності.

Список літератури:

1. Кравчук Г. Дослідження проблем формування фінансових результатів страховиків / Г. Кравчук, Т. Бережна // Проблеми і перспективи економіки та управління. - 2016. - № 1. - С. 193-203.
2. Консолідовані звітні дані страхового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<https://www.nfp.gov.ua/ua/Konsolidovani-zvitni-dani.html>

*Широков Я.Ю., ст. гр. ФКфеС 15-1
Науковий курівник:
ст. викл. каф. ЕАіФ Замковий О.І
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет», м. Дніпро, Україна)*

ОЦІНКА ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКУ

У зв'язку із зростанням обсягів проведення кредитних операцій та значної частки проблемних кредитів у банках постає необхідність удосконалення наявних методів підвищення якості кредитного портфеля. У таких умовах виникає потреба у здійсненні прогнозування динаміки якості портфеля. Тому проблема розробки адекватного прогнозу якості є однією з пріоритетних, оскільки сьогодні не достатньо володіти ретроспективою фінансового стану, а працювати випереджаючими методами аналізу перспектив, які б дозволяли зменшувати ризики втрат та збільшувати прибутки.

Дослідження проблем подальшого вдосконалення функціонування банківської системи, зокрема процесу управління кредитним портфелем банку, привертає увагу багатьох вітчизняних учених [1; 2; 3]. У їхніх дослідженнях описано проблеми формування і моніторингу кредитного портфеля, наводяться класифікаційні характеристики кредитів і пов'язаних з ними ризиків, висвітлюються інші актуальні аспекти кредитних операцій комерційних банків. Проте питання аналізу та прогнозування якості кредитного портфеля є недостатньо опрацьованими, чим і зумовлена актуальність дослідження.

Метою статті є аналіз існуючих та розробка інноваційних методів оцінки якості кредитного портфеля банків.

Банківська система є важливою складовою ринкової інфраструктури України, оскільки забезпечує взаємодію банків із суб'єктами ринку в процесі розширеного відтворення, що відображає в такий спосіб рівень організації економічних відносин в країні [3].

Головна мета процесу управління кредитним портфелем банку полягає в забезпеченні максимальної дохідності за допустимого рівня ризику. Рівень

дохідності кредитного портфеля залежить від структури й обсягу портфеля, а також від рівня відсоткових ставок за кредитами.

Якість кредитного портфеля суттєво впливає на рівень ризикованості та надійності банку, тому саме кредитна діяльність підлягає регулюванню з боку органів нагляду. Вимірювання, мінімізація та контроль за рівнем кредитного ризику – одне з найскладніших завдань менеджменту банку у процесі формування кредитного портфеля.

Дуже поширений є такий спосіб захисту від кредитного ризику як продаж кредитів. Банк, виходячи з проведеної ним оцінки кредитного портфеля, може продати певну частину наданих кредитів іншим інвесторам. Ефект від здійснення таких операцій багатобічний. По-перше, за рахунок продажу активів з низькою прибутковістю звільняються ресурси для фінансування більш прибуткових активів; по-друге, продаж активів уповільнює зростання банківських активів, що допомагає керівництву банку досягти кращого балансу між збільшенням банківського капіталу та ризиком, пов'язаним із кредитуванням; по-третє, таким чином зменшуються відповідні статті балансу банку (ті, що характеризують його діяльність не з кращого боку)[2].

Отже, аналіз якості кредитного портфеля банку є необхідним етапом оцінювання банківської ліквідності, оскільки найвищий ризик притаманний кредитним операціям банку. Якщо питома вага проблемних кредитів значна, то необхідно вжити всі допустимі заходи для покращення якості кредитного портфеля, оскільки така ситуація становить загрозу економічній безпеці банку.

Список літератури:

1. Криклій О.А. Формування кредитної політики банку [Текст] / О. А. Криклій, О. В. Мірошниченко // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2013
2. Аналіз і оцінка кредитоспроможності позичальника [Текст] : науково - практичний посібник / Д. А. Єндовицький, І. В. Бочарова / - М. : КНОРУС, 2005. - 272 с.
3. Управління банківськими ризиками [Текст] : навч. посіб. / Л. О. Примостка, П. М. Чуб, Г. Т. Карчева та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. О. Примостки. – К. : КНЕУ, 2007. - 600 с.

Секція 4 **Фінансовий менеджмент промислових підприємств та фінансових посередників**

*Алексеева К.Ю, ст. гр. Б-ФК-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Букреєва Д.С.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ФОРМУВАННЯ ЄДИНОЇ СИСТЕМИ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ЩОДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Для досягнення основної мети аналізу фінансового стану підприємства – об'єктивної його оцінки та виявлення на цій основі потенційних можливостей підвищення ефективності формування й використання фінансових ресурсів можуть застосовуватися різні методи аналізу.

Методи фінансового аналізу – це комплекс науково-методичних інструментів та принципів дослідження фінансового стану підприємства [1].

В даному контексті зазначимо, що міжнародна практика розробила певні методи аналізу фінансового стану, які ґрунтуються на різноманітних абсолютних та відносних типових показниках, що дають можливість не тільки проводити аналіз статей балансу підприємства, але й порівнювати підприємства окремої галузі господарства або таких, що займаються аналогічними видами діяльності [1, 2].

Зазначимо, що відповідно до мети аналізу фінансового стану, його основними завданнями є визначення якості фінансового стану, вивчення причин його поліпшення або погіршення за певний період, підготовка рекомендацій для підвищення фінансової стійкості і платоспроможності підприємства (рис.1).

Таким чином, формування єдиної системи методичних підходів щодо оцінки фінансового стану підприємства та розробка детального алгоритму їх застосування сприятиме, по-перше, об'єктивному визначенню статичної і потенційної можливості розвитку фінансово-господарської діяльності підприємств та їх забезпеченню фінансовими ресурсами; по-друге, підвищенню

якості прийняття управлінських рішень, що, в підсумку, забезпечуватиме збільшення фінансових результатів та досягнення тактичних та стратегічних цілей функціонування підприємств різних галузей економіки.

Рис. 1. Методичні підходи до аналізу фінансового стану підприємства

Список літератури:

1. Кузьміна О.М. Методи прогнозування фінансових показників діяльності підприємства / О.М. Кузьміна, Ю.С. Печериця, Л.В. Грищук // «Молодий вчений» – 2016. – №1 (28). – С. 89-92.
2. Гече С.Ф. Модель прогнозування фінансового стану підприємств на основі фінансових показників / С.Ф. Гече // Науковий вісник ужгородського університету. – 2014. – №1 (42). – С. 162-164.

*Андрєєва К.О., ст. гр. ФКв-14
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Сучасний розвиток нашої економіки можна охарактеризувати як період потрясінь. Зміни, пов'язані з ризиками, збитками та умовами прогресуючої світової кризи стали нормою сьогодення. Якщо підприємства не будуть прямувати до змін, які охоплюють весь сучасний світ, вони зазнають краху й збанкрутують. У період світової кризи будуть виживати тільки лідери змін – ті, які швидко адаптуються до її тенденцій, використовуючи всі можливі перспективи виходу з неї. Світовий досвід вчить нас тому, що дійсне просування на шляху реформ залежить від змін у виробничій сфері та знаходженні ефективних форм господарювання. Важливу роль в цьому процесі в Україні відіграє об'єктивний аналіз фінансового стану підприємств. Тому основним завданням повинна стати розробка нових механізмів управління фінансовим станом підприємства. Ефективна діяльність підприємства залежить від багатьох чинників, проте одним з найважливіших є фінансовий стан.

В умовах високого динамізму зовнішнього середовища вітчизняні підприємства стикаються з істотними проблемами, зумовленими об'єктивними і суб'єктивними причинами. Однією з найважливіших можна вважати орієнтацію державної політики в попередні роки на «експортоорієнтовану модель економічного зростання з переважанням низькотехнологічного експорту». Відповідно за умов зниження зовнішнього попиту реакція економіки у вигляді девальвації гривні виявилася неефективною, а скорочення експорту негативно вплинуло на загальну економічну динаміку.

Негативний вплив зовнішніх чинників супроводжувався зниженням внутрішнього попиту на промислову продукцію підприємств, падінням їх платоспроможності, зростанням їх витрат.

Всі перелічені обставини свідчать про те, що промислові підприємства потребують відповідних методик та інструментів об'єктивної оцінки свого фінансового стану та ухвалення відповідних рішень щодо виходу з економічної кризи. Можна говорити про формування принципово нових підходів до аналітичного забезпечення управління вітчизняними підприємствами, однак, на нашу думку, більш доречною є адаптація розроблених методик фінансового аналізу до сучасних умов.

Враховуючи проблеми фінансового стану підприємств в умовах фінансової кризи, а також необхідність стабілізації фінансової стійкості підприємств в умовах фінансової нестабільності, необхідно запланувати таких заходів: усунути зовнішні фактори банкрутства, обов'язково складати платоспроможний календар, у якому детально відображається грошовий обіг підприємства, урегулювати рівень незавершеного виробництва, перевести низькооборотні активи до високооборотних, вжити локальних заходів з покращення фінансового стану, поступово погасити старі борги, скоротити витрати до мінімально допустимого рівня та провести енерго- і ресурсощадні заходи. Дані заходи створять умови для розробки певної фінансової стратегії на даному етапі розвитку підприємства та їх інтеграції в систему ринкових відносин.

Список літератури:

1. Стеців Л. П. Теоретико-методичні аспекти управління фінансовим станом підприємства / Л.П. Стеців // Наукові записки. — № 1—2. — 2014. — С. 44—48.
2. Кіндрацька Г.І., Білик М.С. Аналітичне забезпечення управління підприємствами в кризових умовах// УДК 338.2 (075.8)-2013.
3. Кравчук В.І. Фінансовий стан неплатоспроможних підприємств та банкрутство в Україні// УДК 658.16 (477.81)-2013
4. Рудницька О.М., Біленська Я.Р. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств// УДК 658 - 2015

*Анісімова К.О., ст.гр. 072м-16з-1
Науковий керівник:
Ст. викл. каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м. Дніпро, Україна)*

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

В умовах становлення та розвитку ринкових відносин в Україні спостерігається нестача фінансових ресурсів у багатьох суб'єктів господарювання. Це обумовлено рядом обставин. По-перше, втратою підприємствами власних фінансових ресурсів внаслідок збиткової їх роботи та інфляції. По-друге, недосконалістю системи оподаткування підприємств, що супроводжується іммобілізацією їх фінансових ресурсів. По-третє, високою вартістю залучення позичкових коштів [2].

Нестача фінансових ресурсів негативно впливає на виробничо-господарську діяльність підприємств, спричиняє виникнення та зростання заборгованостей перед суб'єктами господарювання, по оплаті праці та сплаті податків. При цьому зменшуються можливості фінансування подальшого розвитку підприємств, скорочуються надходження до бюджету. За цих обставин важливого значення для здійснення фінансово-господарської діяльності набуває формування в достатньому обсязі фінансових ресурсів підприємств.

Підприємство використовує фінансові ресурси за багатьма напрямками, головні серед яких такі [2]:

- платежі організаціям фінансово-банківської системи у зв'язку з виконанням зобов'язань (внесення податків до бюджету, сплата банкам за користування кредитом, погашення позичок, страхові платежі тощо);
- інвестування власних коштів у капітальні витрати на розширення виробництва, технічне відновлення;
- інвестування ресурсів у цінні папери інших фірм, придбанні на ринку;
- спрямування ресурсів на утворення грошових фондів заохочувального і

соціального характеру;

– використання ресурсів на добродійні цілі, спонсорство.

Підвищення ефективності залучення фінансових ресурсів передбачає диверсифікацію їх джерел.

Підприємство повинне насамперед визначити і використовувати внутрішні джерела фінансування: нерозподілений прибуток і амортизацію. Амортизаційні відрахування призначені для простого відтворення основних засобів, а прибуток виступає основним джерелом фінансування приросту активів і збільшує величину власного капіталу [2]. Проте в умовах зростаючого ринку для збереження конкурентної позиції окремо взятого підприємства внутрішніх джерел фінансових ресурсів може виявитись недостатньо. Тому в разі потреби, коли немає можливості фінансувати приріст капіталу із внутрішніх джерел, підприємство може звернутись до зовнішніх. За умов розвинутого національного фінансового ринку і відсутності перешкод для міжнародного руху капіталів, зовнішні джерела фінансових ресурсів можуть бути використані в повній мірі та відзначатимуться особливою ємністю.[3]

Найтрадиційнішим зовнішнім джерелом власних фінансових ресурсів є кошти власників, які акумулюються шляхом розміщення пайових цінних паперів. Використання у структурі зовнішніх джерел власних фінансових ресурсів субординованого боргу, корпоративного кредиту та внутрішньо-корпоративного перерозподілу фінансових ресурсів в першу чергу є характерним для великих корпорацій, які мають розгалужену корпоративну структуру. Саме в якості джерела фінансування розширення і розвитку корпорації, реалізації крупних інвестиційних проектів, компенсації втрат при прояві ризиків, цей вид внутрішніх фінансових ресурсів є перспективним [1].

Список літератури:

1. Гончаров А.Б. Фінансовий менеджмент / А.Б. Гончаров: Навчальний посібник. – Х.:ВД «ІНЖЕК», 2005 р. – 240 с.
2. Ізмайлова К. В. Сучасні технології фінансового аналізу / К. В. Ізмайлова: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2005. – 148 с.
3. Онисько С М., Марич П. М. Фінанси підприємств: Підручник для студентів вищих закладів освіти / С М. Онисько., П. М. Марич; 2-ге видання, виправлене і доповнене. - Львів: "Магнолія Плюс", 2006 – 367с.

*Асланова А. В. ст. гр. Бс-ФК-15
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ – ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ДОБРОБУТУ КРАЇНИ

Змінити суспільство, рівень життя можливо тільки за умови розвитку економіки. Україна в сучасних умовах вже є великим ринком і знає історію розвитку більш успішних сусідніх країн, які варто наслідувати. Але до всього треба підходити критично. Чи варто відкривати наші внутрішні ринки для вільної торгівлі з більш потужними сусідами, чи, навпаки, необхідно розвивати свій внутрішній ринок, наповнювати його вітчизняними товарами, таким чином, забезпечивши робочі міста в країні і зміцнивши національну промисловість?

Якщо відкрити ринки на існуючому рівні розвитку України, можна залишитись в міжнародній ієрархії на своєму теперішньому місці (на місці аграрної країни, яка торгує корисними копалинами та аграрною продукцією навіть без первинної переробки: зерно, насіння і т. і.), таким чином закріпивши свою міжнародну спеціалізацію, яка майже не дозволяє створювати додану вартість і не дає можливості достойно поповнювати бюджет країни.

Ситуація у національній економіці визначається сукупністю конкретних макроекономічних параметрів. До основних макроекономічних показників, які характеризують соціально-економічний розвиток країни належать: валовий внутрішній продукт, валовий національний продукт, показники національного доходу, індекс інфляції, рівень безробіття, зовнішній та внутрішній державний борг, обсяги іноземних інвестицій та інші.

Валовий внутрішній продукт (ВВП) — один із найважливіших показників розвитку економіки, який характеризує кінцевий результат виробничої діяльності економічних одиниць-резидентів у сфері матеріального і нематеріального виробництва. Вимірюється вартістю товарів та послуг,

виготовлених цими одиницями для кінцевого використання [1]. Динаміку ВВП України за останні п'ять років представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка ВВП України [2]

Роки	Номінальний ВВП, млн. грн.				Реальний ВВП (у цінах попереднього року)	Населення, тис. осіб
	у фактичних цінах, грн.	у дол. США	На душу населення			
			у грн.	у дол. США		
2012	1408889	175781	30912.5	3856.8	1304064	45557
2013	1454931	183310	31988.76	4030.3	1410609	45483
2014	1566728	131805	35834.0	3014.6	1365123	43722
2015	1979458	90615	46210.2	2115.4	1430290	42836
2016	2383182	93270	55853.5	2185.9	2034420	42668

Як видно з даних таблиці 1, номінальний ВВП в Україні за останні п'ять років збільшувався, що в першу чергу обумовлено підвищенням середнього рівня цін та знеціненням національної валюти, що підтверджується падінням номінального ВВП України в доларовому вимірі. ВВП на душу населення, що є одним з найбільш точних способів оцінки економічного розвитку країни, зростав (номінально) за останні п'ять років. Але це зростання відбулось, по-перше, за рахунок скорочення населення, по-друге, за рахунок знецінення національної валюти. Крім того, необхідно враховувати і несприятливі політико-економічні умови, значні боргові зобов'язання, тривалий військовий конфлікт, низьку інвестиційна привабливість країни, високий рівень корупції. Для подолання всіх цих проблем необхідно проводити реформи, які допоможуть досягти ефективності в майбутньому.

Список літератури:

1. Список країн за ВВП – Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.
2. Валовой внутренний продукт. Минфин – всё о финансах: новости, курсы валют, банки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.com.ua/economy/gdp/

Білан О.С., ст. гр.Бс-Ф К-15
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л. Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)

ПРИБУТОК ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

В теперішній час інноваційна діяльність в Україні набуває особливого значення не тільки у високотехнологічних, а й у традиційних секторах економіки. Охопивши різні аспекти ринкових відносин (виробничі, підприємницькі, соціальні, науково-технічні та маркетингові), інноваційний процес сприяє зростанню промислового виробництва, підвищенню продуктивності праці, залученню нових резервів до виробничої сфери. На жаль, реалії сучасної економічної ситуації в Україні полягають у тому, що на відміну від розвинених країн, які до 85–90% приросту ВВП забезпечують за рахунок так званих "інтенсивних факторів", включаючи інновації, Україна недостатньо використовує свій інноваційний потенціал.

В Україні спостерігається тривала нестача фінансових ресурсів для здійснення й активізації інноваційної активності підприємств, що гальмує модернізацію виробничого потенціалу промисловості. Так, близько 16,3% підприємств вказують на нестачу фінансових ресурсів як основний чинник, який перешкоджає здійсненню інноваційної діяльності.

Ключовими джерелами фінансування інноваційної діяльності є власний капітал підприємств та позичкові кошти, що в цілому відповідає загальносвітовим тенденціям інноваційного фінансування. Але на відміну від розвинених країн світу, визначальними тенденціями фінансового забезпечення інноваційної діяльності є обмеженість власних фінансових ресурсів її суб'єктів та відсутність множинності джерел фінансування, зокрема, в результаті неефективного функціонування фондового ринку в країні.

На власні кошти підприємств припадає значна частина сукупного обсягу фінансування інноваційної діяльності підприємств. Упродовж 2000–2015рр. частка власних коштів підприємств досягала значень 85–88% (у 2005–2006 рр.), а у 2015р. їх питома вага становила 97%, що на 17,5% більше, ніж у 2000 р. [1]. Дискретні зміни у витрачанні власного капіталу на інновації спричинені нестабільністю фінансового стану виробничих підприємств. Але слід підкреслити, що у період 2014–2016рр. відбулось зростання показника рентабельності операційної діяльності у порівнянні з 2009 роком більш, ніж вдвічі, що і сприяло зростанню власного капіталу у промисловості.

Враховуючи домінуючу на сучасному етапі розвитку економіки України роль власного капіталу в процесі інноваційного фінансування промислових підприємств, проведено дослідження залежності рентабельності операційної діяльності промислових підприємств від рівня та характеру їх інноваційного фінансування за період 2000–2015рр, що сприятиме розробці дієвого механізму управління фінансовими результатами. Виявлено пряму залежність рентабельності операційної діяльності від обсягів фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств, що підтверджується високими значеннями множинного коефіцієнту кореляції 0,86 та коефіцієнтом детермінації 0,87, який є характеристикою високої достовірності досліджуваних тенденцій. При збільшенні обсягів інноваційних витрат на 1% рентабельність операційної діяльності зростає тільки на 0,0066%, що свідчить про неможливість за даного рівня інноваційних витрат здійснити модернізацію та інноваційну розбудову промислового комплексу України.

Механізм фінансування інноваційної діяльності потребує кардинальних змін на основі застосування сучасних бюджетно-податкових, монетарних та інших важелів, які широко застосовують у вітчизняній і зарубіжній практиці.

Список літератури :

1. Статистичні матеріали офіційного сайту Державного комітету статистики України: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

*Буциченко І.В., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(ДВНЗ «Національний гірничий
університет» м. Дніпро, Україна)*

ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ, КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ

Рентабельність є одним із головних вартісних показників ефективності виробництва, який характеризує рівень віддачі активів і ступінь використання капіталу в процесі виробництва. Саме рентабельність характеризує ступінь необхідності, вигідності, прибутковості. Якщо сума прибутку показує абсолютний ефект від діяльності, то рентабельність характеризує міру цієї ефективності, тобто відносний рівень прибутковості підприємства або продукції, що виробляється. Рентабельність як показник дає уявлення про достатність прибутку порівняно з іншими окремими величинами, що впливають на фінансово-господарську діяльність підприємства [1, с. 191].

Показники рентабельності всієї проданої продукції та окремих її видів дають уявлення про окупність (прибутковість) витрат на виробництво і продаж відповідних видів або всієї продукції, тобто про те, скільки прибутку отримує підприємство на одну гривню витрат, укладених для отримання прибутку. Показників рентабельності існує багато, але завжди в чисельнику буде прибуток, а в знаменнику – витрати, які були здійснені для отримання даного прибутку. Який саме прибуток і які саме витрати будуть прийматися для розрахунку, залежить від того, рентабельність чого необхідно визначити: рентабельність продукції, рентабельність виробництва, рентабельність операційної діяльності, рентабельність інвестиційної діяльності, рентабельність підприємства, рентабельність активів, рентабельність власного капіталу тощо [2, с.12].

Шляхи збільшення прибутку і рентабельності продукції: зниження собівартості продукції, підвищення продуктивності праці, скорочення невиробничих витрат, впровадження заходів із підвищення продуктивності

праці своїх працівників, скорочення адміністративно-управлінського персоналу.

Для рентабельного функціонування суб'єктів господарювання в умовах ринкових відносин найбільше значення має виявлення резервів збільшення об'єму продукції, зниження собівартості та ріст прибутку.

Основними тенденціями розвитку підприємництва в Україні є:

- територіальне розповсюдження підприємництва, зростання кількості юридичних осіб та індивідуальних підприємців;
- зрощення капіталу вітчизняних і зарубіжних підприємців;
- інтенсивний розвиток комерційного підприємництва при незначному розвитку виробничого підприємництва;
- розширення сфери послуг (консультативні, юридичні, страхові, транспортні, туристичні, готельні, охоронні та ін.)

Наразі перед вітчизняним підприємництвом стоять такі важливі завдання як розширення структури пропозицій на внутрішньому ринку товарів та послуг, створення ефективного конкурентного середовища, стимулювання інноваційного розвитку, відродження підприємницької ініціативи населення, створення додаткових робочих місць та підвищення гнучкості зайнятості, зміцнення регіональних економік.

При цьому невід'ємними складовими сучасного підприємництва є малий та середній бізнес. Частка обсягу реалізованої продукції (робіт, послуг) малими підприємствами у загальному обсязі реалізованої продукції (робіт, послуг) в Україні на початок 2018 року становила 18,9 %, середніми підприємствами - відповідно - 42,8 % [3].

Список літератури :

1. Єпіфанова І.Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності / І.Ю. Єпіфанова, В.С. Гуменюк // Економіка та суспільство. – 2016.– Вип. 3. – С. 189–192 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://economyandsociety.in.ua>.
2. Чигріна К.О. Рентабельність підприємства та шляхи її підвищення / К.О. Чигріна // Науковий огляд. – 2015. – No 12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://oaji.net/articles/2015/797-1426331955.pdf>.
3. Економічна статистика України/ Економічна діяльність / Діяльність підприємств – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/fin/chpr/chpr_ed/chpr_ed_u/chpr_ed_0617_u.htm

*Гезь Л.В., ст.зр 072м-16з-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц.каф ЕАіФ Доценко О.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Бюджетування передбачає реалізацію процесного підходу до фінансового управління підприємством, а саме процес прийняття управлінських рішень та процес комунікації. Процес прийняття управлінських рішень - це центральна ланка фінансового управління, що безпосередньо пов'язана із прогнозуванням фінансової діяльності підприємства і виступає передумовою планування основних фінансових показників.

Впровадження бюджетування на підприємствах передбачає проведення наступної роботи: створення бюджетного комітету; дослідження зовнішнього та внутрішнього середовища; визначення стратегічних цілей діяльності; коригування організаційної та фінансової структури; формування ієрархічної системи бюджетів; побудова (коригування) управлінського обліку; розробка методичного інструментарію; обґрунтування бюджетного регламенту; розробка програмного забезпечення; проведення навчальної роботи.

Найбільш ефективний засіб здійснення організаційних змін стосовно процесу бюджетування на підприємстві - реінжиніринг бізнес-процесів, який спрямований на організацію якісно нових процесів аналізу, прогнозування, планування та контролю руху фінансових ресурсів за рахунок формування єдиного інформаційного простору на підприємстві [1].

Фінансове структурування необхідне для виділення підрозділів, які впливають на певні фінансові показники, тобто в складі підприємства необхідно виділяти центри фінансової відповідальності та їх підсистеми, які, по своїй суті, є центрами прийняття рішень, що прямо впливають на фінансові показники.

Формування бюджетів на підприємствах повинно відбуватися на підставі наступних положень. По-перше, формується бюджет доходів за всіма центрами фінансового обліку в розрізі окремих надходжень. Окремі бюджети доходів зводяться в єдиний бюджет доходів підприємства. По-друге, формується бюджет витрат для кожного центру фінансового обліку в розрізі окремих статей витрат. Окремі бюджети витрат зводяться в єдиний бюджет витрат підприємства за відповідними статтями та елементами. По-третє, на завершальному етапі всі елементи витрат та надходження зводяться в єдиний бюджет доходів та витрат підприємства [2].

Правильно побудоване бюджетування дозволяє вирішити проблеми оптимізації фінансових потоків, сприяє збалансуванню джерел надходження грошових коштів і їх використання, а також визначає об'єми та форми, умови і строки зовнішнього фінансування. Ефективне бюджетування потребує затвердження регламентованого вищим керівництвом порядку складання, розгляду, затвердження, виконання та контролю виконання бюджетів підприємства, визначення учасників кожного етапу бюджетного процесу, дій кожного з них, джерел та форматів отримання та передачі інформації. [3]

Формування системи бюджетування на підприємстві дасть змогу керівництву оперативно приймати управлінські рішення, раціонально використовувати ресурси підприємства й організувати ефективну роботу всіх структурних підрозділів.

Список літератури:

1. Никитенко О.О. Ефективність фінансового управління торговельним підприємством. – Автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня к.е. н. за спеціальністю 08.07.05 - Донецьк, 2004. С. 23
2. Смачило В.В. Формування системи бюджетування газорозподільних підприємств. – Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня к. е. н. за спеціальністю 08.06.01. - Харків, 2005. С 22
3. Тарасюк М.В. Бюджетування в торговельних підприємствах та об'єднаннях. – Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня к. е. н. за спеціальністю 08.06.01– Київ, 2005. С. 30

*Слисєєнко Д. І., ст. гр. 072м-17-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Забезпечення конкурентоспроможності економіки України на інноваційній основі є першочерговим завданням на сучасному етапі соціально-економічного розвитку національного господарства.

При переході до ринкових відносин стали досить очевидними основні недоліки організації виробництва на підприємствах будівельної галузі та відсутність якісного інвестування інноваційної діяльності підприємств будівництва.

Проблемам оцінки інноваційної діяльності в будівельній галузі України та напрямам управління нею присвячені роботи багатьох вітчизняних науковців: О. П. Бубенка, О. М. Волк, М. В. Шашко, Т. П. Норкіної, А. Д. Есипенко, Т. П. Норкіна та З. О. Скарбун,

На сьогодні в економічно розвинутих країнах, зокрема у США, Німеччині та інших, будівельна сфера у структурі економіки займає досить значне місце. Так, у 2015 р. вартість проведених будівельних робіт у США за даними «Census Bureau» становила більше 1 трлн дол. США [2]. В Німеччині спостерігалась аналогічна ситуація.

В Україні в 2015-2016рр. підприємства будівельної сфери працювали збитково. Так, фінансовий результат підприємств з будівництва від звичайної діяльності до оподаткування за 2010–2016 рр. був збитковим [1].

Дослідження джерел фінансування наукової та науково-технічної діяльності в будівництві показує, що основним джерелом розвитку та впровадження інновацій служать власні кошти підприємств та організацій, та кредити банків та інших позик. Позитивна тенденція спостерігалась у 2016 році

— фінансування наукових та науково-технічних робіт за рахунок власних коштів складало 198752 млн. грн. із 359216 млн. грн. загального обсягу фінансування.

Найбільша частина витрат спрямовується на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення. Це свідчить про те, що підприємства прагнуть, у першу чергу, покращити матеріально-технічну базу. На сьогоднішній день спостерігається динаміка зростання загального обсягу фінансування будівельної галузі, що говорить про спрямування фінансових ресурсів на інноваційний розвиток галузі.

Основними проблемами, які гальмують інноваційну активність будівельних підприємств, є: брак власних ресурсів; низький рівень державної підтримки інноваційних процесів; високий рівень ризикованості впровадження інновацій.

Основними заходами щодо подолання виявлених проблем фінансового забезпечення інноваційного розвитку будівельних підприємств та створення сприятливих умов активізації такої діяльності можуть стати: створення спільного фонду фінансування наукової та інноваційної діяльності, до складу засновників якого входили б як державні інститути фінансування інновацій, так і інвестиційні вкладення венчурних інвесторів, підприємств тощо; залучення до інвестиційної діяльності банківського сектора економіки не як кредитора, а як партнера реалізації інноваційних проектів; залучення міжнародних фондів фінансування, іноземних інвесторів через надання державних гарантій щодо виконання інноваційних проектів; удосконалення механізмів позабюджетного та програмно-цільового фінансування.

Список літератури:

1. Статистичні матеріали офіційного сайту Державного комітету статистики України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Норкіна Т.П. Удосконалення управління інноваційним розвитком підприємств будівельної галузі/ Т.П. Норкіна, З.О. Скарбун// Економіка будівництва і міського господарства. – 2013. – №1. – Т. 9. – С. 55-62 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ebimg_2013_9_1_9

*Жарко О.В., ст. гр. 072м-17-1
Науковий керівник:
д.е.н., проф.каф. ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

СУЧАСНІ МЕТОДИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Поглиблення економічних реформ в Україні переконує в тому, що багато з негативних наслідків становлення ринкових відносин були б подолані в разі теоретичних обґрунтувань шляхів і форм кардинальних зрушень як в економічній системі країни в цілому, так і в діяльності кожного окремого підприємства зокрема. Основною проблемою багатьох підприємств є підвищення ефективності їх функціонування та забезпечення економічного зростання в умовах посилення конкуренції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, а також нестабільності економіки країни. Вирішення даних проблем вимагає нагальної розробки нових та вдосконалення вже існуючих форм, методів, інструментів і прийомів управління фінансово-господарською діяльністю підприємств.

Питання управління фінансово-господарською діяльністю підприємств досліджують як вітчизняні, так і закордонні вчені, зокрема: Бланк І.О., Поддєрьогін А.М., Коробов М.Я., Бланк І.А., Білик Л.Д., Сайфулін Р.С., Шеремет А.Д., Феценко О., Покропивний С.Ф., Савицька Г.В., Савчук В.П., Брігхем Ю., Кеннон Дж., Фоулк Р., Сміт Р., Д. Нортон та ін. У працях цих авторів ґрунтовно розкриті теоретичні аспекти побудови системи управління фінансово-господарською діяльністю, наведено конкретні методики аналізу фінансово-господарської діяльності, але не достатньо розкриті питання удосконалення системи управління шляхом використання сучасних інструментів та методів, які є дуже актуальними в умовах нестабільності економіки.

В сучасних умовах господарювання побудова ефективної моделі управління фінансово-господарською діяльністю підприємства не можлива без використання нових методів та інструментів здатних мінімізувати та нівелювати вплив негативних чинників на показники їх розвитку.

Особливе місце в процесі адаптації підприємств до нестабільності зовнішніх умов займають сучасні технології менеджменту, які пов'язані з використанням наступних методів:

- аутсорсингу, суть якого полягає у передачі деяких раніше самостійно реалізованих організацією функцій або видів діяльності (виробничих, сервісних, інформаційних, фінансових, управлінських тощо) або бізнес-процесів (організаційних, фінансово-економічних, виробничо-технологічних, маркетингових) для виконання сторонній організації, яка має необхідні для цього ресурси, на основі довгострокової угоди;

- інсорсингу, який дозволяє розширювати діяльність підприємства або його підрозділів шляхом додаткового завантаження наявних потужностей або активів, тобто передбачає додаткове використання частини потужностей підприємства на стороні;

- аутстафінгу, що поширюється в галузі кадрового адміністрування з виведення персоналу за штат компанії замовника та оформлення його в штат компанії-провайдера, при цьому провайдер бере на себе повну юридичну відповідальність за персонал, включаючи ведення кадрового діловодства й бухгалтерії, виплату заробітної плати з відрахуванням зарплатних зборів до соціальних фондів, виконання норм трудового законодавства;

- бенчмаркінгу, суть якого полягає у постійному вимірюванні та порівнянні окремо взятого бізнес-процесу із еталонним процесом провідної організації з метою збору інформації, що може допомогти даному підприємству визначити цілі свого вдосконалення та здійснити заходи щодо поліпшення роботи.

Отже, застосування нових методів управління фінансово-господарською діяльністю підприємства дозволить стабілізувати розвиток підприємства, ефективно використовувати його внутрішній потенціал, підвищити гнучкість та здатність підприємства до впровадження інновацій, оптимізувати витрати підприємства, раціонально розподіляти наявні ресурси, забезпечити лідерство в конкурентній боротьбі.

*Іванов Д.С., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Герасимова І.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки від підприємства вимагається підвищення ефективності виробництва, конкурентоздатності продукції і послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом, активізації підприємництва і т.п.

Фінансова стійкість – це здатність підприємства чи організації, в повній мірі функціонувати і розвиватися, а також зберігати рівновагу балансу як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі, що гарантує здатність підприємства вчасно розплачуватись з кредитами, а також інвестиційну привабливість [1]. На фінансову стійкість впливають різні фактори, як внутрішні: виробництво продукції та надання послуг, які мають попит, міцне становище підприємства на ринку, високий рівень технічної оснащеності виробництва і застосування передових технологій, налагодженість економічних зв'язків із партнерами, ритмічність кругообігу засобів, ефективність господарських і фінансових операцій, незначний ступінь ризику в процесі здійснення виробничої і фінансової діяльності тощо; так і зовнішні: податкова політика держави та ринкова кон'юнктура [2].

У сучасних умовах кожне підприємство повинно оцінювати виробничий та економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства, так і підприємств-партнерів. Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансової стійкості підприємства. Завдяки цій оцінці виробляються стратегія і тактика розвитку підприємства, обґрунтовуються плани й управлінські рішення, здійснюється контроль за їхнім виконанням, оцінюється його ліквідність, платоспроможність та зміцнюється фінансова стабільність. Ефективне управління фінансовою

стійкістю дає змогу підприємству адаптуватися до умов зовнішнього середовища та контролювати ступінь його незалежності від зовнішніх джерел фінансування. Для цього необхідна побудова механізму забезпечення фінансової стійкості підприємства з метою організації ефективної системи взаємодії всіх елементів, які беруть участь у процесі управління фінансовою стійкістю підприємства. Здійснювати управління фінансовою стійкістю необхідно з врахуванням ризиків, зумовлених науковим прогресом, нестабільністю політичної ситуації, зростанням конкуренції на товарних і фінансових ринках. Велика ймовірність виникнення «стратегічних несподіванок» призводить до виникнення ризику, зниження фінансової стійкості [3].

Підводячи підсумок, можна стверджувати, що управління фінансовою стійкістю підприємства передбачає впровадження такого стану фінансових ресурсів, за раціонального розпорядження якими гарантується наявність власних коштів, стабільна продуктивність і забезпечується процес розширеного відтворення. Недостатня фінансова стійкість підприємства найчастіше зумовлює неплатоспроможність, надмірна – створення надлишкових запасів і резервів, що збільшує витрати на їхнє утримання, стримує темп розвитку підприємства. Тому управління фінансовою стійкістю підприємства вкрай важливе для нього, бо дає змогу виявити причини фінансової дестабілізації, розробити й реалізувати конкретні заходи щодо попередження потенційних та усунення існуючих загроз для виробничої, комерційної та фінансової діяльності підприємства.

Список літератури:

1. Башнянин Г.І. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення / Г.І. Башнянин, І.В. Лінтур [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/1_ukr/13.pdf
2. Житний П. Є. Фінансова стійкість підприємства і її вплив на економічну безпеку регіону / П. Є. Житний, В.В. Тищенко [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.vuzlib.com.ua/articles/book/15680-Finansova_stijjkist_pidpri/1.html
3. Хом'як І.В. Напрямки підвищення фінансової стійкості підприємств / І.В. Хом'як [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://knutd.edu.ua/publications/conference/20.03.2015/Khomiak_18.pdf

Калініна В.В., ст. гр. Б-ФК-14-1
 Науковий керівник:
 к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Букресва Д.С.
 (Державний ВНЗ «Національний гірничий
 університет», м. Дніпро, Україна)

АНАЛІЗ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Одним з основних підходів при плануванні економічного зростання підприємства є аналіз його фінансової стійкості. Як показав проведений аналіз літературних джерел [1-3], на сьогоднішній день існує багато методичних підходів оцінки фінансової стійкості суб'єкта господарювання (табл. 1), проте жоден з них не можна використовувати ізольовано від інших.

Таблиця 1

Методичні підходи оцінки фінансової стійкості підприємства

Сутність підходу	Показники	Недоліки пов'язані із системою обліку	Недоліки як цільової функції управління
Підхід, заснований на аналізі джерел коштів підприємства (виходячи з терміновості зобов'язань) і активів підприємства (виходячи з їх ліквідності) [1]	Відносні показники: коефіцієнт ліквідності. Абсолютні показники: статті активів за групами ліквідності, статті пасиву по терміновості зобов'язань, власний оборотний капітал	1. Логічна некоректність, оскільки активи представлені на певний момент часу, а зобов'язання накопичені за певний період. 2. Дані, що використовуються для розрахунку, відображають вже доконаний факт, причому з достатнім тимчасовим лагом. 3. Принцип оцінки активів в балансі на підставі понесених витрат у минулих періодах.	1. Не враховується ефективність управління активами підприємства. 2. Не враховується платність джерел фінансування. 3. Суб'єктивність нормативних значень коефіцієнтів і показників. 4. Інвестиції у необоротні активи розглядаються як зниження фінансової стійкості
Дослідження фінансової стійкості через аналіз платоспроможності шляхом співвіднесення майна підприємства за формою і	Абсолютні показники: майно власне в грошовій та негрошовій формі; майно позикове в грошовій та негрошовій формі; грошовий капітал. Відносні показники:	1. Критерій перевищення фінансового важеля в структурі активу над фінансовим важелем у структурі пасиву означає, що підприємство повинно мати непрацюючий капітал в грошовій формі, достатній для погашення всіх зобов'язань. 2. Показує лише точкову	1. Не враховується ефективність управління активами підприємства. 2. Не враховується платність джерел фінансування. 3. Будь-які інвестиції в негрошові активи розглядаються як зниження фінансової

за змістом [2]	фінансовий важіль у структурі пасиву та активу.	платоспроможність підприємства.	стійкості
Визначення фінансової стійкості через структуру капіталу [1, 3]	Відносні показники: коефіцієнт концентрації власного капіталу; структури довгострокових джерел фінансування; структури залучених коштів підприємством	1. Застосовуються балансові оцінки власного і позикового капіталу. 2. Дані, що використовуються для розрахунку, відображають вже доконаний факт, причому з достатнім тимчасовим лагом. 3. Коефіцієнти не відображають здатність підприємства погашати заборгованість, (відображають ступінь залежності від зовнішніх кредиторів	1. Не враховується ефективність управління активами підприємства і платність джерел фінансування. 2. Суб'єктивність нормативних значень коефіцієнтів і показників. 3. Не встановлює відповідність між активами і пасивами
Фінансова стійкість розглядається з позиції здатності фірми підтримувати сформовану структуру капіталу [1, 3]	Коефіцієнт покриття відсотків; коефіцієнт покриття дивідендів	1. Прибуток є показником, що залежать від облікової політики організації. 2. Прибуток не відображає здатність організації погашати заборгованість	1. Не враховується стабільність отримання прибутку підприємством та можливість погашення тіла кредиту. 2. Відсутність можливості оцінювати перспективи зростання прибутку через використання ефекту фінансового важеля

Підсумовуючи зазначене, можна сформулювати таке поняття фінансової стійкості: це здатність підприємства погашати свої поточні борги наявними коштами і мати таку структуру капіталу, при якій ймовірність неплатоспроможності підприємства з позиції довгострокової перспективи буде мінімальна.

Список літератури:

1. Бунда О.М. Методичні аспекти аналізу фінансового стану підприємства / О.М. Бунда, О.М. Перова // Вісник КНУТД. – 2015. – №2 (85). – С. 99-107
2. Шестаков А.Б. Планирование устойчивого развития предприятия / А.Б. Шестаков // Весник ТГУ. – 2014. – №12 (68). – С. 456-460
3. Лісничка Т. В. Удосконалення методики аналізу фінансових результатів / Т. В. Лісничка // Управління розвитком. - 2013. - № 4 (144). - С. 122-124.

*Клименко І.О., ст. гр. 072м-17-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Доценко О.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТЛУМАЧЕННЯ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ВИЯВЛЕННЯ ПРОБЛЕМ ЇХ УПРАВЛІННЯ

Сьогоднішньому притаманні швидкі темпи розвитку, як для науки, техніки, так і для економіки. Спостерігається сильна конкуренція між підприємствами, що потребує відповідати певним сучасним нормам, як в технологічному, інформаційному, адміністративному, трудовому, виробничому забезпеченні. Однак, не всі підприємства мають змогу конкурувати, тому для підвищення їхньої конкурентоспроможності необхідною умовою є впровадження ефективного фінансового та стратегічного управління.

Дослідженням процесу управління фінансами підприємств займалися чимало вітчизняних та зарубіжних вчених. Тож, перш за все необхідно визначити поняття «фінанси підприємств». За твердженням Базецької Г., фінанси підприємств – це сукупність економічних відносин з формування, розподілу та використання різноманітних фондів підприємства для забезпечення його сталого і безперебійного процесу виробництва та досягнення максимального прибутку.[1] Доцільно дати визначення і фінансовим ресурсам підприємства. Родіонова В.[2] визначає фінансові ресурси, як «грошові доходи та нагромадження, які знаходяться у розпорядженні суб'єкта господарювання, призначенні до виконання фінансових зобов'язань, здійснення витрат, розширення, відтворення та стимулювання працюючих». На думку Поддєрьогіна А.[4], фінансові ресурси – це грошові кошти, що знаходяться у розпорядженні підприємств, кругообіг яких визначається фінансовими відносинами і використовується на покриття витрат виробничо-фінансової діяльності, створення різноманітних фондів та резервів.[2] Більш ширше трактування фінансів підприємств надає О. Бондарук та П. Орлов, та

пов'язують із трактуванням їх макроекономічного значення, які формуються в процесі розподілу та перерозподілу національного багатства і використовуються у статутних цілях підприємств.[3]

У науковій літературі управління фінансовими ресурсами підприємства розглядається скоріше, як одна із функцій фінансового менеджменту, завданням якої є залучення необхідного обсягу фінансових ресурсів та ефективне їх використання. Управління фінансовими ресурсами, за поясненням Суторміної В.[2], - це система принципів, методів та засобів та форм організації грошових відносин. Бланк І.[1] розглядає даний процес, як комплексну управлінську систему формування та використання фінансових ресурсів, що складає теоретичний базис управління фінансовими ресурсами підприємства та включає повний комплекс аналізу фінансових показників, моделей.

Таким чином, на нашу думку, єдиного науково - теоретичного визначення даних термінів на сьогодні не існує. Найбільш повне змістовно, теоретично та практично тлумачення управління фінансами підприємства надано Бланком І. Але є ряд проблемних питань у цієї площини фінансової науки, які потребують вирішення та достатньої уваги науковців.

Список літератури:

1. Г.І. Базецька, Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері [текст]: навч. посіб. / Г. І. Базецька, Л. Г. Суботовська, Ю. В. Ткаченко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 292 с.
2. О. Байрак, Теоретичні аспекти управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств/Збірник наукових праць Уманського НУС/Умань – 2013, с.189-197/Електронний ресурс//[Режим доступу]: <http://www.journal.udau.edu.ua/assets/files/83/2/33.pdf>
3. О. М. Бондарук, Фінансова діяльність підприємства/Підручник/ Бондарук О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. – 2-ге вид., перероб. І доп. – К.:Либідь, 2003 – с.18-29.
4. А.С. Цемрюк, Х. С. Передало, Проблеми управління грошовими потоками на вітчизняних підприємствах // А. С. Цемрюк, Х. С. Передало //тези//Львів - 2014. – С. 153–154

*Коваленко В.В., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА – ЗАПОРУКА ЙОГО УСПІШНОГО РОЗВИТКУ

Розвиток ринкових відносин вимагає приділяти увагу фінансовій політиці, а особливо фінансовому стану суб'єктів господарювання. Оскільки економічна система взаємопов'язана, то починаючи з підприємства формується фінансове становище працівників, які на ньому працюють, галузі господарювання, в якому функціонує дане підприємство, регіону та країни в цілому. Саме тому прибуток є метою та основним фінансово-економічним показником діяльності підприємства в сучасних ринкових умовах. Тому щоб дати характеристику ефективності функціонування підприємства з абсолютною сумою прибутку доцільно використати відносний показник – рівень рентабельності, який вимірюється у відсотках [2].

В даний час в Україні в умовах кризи спостерігається тенденція до значного зниження рівня рентабельності виробництва, що означає збитковість багатьох господарств. Тому коли підприємство досягає точки нульового прибутку (точки беззбиткової), йому слід переглянути свою стратегію в напрямку появи можливості отримання прибутку і досягнення рентабельності підприємства [3].

Для успішного розвитку економіки будь-якого підприємства необхідно вивчати співвідношення об'єму виробництва (реалізації) продукції з витратами і прибутком. Це співвідношення аналізується для дослідження комплексу причинно-наслідкових взаємозв'язків найважливіших показників кінцевих результатів діяльності підприємства, наукового обґрунтування управлінських рішень [1].

Щоб підвищити показник рентабельності, потрібно скоротити всі витратні статті, а саме: зменшити транспортні витрати; налагодити систему

збуту; підвищити продуктивність праці; витрати на виробництво та реалізацію продукції. Необхідність поліпшення ефективності управління, підвищення прибутковості праці, ефективності виробництва, конкурентоспроможності підприємства вимагає проведення реструктуризації підприємства [2].

На сьогодні багато підприємств перебуває у складному фінансовому становищі та потребує проведення заходів щодо підвищення рентабельності.

Аналізуючи фінансовий результат на підприємствах України, можна зазначити, що з 2014 року по 2017 рік рівень рентабельності діяльності підприємств України з кожним роком падає, а у 2014 році взагалі мав від'ємне значення. Це свідчить про те, що витрати зростають швидшими темпами ніж прибуток [4].

Серед видів економічної діяльності найвищий рівень рентабельності мають сільське, лісове та рибне господарство (32,4%); професійна, наукова та технічна діяльність (17,6%), підприємства оптової і роздрібною торгівлі, з ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів (15,8%) [5].

Отже, фактори, що впливають на рентабельність виробництва, численні і різноманітні, тому підприємства повинні активно шукати всі можливі шляхи вдосконалення виробництва, підвищення конкурентоспроможності власної продукції, це і буде сприяти зростанню рентабельності підприємства.

Список літератури:

- 1.Швед Т. Концептуальні підходи до оцінки ефективності розвитку підприємства / Т. Швед [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace>.
- 2.Розвиток підприємництва // Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- 3.Ткаченко Т. Проблеми розвитку підприємництва в Україні / Т. Ткаченко, О. Мосьондз // Сучасні проблеми економіки та підприємництва. – 2011. – Вип. 6. – С. 148–151.
- 4.Позиція України в рейтингу країн світу за Індексом глобальної конкурентоспроможності 2016–2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/pozyciya-ukrayiny-v-reytingu-krayin-svitu-za-indeksomglobalnoyi-konkurentospromozhnosti-1>.
5. Економічна статистика України– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/ibd/kindj/infin_u/infin04_16_u.htm

Когун Я.В., Попова А.Ю. ст. гр. 073-16-2
Науковий керівник:
к.т.н., доц.каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(ДВНЗ «Національний гірничий університет»
м. Дніпро, Україна)

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Найважливішим призначенням підприємства є прибуток. Завдання кожного підприємства або інвестора - одержання максимального прибутку від кожної угоди. В умовах ринкових відносин головним критерієм оцінки ефективності діяльності будь-якого підприємства є його прибутковість і рентабельність. Прибуток є основним показником оцінки господарської діяльності підприємств, тому що в ній акумулюються всі доходи, видатки, втрати, узагальнюються результати господарювання. Прибуток є одним із джерел стимулювання праці, виробничого й соціального розвитку підприємства, росту його майна, власного капіталу й ін.

Прибуток як підсумковий фінансовий результат діяльності підприємств являє собою різницю між загальною сумою доходів і витратами на виробництво й реалізацію продукції з урахуванням збитків від різних господарських операцій звітного періоду.

Загальний чистий дохід у 2015 році склав 5164124,3 млн. грн, у 2016 році - 6226583,2 млн.грн, що на 20,6 відсотків більше. [1]

Якщо розглядати у розрізі за видами економічної діяльності, то слід відзначити позитивне збільшення чистого доходу від реалізації продукції за більшістю видів економічної діяльності у 2016 році.

Найбільший приріст показала галузь - професійна, наукова та технічна діяльність – 32.8%. Зменшення чистого доходу від реалізації продукції у порівнянні з 2015 роком відбулось лише у двох видах економічної діяльності: фінансова та страхова діяльність, а також мистецтво, спорт, розваги та відпочинок.

Чистий дохід від реалізації продукції за видами економічної діяльності

	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції та чисті зароблені страхові премії		Темпи зростання чистого доходу, %
	2015 рік	2016 рік	
Усього	5164124,3	6226583,2	120,6
сільське, лісове та рибне господарство	366966,4	402597,4	109,7
промисловість	1854656,7	2249905,6	121,3
будівництво	141716,8	169104,4	119,3
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	1985754,2	2443707,4	123,1
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	293568	359911,7	122,6
тимчасове розміщування й організація харчування	18573,3	22992,6	123,8
інформація та телекомунікації	100651	117243,3	116,5
фінансова та страхова діяльність	71414,1	56666,7	79,3
операції з нерухомим майном	76204,4	83548,1	109,6
професійна, наукова та технічна діяльність	182482,3	242321,5	132,8
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	50713,7	53924,8	106,3
освіта	2010,8	2304,4	114,6
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	11001,1	13860,2	126,0
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	4591,5	4493	97,9
надання інших видів послуг	3820	4002,1	104,8

Отже, загалом, маємо позитивну картину збільшення прибутковості та формування чистого доходу майже за всіма видами економічної діяльності по відношенню до попереднього року.

Список літератури:

1. Економічна статистика України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/ibd/kindj/infin_u/infin04_16_u.htm

*Коломоєць О.Г., ст. гр. 072м-17-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ НА ІННОВАЦІЙНІЙ ОСНОВІ

Інноваційна модель розвитку економічної системи країни та її регіонів припускає наявність високого технологічного рівня впроваджуваних інноваційних продуктів. Необхідність досягнення такого рівня для України передбачає вирішення економічних, соціальних та екологічних проблем. Державна система управління галузевими складовими економіки країни та її регіонів повинна бути здатною мінімізувати ризики впровадження нових інноваційних розробок, технологій, знизити їх негативний вплив на навколишнє природне середовище. У сучасних умовах господарювання в Україні значну увагу приділяють ролі науково-технічного потенціалу в розвитку продуктивних сил у різних галузях економіки, але на практиці не вирішено питання щодо основного недоліку інтеграційної системи взаємодії галузевої науки і виробництва. Безсумнівно, це спричиняє проблеми і суперечності при впровадженні певних науково-технічних результатів на конкретних підприємствах [1].

Україна, орієнтована на інноваційний шлях розвитку економіки, обов'язково повинна враховувати синергетичні ефекти інновацій. Тому на державному рівні необхідно забезпечити формування нормативно-правової бази та інформаційно-аналітичного забезпечення ринку, ведення моніторингу та прогнозування кон'юнктури ринку, здійснення жорсткого контролю за безпекою продукції та запровадження європейських стандартів якості продукції. У сучасних умовах інноваційний розвиток підприємств виробництва можливий тільки на основі відповідної моделі, яка має враховувати особливості виробництва та можливості інноваційного розвитку. Становлення

інноваційної моделі розвитку виробництва є системною проблемою і вимагає комплексного розв'язання проблем. Розробці та впровадженню дієвих механізмів інноваційного розвитку регіону повинен передувати комплексний аналіз рівня відповідності наявного ресурсного потенціалу підприємств. Для розв'язання завдань ефективного управління інноваційним потенціалом підприємств одним із найбільш перспективних є синергетичний підхід до управління складними системами, який акцентує увагу на узгодженні взаємодії частин при утворенні структури як єдиного цілого. Якісне вдосконалення виробничого процесу на новій техніко-технологічній основі розглядається як важливий фактор розвитку виробництва. З цією метою необхідно створити відповідну систему стимулів для розвитку інновацій як необхідної складової удосконалення виробництва підприємств. Це пов'язано з тим, що такі стимули певною мірою впливають на підвищення техніко-економічного рівня виробництва і можуть поєднати поточні цілі підприємств галузі зі стратегічними [2].

При визначенні ефекту від впровадження інновацій необхідно враховувати всі складові інтегрального ефекту (економічний, науково-технічний, інтелектуальний, ресурсний, екологічний, бюджетний, соціальний). Багато авторів акцентують увагу на тому, що інновації, науковий та інтелектуальний потенціали стають не менш значущими факторами ніж інші складові ресурсного потенціалу будь-якого суб'єкта господарювання.

Переважає більшість методів оцінки ефективності інновацій розробляється в основному для технічних інновацій, нових технологій, при цьому оцінюється саме окупність інвестиційних вкладень, витрати порівнюються із прибутком [3].

Список літератури:

1. Язлюк Б. О. Шляхи підвищення рівня інноваційного розвитку виробництва з врахуванням регіональної стратегії – 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.socosvita.kiev.ua>
2. Поліщук Н. В. Теоретичні підходи до визначення сутності інновацій / Н. В. Поліщук // Галицький економічний вісник. – 2009. – № 1 (22). – С. 20–23.
3. Інновації в бізнесі та інноваційні підходи в менеджменті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.innovati.kiev.ua.

*Кольцова І.І., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Герасимова І.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЗАПОРУКА ЇХ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Аграрні підприємства забезпечують продовольчу безпеку держави, сприяють розвитку внутрішнього та зовнішнього ринків продовольства і поліпшенню життєвого рівня населення. Оскільки аграрні підприємства функціонують в умовах невизначеності й динамічності навколишнього соціально-економічного середовища, питання зміцнення та підвищення фінансової стійкості набуває особливої актуальності, як для держави, так і для самих господарюючих суб'єктів та є одним із ключових факторів забезпечення їх успішної і стабільної роботи.

Якщо підприємство фінансово стійке, платоспроможне, то воно має ряд переваг перед іншими підприємствами такого ж профілю при отриманні кредитів, залученні інвестицій, у виборі постачальників і в підборі кваліфікованих кадрів [1]. Чим вища стійкість підприємства, тим більш воно незалежне від несподіваної зміни ринкової кон'юнктури і, отже, тим вище рівень фінансової безпеки. До основних факторів, що визначають фінансову стійкість підприємства, належить фінансова структура капіталу (співвідношення позикових і власних коштів, а також довгострокових і короткострокових джерел фінансування) і політика формування окремих складових активів (насамперед необоротних активів і запасів) [2].

При забезпеченні фінансової стійкості треба враховувати особливі умови притаманні лише аграрним підприємствам, де крім усіх інших факторів впливу на фінансову стійкість, існують специфічні, які підвищують ризикованість цього виду діяльності. Діяльність аграрних підприємств вирізняється яскраво вираженою сезонністю виробництва, значним розривом між часом виробництва і робочим періодом. Це призводить до уповільнення оборотності коштів,

поступового наростання витрат до короткочасного періоду масового виходу продукції, нерівномірності надходження виручки від продукції, порівняно високих норм сезонних запасів, великого обсягу незавершеного виробництва та інше [3]. Ґрунтово-кліматичні умови, природні властивості біологічних активів вимагають особливого порядку нормування оборотних засобів, фінансування й кредитування відтворення основних та оборотних фондів, формування власного та позикового капіталу.

Враховуючи особливості функціонування аграрних підприємств, великого значення набуває оперативна оцінка і своєчасне реагування на зміну фінансової стійкості підприємства, тобто йдеться про систему управління, ефективність якої передбачає діагностику внутрішніх і зовнішніх чинників, що формують ризик; оцінку ризику зниження фінансової стійкості; прогноз допустимої межі ризику; розробку заходів щодо зниження загрози ризику. До таких заходів можна віднести: відмову від здійснення високоризикованих фінансових операцій, диверсифікацію виробництва, попередню оплату за реалізовану продукцію, внутрішнє і зовнішнє страхування, зниження питомої ваги позикових коштів, підвищення фінансової безпеки шляхом застосування більш досконалих агротехнологій та інше [4]. Критерієм ефективності таких заходів є рівень фінансової безпеки аграрного підприємства, який оцінюють за достатністю фінансових ресурсів для збалансованого сталого розвитку підприємства.

Список літератури:

1. Калініченко А. Ю. Управління фінансовою стійкістю сільськогосподарських підприємств / А.Ю. Калініченко [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/3.2/291.pdf>
2. Д'якова Т.А. Оцінка фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств Сумського регіону / Т. А. Д'якова [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://repo.sau.sumy.ua/bitstream/123456789/1473/3/47Dyakova.pdf>
3. Вознюк А. Фінансова стійкість сільськогосподарських підприємств як гарантія економічної безпеки регіону / А. Вознюк // Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК. - 2014. - № 21(1). - С. 142-147.
4. Шевчук О.Д. Фінансова стійкість сільськогосподарських підприємств: діагноз, оцінка, прогноз: автореф. дис. ... канд. економ. наук: 08.06.04 - бухгалтерський облік, аналіз та аудит / О.Д. Шевчук - К., 2006. - 20 с.

*Костенко В.Г., ст.гр. ФКфеС-15-1
Науковий керівник:
д.е.н., проф. каф. ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ПРОЦЕНТНИЙ ТА НЕПРОЦЕНТНИЙ ДОХІД БАНКУ ПРИ КРЕДИТУВАННІ ПІДПРИЄМСТВ

Для економіки сучасної України велике значення має банківське кредитування клієнтів, яке дає змогу організаціям і підприємствам використовувати значні позичені ресурси для розширення діяльності. На сьогоднішній день тема доходів діяльності банку є як ніколи важливою. Вона постійно обговорюється науковцями та дослідниками у галузі економіки та управління банком.

Діяльність комерційного банку спрямована на отримання максимальної економічної вигоди, яка у формі кінцевого результату діяльності може бути позитивною або негативною. Сучасний розвиток економіки України зумовив уповільнення розвитку ринку банківських послуг, тому для більшості універсальних комерційних банків основним джерелом доходів, як процентних так і непроцентних, залишається обслуговування підприємств та наданням їм повного спектру банківських послуг, серед яких вагоме місце займає саме кредитування.

При визначенні доходу від кредитування підприємств, необхідно враховувати доходність за кожним видом кредитних операцій, адже проведення кредитних операцій здійснюється з метою отримання максимальних доходів [1]. Кожна банківська установа спрямовує свою діяльність на забезпечення максимізації доходів та як наслідок максимізації прибутку, або хоча би стабілізацію його на одному рівні. В процесі оцінки процентного та непроцентного доходу, його формування та використання потрібно розглядати його як якісний показник, а не тільки як економічний, оскільки оцінка якості зорієнтована на визначення оптимального формування та використання банківських доходів.

При формуванні методичних засад управління кредитним портфелем, керівництво банківської установи виходить з того, що дохідність кредитного портфеля банку протягом певного періоду залежить від таких двох показників, як обсяг кредитного портфеля та рівня відсоткових ставок за кредитами. Доходи від кредитування підприємств банком формуються також за рахунок проведення заставних та дисконтних операцій з вексями, за якими порядок обчислення доходів інший.

Рівень дохідності кредитних операцій банку залежить від низки економічних чинників: ринкової ставки відсотка, обсягу та структури кредитного портфеля, умов конкуренції на банківському ринку, власних можливостей банку щодо вибору напрямів та об'єктів кредитування. На формування структури кредитного портфеля банку істотно впливає специфіка сектору ринку, що його обслуговує цей банк.

Звернення підприємств до банківських установ на обслуговування та кредитування збільшує ймовірність встановлення тривалого і стійкого партнерства з банком, споживання клієнтом більшої кількості послуг, та отриманням банком процентного та непроцентного доходу.

Таким чином, важливим фактором зростання процентного доходу банку є раціональна кредитна політика банку щодо кредитування підприємств та корпоративних клієнтів, у той час резервом підвищення процентного доходу банку є оптимальний склад та структура кредитного портфелю за розміром кредитів, строками, метою кредитування та сектором економіки, а також оптимальний розмір процентних ставок. До резерву зростання непроцентних доходів перш за все відноситься оптимальний розмір додаткових комісій та відсотків, а також правильний вибір стратегії управління ними.

Список літератури:

1. Герасимович, А. М. Аналіз банківської діяльності [Текст] : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. – 599 с.

ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Фінансовий стан і фінансовий результати діяльності характеризують фінансовий потенціал підприємств і рівень ефективності керування фінансовими ресурсами, що має велике значення в умовах нестачі й обмеженості їх коштів. У цьому зв'язку представляється актуальним розгляд на основі офіційних даних статистики фінансового потенціалу середніх та великих підприємств і перспектив їх розвитку.

В умовах активних змін ринкового середовища зростає відповідальність і самостійність організацій у прийнятті й реалізації рішень з метою забезпечення ефективності їх діяльності.

Ефективність різних напрямків діяльності організації (виробничої, інноваційної, фінансової, маркетингової й ін.) виражається в конкретних фінансових результатах. Одним з таких результатів є додана вартість.

Додана вартість – це вартість, створена в процесі виробництва на даному суб'єкті господарювання, що охоплює його реальний внесок в створення вартості конкретного товару або послуги. Додана вартість включає заробітну плату, прибуток і амортизацію конкретного суб'єкта економіки.

Якщо розглянути динаміку зміни доданої вартості за витратами виробництва з розподілом підприємств на великі, середні і малі (табл.1), то можна відмітити, що питома вага доданої вартості на великих підприємствах зменшується (з 47.5% до загального обсягу виробництва у 2012 році до 39.9% у 2016 році). В той же час питома вага доданої вартості на середніх і малих підприємствах збільшується (для середніх підприємств : з 41.8% до загального

обсягу виробництва у 2012 році до 43.4% у 2016 році; для малих підприємств : з 10.7% до загального обсягу виробництва у 2012 році до 16.7% у 2016 році).

Таблиця 1

Показники доданої вартості підприємств з розподілом на великі, середні і малі [1]

Показники підприємств з розподілом на великі, середні, малі	Роки	Усього	Великі підприємства		Середні підприємства		Малі підприємства	
			млн.грн	у % до загального обсягу виробництва	млн.грн	у % до загального обсягу виробництва	млн.грн	у % до загального обсягу виробництва
Додана вартість за витратами виробництва	2012	1015503,5	482248,5	47,5	424927,2	41,8	108327,8	10,7
	2013	977145,0	416121,0	42,6	410647,5	42,0	150376,5	15,4
	2014	1234090,1	530792,4	43,0	486547,5	39,4	216750,2	17,6
	2015	1329264,5	585131,8	44,0	537956,0	40,5	206176,7	15,5
	2016	1702670,5	680193,2	39,9	738338,3	43,4	284139,0	16,7

Сучасний етап розвитку української економіки є дуже складним: різкий спад виробництва свідчить про те, що більшість української підприємств знаходяться в затяжному кризовому стані.

Аналіз даних таблиці 1 дозволяє зробити висновок, що на даному етапі розвитку країни фінансовий потенціал середніх і малих підприємств щодо створення доданої вартості має позитивну зростаючу тенденцію в порівнянні з великими підприємствами. Тому треба сприяти розвитку середнього і малого бізнесу, створювати для них раціональну податкову політику, можливість доступу до кредитних ресурсів і т. і.

Список літератури:

1. Економічна статистика України/ Економічна діяльність / Діяльність підприємств/ Додана вартість за витратами виробництва підприємств за видами економічної діяльності– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/fin/dvvvp/dvvvp_2015_u.htm

*Латишева Д.А., ст. гр. Бс-ФК-15-2
Науковий керівник:
ст. викл. каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет, м. Дніпро, Україна)*

РОЗРОБКА ШЛЯХІВ ПОЛІПШЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Для ефективного господарювання важливим є визначення цілей створення і функціонування підприємства. Генеральну (головну) ціль підприємства, тобто чітко обкреслену причину його існування, у світовій економіці називають місією. Здебільшого місією сучасного підприємства вважають виробництво продукції (послуг) для задоволення потреб ринку й одержання максимально можливого прибутку.

На основі загальної місії підприємства формулюються і встановлюються загальнофірмові цілі, що повинні відповідати визначеним вимогам [2]:

– по-перше, цілі підприємства повинні бути конкретними і піддаватися виміру. Завдяки цьому можна більш обґрунтовано визначити, наскільки ефективно підприємство діє в напрямку здійснення своїх цілей;

– по-друге, цілі підприємства повинні бути орієнтованими в часі, тобто мати конкретні обрії прогнозування. Довгострокова ціль має обрій прогнозування, що дорівнює п'ятьом рокам, короткострокова - у границях одного року;

– по-третє, цілі підприємства повинні бути досяжними і забезпечувати підвищення ефективності його діяльності.

– по-четверте, з огляду на динаміку ефективності виробництва, множинні цілі підприємства повинні бути взаємно підтримуваними, тобто дії і рішення, що необхідні для досягнення однієї цілі, не можуть перешкоджати реалізації інших цілей.

В остаточному підсумку цілі підприємства (фірми) повинні бути чітко сформульовані для кожного виду діяльності, що є важливим для суб'єкта господарювання, що прагне спостерігати і вимірювати результати цієї

діяльності.

Основною метою аналізу фінансових результатів є розробка і обґрунтованих управлінських рішень, направлених на підвищення ефективності діяльності господарюючого суб'єкта[3].

Першочерговими завданнями аналізу фінансових результатів, завдяки яким досягається його головна мета, є [2]:

- оцінка динаміки абсолютних показників фінансових результатів (прибутку і рентабельності);
- визначення напрямку і розміру впливу окремих факторів на суму прибутку та рівень рентабельності;
- виявлення та оцінка можливих резервів зростання прибутку й рентабельності;
- розробка заходів щодо використання виявлених резервів.

Показники фінансових результатів характеризують абсолютну ефективність господарювання підприємства. Найважливіші серед них є показники прибутку, який в умовах ринкової економіки складає основу економічного розвитку підприємства. Зростання прибутку визначає зростання потенційних можливостей підприємства, підвищує міру його ділової активності, збільшує розміри прибутків засновників і власників, характеризує фінансове здоров'я підприємства[1].

Таким чином показники прибутку стають найважливішими для оцінки виробничої та фінансової діяльності підприємства. Вони характеризують ступінь його ділової активності та фінансового благополуччя. На основі прибутку визначається рівень віддачі авансованих коштів та дохідність вкладень в активи даного підприємства.

Список літератури:

1. Болюх М.А. Економічний аналіз: навч. посіб. / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток. - К.: - 2003. - 540 с.
2. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств / М.Я. Коробов.. – К.: Либідь, 2000. – 285с.
3. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: [монографія] / Л.А. Лахтіонова. - К.: КНЕУ, 2001. – 387 с.

*Логвинець А.Є., ст. гр. 072м-16-1
Науковий керівник:
к.т.н, доц. каф. ЕАіФ Крилова О. В.
(ДВНЗ « Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ІНСТИТУЦІЙНОЇ ОДИНИЦІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Сьогодні в економіці України питання одержання прибутку є вельми актуальним. В теперішніх умовах політичної напруженості та кризових явищ в економіці проблема оптимізації комерційної діяльності підприємств набуває все більшої актуальності. Це зумовлює необхідність поглибленого дослідження процесу управління формуванням прибутку підприємств.

Прибуток підприємств України у 2016 році склав 397,1 млрд. гривень, що на 12,6% більше, ніж за аналогічний період 2015 р. При цьому збитки підприємств склали 368,6 млрд. грн, що в два рази менше, ніж у 2015 р. За підсумками 2016 року найбільша кількість прибуткових великих та середніх підприємств - 87,7% - працювала в галузях сільського, рибного та лісового господарства. Зазначається, що сумарний прибуток підприємств аграрної галузі за підсумками 2016 року становив 103,2 млрд. грн. Втім, фінансовий результат 12,3% збиткових підприємств агросектору становить 13 млрд. грн. Другою за кількістю прибуткових підприємств є сфера оптової та роздрібної торгівлі, ремонту транспортних засобів становить 75,3%, а їх сумарний фінансовий результат – 60,6 млрд. грн. Кількість збиткових підприємств у цій галузі – 28,7%, їх сумарний фінансовий результат – 65,4 млрд. грн. Водночас, найзбитковішими галузями економіки України є сфера операцій з нерухомим майном в якій працює лише 59,6% прибуткових підприємств із загальним фінансовим результатом у 10,6 млрд. грн. Такий же показник 40,4% збиткових підприємств дорівнює 51,9 млрд. грн. збитку. А також сфера "мистецтво, спорт, розваги та відпочинок ", в якій працює 61,1% прибуткових підприємств із

загальним фінансовим результатом у 1,2 млрд. грн. Такий же показник 38,9% збиткових підприємств дорівнює 2,5 млрд. грн збитку.

За січень-вересень 2017р. фінансовий результат діяльності великих та середніх підприємств до оподаткування становив 237,8 млрд.грн прибутку (за 9 місяців 2016р.– 82,0 млрд.грн). Прибуток становив 368,6 млрд.грн і проти відповідного періоду минулого року збільшився на 36,3%. Збитків допущено на суму 130,8 млрд.грн, що на 30,6% менше, ніж за 9 місяців 2016р. Частка збиткових підприємств за 9 місяців 2017р. порівняно з попереднім роком скоротилася на 3,1 в.п. – до 29,7% [1].

Управління прибутком полягає у: збільшенні доходів підприємства; зменшенні витрат; оптимальному розподілі прибутку [2]. Актуальним на сьогоднішній день є комплексний підхід до підвищення ефективності управління формуванням прибутку, який побудований на одночасному вдосконаленні організації систем постачання і збуту завдяки застосуванню методів оптимізації структури продажів та транспортування продукції, удосконалення управління витратами підприємства на основі оптимізації обсягу закупівель при застосуванні сучасних економіко-математичних методів. Реалізація комплексного підходу сприятиме збільшенню прибутку за рахунок зменшення частки витрат, пов'язаних із зберіганням і збутом продукції, що призведе до підвищення конкурентоспроможності підприємств, а також забезпечить ефективний збут продукції та якісне задоволення потреб споживачів завдяки постійному і широкому асортименту на підприємствах роздрібної торгівлі.

Список літератури:

1. Офіційний сайт Державної статистичної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Соколова Е.А. Проблеми управління прибутком підприємств / Е.А. Соколова, А.І. В'юшкова // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. – 2015. – № 32. – С. 310-320.

*Лубенець К.О. ст. гр. 073-17ск-1,
Порубана В. І. ст. гр. 073-17ск-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(ДВНЗ «Національний гірничий університет»
м. Дніпро, Україна)*

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Перехід до ринкової економіки вимагає від підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоздатності продукції і послуг на основі введення досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом, активізації підприємництва тощо. У ринковій економіці фінансові ресурси (капітал) вкладаються у будь-які види діяльності виключно за критерієм максимуму прибутку. Тому рентабельність, тобто ефективність використання капіталу, має велике значення при визначенні фінансових результатів діяльності підприємства.

В сучасних умовах підвищення рентабельності підприємств є дуже важливим і складним завданням. Багато підприємств в Україні працюють нерентабельно, тобто вони неприбуткові, або їх рентабельність надто низька. Тому дослідження рентабельності, а також шляхів її підвищення на підприємстві є дуже важливим і актуальним питанням на даний час

Абсолютна сума прибутку, отримана підприємством, у тім числі прибуток від основної діяльності, є дуже важливими показниками. Однак вони не можуть характеризувати рівень ефективності господарювання. За інших однакових умов більшу суму прибутку отримає підприємство, яке володіє більшим капіталом, використовує більше живої і матеріалізованої праці, більше виробляє і реалізує продукції (робіт, послуг). Тому більш точне порівняння буде за показником рентабельність.

Рентабельність - це відносний показник, тобто рівень прибутковості, що вимірюється у відсотках. Показники рентабельності показують, який прибуток

був отриманий підприємством на одиницю витрачених ресурсів, а також прибуток, одержаний з кожної одиниці активів і вкладеного капіталу. Тобто аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство, раціональність їх використання, а також він показує чи здатне дане підприємство випускати високорентабельну продукцію, яка користуватиметься попитом серед споживачів, чи зможе це підприємство конкурувати з іншими подібними в умовах ринкової економіки.

Рентабельність належить до показників, що певною мірою узагальнено характеризують економічну ефективність діяльності підприємства, яку можна спостерігати за рівнем рентабельності. Аналіз рентабельності операційної діяльності українських підприємств показав, що найвищий рівень рентабельності на протязі останніх років мають сільське, лісове та рибне господарство (11.3% у 2013 році, 20.6% - у 2014 році, 41.4% - у 2015 році, 32.4% у 2016 році) та оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (рентабельність збільшилась з 10.2% у 2013 році до 15.8% у 2016 році) [1]. І хоча не варто розвивати тільки аграрний напрямок розвитку країни, на даний момент необхідно забезпечити інноваційний розвиток саме сільського господарства України, як найбільш рентабельної галузі.

Зростання прибутку та рентабельність має велике значення не тільки для подальшого розвитку галузі, але й усього господарства України, оскільки являє собою джерело коштів для формування доходної частини державного (місцевого) бюджету.

Список літератури:

1. Рентабельність операційної діяльності підприємств за видами економічної діяльності.-Економічна статистика України - [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua/>

*Мадян К.А., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Герасимова І. Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Основною ланкою економіки в ринкових умовах господарювання є підприємства, які виступають в ролі господарюючих суб'єктів. Для здійснення господарської діяльності, отримання продукції, доходів і накопичень вони використовують кошти, що перебувають у розпорядженні підприємств, тобто фінансові ресурси. Наявність у достатньому обсязі фінансових ресурсів, їх ефективне використання, забезпечують міцний фінансовий стан підприємства, його платоспроможність та ліквідність. У зв'язку з цим, важливим напрямком управління підприємством є пошук резервів збільшення фінансових ресурсів і ефективне їх використання, тобто управління фінансовими ресурсами.

Головною метою управління фінансовими ресурсами є своєчасне виявлення та усунення недоліків у фінансовій діяльності підприємства і пошук резервів зміцнення фінансового стану підприємства та його платоспроможності. Для забезпечення цієї мети необхідно створення системи управління фінансовими ресурсами. Система управління фінансовими ресурсами підприємства є складовою фінансового механізму підприємства і може розглядатися як сукупність фінансового забезпечення, фінансового регулювання, управління фінансовими ресурсами та управління фінансовими потоками, системи конкретних методів та прийомів здійснення управління фінансовою діяльністю підприємства [1].

Система управління фінансовими ресурсами складається з таких основних етапів [2]:

- встановлення стратегічних цілей діяльності підприємства;
- прогнозування фінансових результатів діяльності;

- встановлення фінансових критеріїв діяльності підприємства;
- виявлення та формулювання актуальної проблеми чи задачі управління фінансовими ресурсами підприємств;
- прийняття управлінського рішення щодо використання фінансових ресурсів та його реалізація;
- аналіз ефективності прийнятого рішення.

Оцінку ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства необхідно проводити за критеріями стійкості, платоспроможності та ділової активності, які розглядаються через показники структури капіталу, ліквідності та оборотності, що дає можливість кількісно оцінити вплив якості управління фінансовими ресурсами на рівень рентабельності та динаміку розвитку підприємства [3].

В залежності від поставлених цілей розвитку діяльності підприємства ефективне використання фінансових ресурсів може бути спрямовано на:

- створення конкурентоспроможної бази підприємства;
- забезпечення лідерства серед конкурентів;
- уникнення банкрутства;
- зростання обсягів виробництва та реалізації;
- покращення показників прибутковості та збільшення ринкової вартості підприємства.

Вибір підприємством тієї чи іншої цілі залежить від галузі, в якій підприємство працює, від становища на ринку. В залежності від поставлених цілей розвитку діяльності підприємств будуть змінюватись і напрями використання фінансових ресурсів.

Список літератури:

1. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. Т.1. – К.:Ника-Центр, Эльга, 2001. – 592 с.
2. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Навчальний посібник / Р.А. Слав'юк. –“Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Л.Українки, 2001. – 456 с.
3. Козачок І.А. Формування та управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства / І. А. Козачок // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2011. – Вип. 47. – С. 277-283.

Мищенко М.П. ст. гр. 073-16-1
Науковий керівник:
к.т.н., кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
(ДВНЗ «Національний гірничий університет»
м.Дніпро, Україна)

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Незалежно від організаційно-правових форм, видів господарювання та форм власності, діяльність будь-якого підприємства закінчується певним фінансовим результатом, який показує ефективність функціонування організації, дозволяє оцінити її рентабельність.

В умовах ринкової економіки діяльність суб'єктів господарювання направлена на отримання максимально можливої економічної вигоди, тобто кожне підприємство прагне максимізувати свій прибуток, що і є основною метою його діяльності. Варто зазначити, що функціонування підприємств значною мірою впливає на добробут і виробників, і споживачів, що, у свою чергу, позначається на економічній ситуації в країні загалом. Адже чим більшу суму прибутку отримує компанія, тим більше коштів надходить до державного бюджету, шляхом сплати податків, зборів, обов'язкових платежів. Тому в сучасних умовах поширення кризових процесів в Україні, важливим питанням є аналіз фінансових результатів підприємств різних галузей, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, пов'язаних з процесом їх формування, прогнозування та забезпечення пошуку джерел покращення цих показників.

Проаналізувавши статистичні дані фінансових результатів великих та середніх підприємств України до оподаткування за видами економічної діяльності за січень-вересень 2017 року, що представлені у вигляді гістограми на рис.1, можна зробити висновок, що найбільша частка прибуткових підприємств спостерігається у сільському, лісовому та рибному господарствах (90,1% від кількості всіх підприємств галузі), сумарний фінансовий результат цих організацій складає 763,8 млн.грн. Також достатньо великий показник у галузі охорони здоров'я (79,2 %), оптової та роздрібною торгівлі (75,8 %) та у

будівництві (72,8 %), фінансові результати складають відповідно 500,4 млн.грн, 45102,3 млн.грн. та 171717,3 млн.грн.

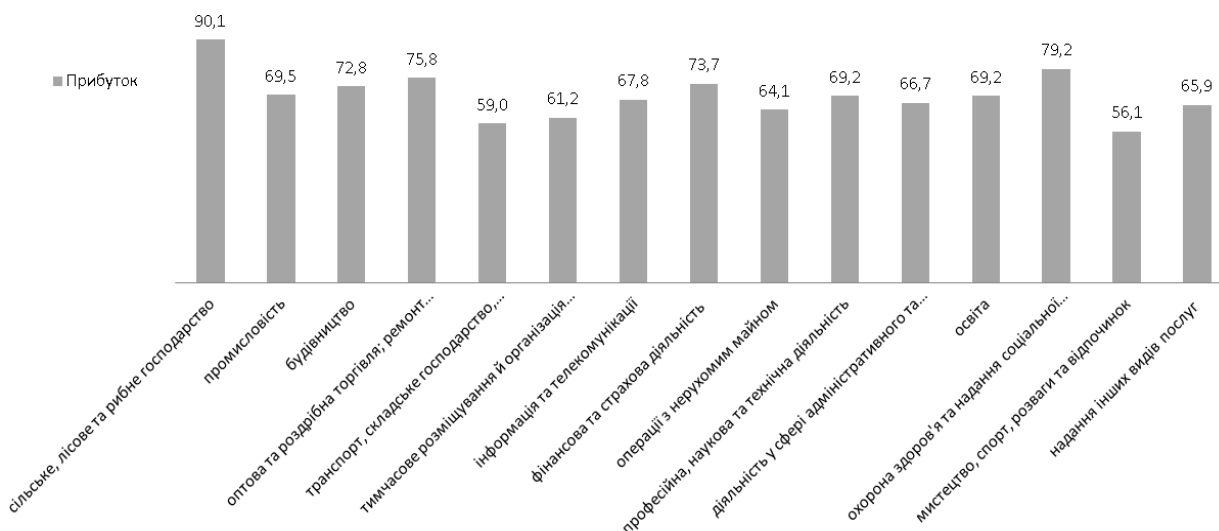

Рис.1. Питома вага прибуткових підприємств України у період січень-вересень 2017 року, від загальної кількості за видами економічної діяльності

Згідно зі статистичними даними, найменша частка прибуткових підприємств представлена у галузі мистецтва, спорту, розваг та відпочинку (56,1 %) та у сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (59 %), їх фінансові результати були на рівні 236,5 млн.грн та 19537,5 млн.грн відповідно.

У структурі всіх підприємств України прибуткові складають лише 70,3% із загальним фінансовим результатом у 368629,9 млн.грн. Тому на сьогодні важливим постає питання підвищення цього показника, розробку нових методів покращення ефективності діяльності компаній у різних галузях. Особливу увагу треба приділити впровадженню досягнень науково-технічного прогресу в сільське господарство, як найбільш прибуткової галузі країни. Варто визначити основні перспективи якісних і кількісних пропорцій розвитку українських підприємств по кожному напрямку та запровадити план, що сприятиме зростанню рентабельності.

Список літератури:

1. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами економічної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

*Михайлова Д. А., ст. гр. 072м-17-1
Науковий керівник:
д.е.н., проф. каф. ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах ринкової економіки обґрунтованість та дієвість управлінських рішень на мікро- та макрорівнях значною мірою залежить від результатів оцінки фінансово-економічного стану підприємств, та ефективності управління фінансово-господарською діяльністю. Оскільки значна кількість підприємств України має незадовільну структуру капіталу та відчуває нестачу оборотних коштів, то своєчасна розробка та впровадження заходів, спрямованих на поліпшення їх фінансового стану в довгостроковому періоді надасть можливість збільшити майновий потенціал підприємств, відновити їхню платоспроможність та прибутковість.

Ефективна діяльність підприємств у довгостроковій перспективі, забезпечення високих темпів їхнього розвитку і підвищення конкурентоспроможності в умовах переходу до ринкової економіки в значній мірі визначаються рівнем їхнього фінансового потенціалу і якістю управління їхньою фінансово-господарською діяльністю. Таким чином, управління фінансово-господарською діяльністю як одна з основних функцій апарату управління підприємством набуває ключової ролі в умовах ринкової економіки

Тому дане питання було розглянуто у працях багатьох вітчизняних економістів, таких як: Л.Д. Білик, Л.Д. Буряк, О.І. Барановський, О.Д. Василик, К.В. Измайлова, Т.М. Ковальчук, ЛА. Лахтіонова, А. М Поддєрьогін, О.О. Терещенко, С.І. Шкарабан, та ін. Також дані питання розглядалися в працях зарубіжних науковців і практиків, зокрема: І. Т. Балабанова, О.М. Волкової, А.І. Гінзбурга, А.І. Ковальова, В.Д. Новодворського, В.М. Родіонової, Н.О. Русак, Р.С.Сайфуліна, Г.В. Савицької, А.Д. Шеремета та інших.

Незважаючи на велику кількість наукових праць, що присвячені питанням управління фінансово-господарською діяльністю підприємств, глибокому теоретичному обґрунтуванню методики дослідження та практичному проведенню, недостатньо уваги приділяється даному аналізу з урахуванням нестабільної економічної ситуації в країні.

Управління фінансово-господарською діяльністю підприємства включає: аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства, структурування функцій і бізнес-процесів, виявлення ключових компетенцій, вибір методу управління, аналіз ринку послуг за вибраним методом управління, вибір форми організації співпраці із контрагентами з урахуванням стратегічних інтересів і можливостей підприємства.

Практикою фінансового аналізу вироблено низку основних прийомів читання фінансової звітності підприємств. Серед них можна виокремити такі: горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, трендовий аналіз, аналіз відносних показників (фінансових коефіцієнтів), порівняльний аналіз, факторний аналіз. Але, незважаючи на те, що усі прийоми мають значну кількість переваг, вони мають також і недоліки, які заважають прийняттю ефективних управлінських рішень, серед яких варто зазначити те, що при проведенні аналізу фінансово-господарської діяльності українські підприємства стикаються з проблемою, пов'язаною з нестабільністю економіки та з відсутністю урахування зовнішніх факторів.

У таких умовах доцільно рекомендувати наступне:

- нормалізувати, стабілізувати, привести до міжнародних норм фінансове та податкове законодавство;
- удосконалити інформаційно-методичне забезпечення аналізу та уніфікувати методики форм фінансової звітності, що дозволить підвищити її аналітичні можливості та реальність оцінки майна;
- разом з вищенаведеними методиками надавати оцінку потенціалу підприємства та прогнозувати його діяльність на перспективу.

*Муха Ю.І., ст. гр.Б-ФК-14
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л. Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективність діяльності будь-якого підприємства залежить від певних чинників. Останніми роками збільшилось значення речових факторів виробництва – основних фондів. Проблемою є їхнє збереження, переоснащення для подальшої роботи на підприємстві. Збільшення обсягу виробництва відбувається завдяки ефективному використанню основних фондів. Отже, проблема ефективності стає на перший план у процесі вивчення і дослідження роботи підприємств.

У вітчизняній та іноземній літературі розглядають проблеми ефективної діяльності підприємств шляхом покращення використання основних фондів. З одного боку – це модернізація, а з іншого – професійність обслуговуючого персоналу, залученого до виробництва. Підприємства, які мають у розпорядженні основні фонди, що дістались як спадщина від соціалістичної економіки, повинні модернізувати їх і максимально ефективно використовувати, особливе значення це має за наявної ситуації в країні в умовах дефіциту фінансів та інвестицій під час фінансово-економічної кризи.

Одним із головних показників результатів діяльності підприємства є показник фондівіддачі, а його поступове збільшення є позитивним з точки зору ефективності організації виробництва. Чим вища у складі основних фондів питома вага машин, устаткування й інших елементів активної частини основних фондів, тим більше продукції буде вироблено на кожен вартісну одиницю основних фондів. Різноманітність виробничої структури основних фондів у різних галузях промисловості є результатом техніко-економічних особливостей цих галузей. Найбільш висока питома вага активних елементів

основних фондів – на підприємствах із високим рівнем технічної оснащеності праці, де виробничі процеси механізовані й автоматизовані і широко використовують хімічні методи оброблення.

Поліпшити використання основних фондів та виробничих потужностей на підприємствах можна завдяки: підвищенню використання виробничих потужностей і основних фондів у інтенсивності та підвищенню їх навантаження у екстенсивності, дотриманню пропорційності і змінності у роботі обладнання, активно виконаному процесу контролювання. Потрібно звернути увагу на два найголовніші методи щодо покращення ефективності роботи підприємств: реконструкція та сумлінне і професійне ставлення до праці самих працівників. Майже кожне підприємство може поліпшити структуру основних виробничих фондів за рахунок підвищення частки виробничого обладнання, зокрема, завдяки більш раціональному розміщенню устаткування усередині цехів.

Контролювання стану основних фондів персоналом підприємства впливає на виробничий процес, адже та частка основних фондів (машини, устаткування, будівлі) потребує бережного ставлення. Перебіг контролю полягає в пильному огляді обладнання і всього устаткування [1]. Тільки за злагодженої роботи кожної ланки виробництва можна досягнути високих результатів.

Основними шляхами поліпшення структури основних фондів підприємств є розвиток науки і техніки, ліквідація надмірностей у будівництві споруд і будівель, підвищення питомої ваги активної частини в загальній вартості основних фондів, раціональне розташування основних засобів та якісна організація виробництва, вдосконалення використання площ, зниження витрат з обслуговування основних фондів.

Список літератури:

1. Кузьмін О.Є. Трансформація підприємств: економічна оцінка та побудова систем менеджменту : монографія / О.Є. Кузьмін, А.С. Мороз, Н.Ю. Подольчак, Р.В. Шуляр. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2005. – 335 с.

*Пирогова К.О., ст. гр. ФКфеС-15-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТОВАРИСТВ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Проблеми формування фінансових ресурсів мають місце на кожному підприємстві оскільки забезпеченість фінансовими ресурсами є визначальним чинником здійснення процесу виробництва.

На обсяги та джерела формування фінансових ресурсів підприємств впливають два чинники: організаційно-правова форма господарювання та техніко-економічні особливості різних видів економічної діяльності. При цьому обсяг фінансових ресурсів тісно пов'язаний з обсягом виробництва, ефективністю діяльності підприємства.

Фінансові ресурси підприємств формуються, як правило, за рахунок різних джерел: власних, позичених та залучених. При цьому власні джерела фінансування підприємства формуються за рахунок власного капіталу. В умовах ринкової економіки одним із основних джерел формування власного капіталу є статутний фонд, що формується внесками засновників, які, з одного боку, забезпечують учасникам право на участь в розподілі частини майбутнього прибутку, а з іншого – виступають фактором підвищення фінансової стійкості, економічної незалежності та джерелом утворення господарських засобів суб'єктів господарювання.

Згідно із ЗУ «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» прийнятим 06.02.18 р. вимог до мінімального розміру статутного капіталу ТОВ не має, але кожен учасник товариства повинен повністю внести свій вклад протягом шести місяців з дати державної реєстрації товариства [1]. При чому збільшити розмір статутного капіталу товариства можна за рахунок нерозподіленого прибутку товариства.

Ще одним джерелом власних фінансових ресурсів ТОВ є прибуток, який утворюється з надходжень від його господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат і витрат на оплату праці. З економічного прибутку товариства сплачуються передбачені законом податки та інші обов'язкові платежі, а також відсотки за кредитами банків і за облігаціями. Прибуток, одержаний після зазначених розрахунків, залишається у розпорядженні товариства, яке визначає напрями його використання відповідно до установчих документів.

Досить часто з метою економії на податках учасники ТОВ замість фінансування товариства на основі збільшення статутного капіталу надають підприємству довгострокові позички. В цьому разі учасники розглядатимуться одночасно як власники і кредитори підприємства. Ризик втрати капіталу для учасника-кредитора буде меншим, оскільки згідно із законодавством про банкрутство претензії кредиторів задовольняються в першочерговому порядку порівняно з власниками [2].

Позичені джерела фінансових ресурсів підприємства формуються в основному за рахунок довго- та короткострокових кредитів банку. Залучені джерела фінансування підприємства формуються за рахунок усіх видів кредиторської заборгованості [3].

Таким чином, відмінності у формуванні фінансових ресурсів товариств з обмеженою відповідальністю в основному полягають у способах формування їх статутного капіталу та залученні додаткових власних коштів. Що стосується залучення фінансових ресурсів із зовнішніх джерел, то їх склад та процедура отримання є стандартною.

Список літератури:

1. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06.02.2018 № 2275-VIII [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>
2. Досяк Т. С. Особливості фінансування діяльності товариств з обмеженою відповідальністю / Т. С. Досяк // Управління розвитком. - 2014. - № 13. - С. 27-29.
3. Радченко О. Д. Організація фінансової діяльності малих підприємств / О. Д. Радченко, Н. І. Коваль // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2009. - Вип. 6(1). - С. 243-249.

*Пурик Х.О., ст.гр ФКфеС-15-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц.каф ЕАіФ Крилова О.В..
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ КОМЕРЦІЙНИМИ БАНКАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

На сучасному етапі розвитку економіки наявність у підприємств фінансових ресурсів, в обсязі, достатньому для здійснення господарської діяльності, набуло виключно важливого значення. Чи не найбільшою проблемою, з якою постійно стикаються підприємства є брак фінансових ресурсів для фінансування оборотних коштів.

Аналіз існуючих в економічній літературі визначень кредиту дозволяє зробити висновок про те, що найбільш вдалою є характеристика кредиту як відносин, пов'язаних із зворотним наданням ресурсів і погашенням що виникають у зв'язку з цим зобов'язань. [1].

Комерційні банки, виходячи з пріоритетів грошово-кредитної політики, власних інтересів та потреб позичальників, можуть застосовувати різні методи кредитування, які визначають форму позичкового рахунка, порядок видачі та погашення, методи контролю за цільовим використанням позики та засоби регулювання заборгованості. У світовій банківській практиці найбільш поширеними методами кредитування є кредитна лінія, револьверний кредит, контокорент, овердрафт.

Малі підприємства в Україні працюють у середовищі підвищеного ризику і невизначеності. Одним з концептуальних підходів до ефективного банківського кредитування малого бізнесу є те, що банк повинен здійснювати не лише аналіз забезпечення по кредиту, яке пропонує позичальник мале підприємство, але насамперед аналізувати його реальне економічне становище, перспективи розвитку та завоювання ним своєї ніші на ринку. Для формування стійких кредитних відносин між підприємствами малого та середнього бізнесу

та банками необхідною вимогою є обґрунтована розробка механізму кредитування [2]. Цей механізм на даному етапі розвитку банківської системи доцільно вважати сформованим, але кожен його етап в умовах економічної невизначеності набуває своїх специфічних рис.

Отримати кредитні ресурси за сучасних умов виявляється важко, але ще важче їх вчасно повернути кредитору. Необхідними умовами зміцнення кредитних взаємовідносин між підприємствами та банками, а отже покращання економічної ситуації в цій сфері є своєчасне погашення банківської позики. По-перше, стимулювання підприємства до отримання конкретних результатів господарської діяльності відбувається за рахунок встановлення жорстких термінів повернення кредитних ресурсів. По-друге, зацікавленість підприємства щодо вчасного повернення кредитних коштів виявляється у збільшенні шансів отримати кредит ще раз.

Але слід зазначити, що навіть при великій кількості стимуляційних характеристик кредит не завжди повертається у строк який обумовлений дією кредитного договору. Пояснення просте - економічне поле, в якому працюють господарюючі суб'єкти, зазнає впливу негативних факторів, внаслідок чого кон'юнктура ринку постійно змінюється.

Негативні явища, які останнім часом мають місце в банківській сфері, дуже часто зумовлені підвищенням ризику кредитних операцій, що негативно відбивається на їх дохідності. Незважаючи на те, що кризові явища в економічній системі практично підірвали фінансову стійкість більшості вітчизняних підприємств, внаслідок чого різко скоротилась кількість надійних фірм-позичальників (на фоні падіння прибутковості банківських операцій), кредитні операції залишаються головним видом активних операцій комерційних банків.

Список літератури:

1. Міщенко В.І. Банківські операції: підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренева. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2007. - 796 с.
2. Аржевітін С. Проблеми та перспективи розвитку кредитування малого бізнесу комерційними банками України – Аналітичний центр «Академія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academia.org.ua>

*Ружинська В.В., ст. гр. Бс-ФК-15
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Букресва Д.С.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ВПЛИВ СИСТЕМИ РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ НА ПЕРСПЕКТИВНУ РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Проблема ефективності системи розподілу прибутку підприємств – одна з найбільш дискусійних у сфері фінансового менеджменту в останні роки.

Система розподілу прибутку досить складне явище, від якої залежить продуктивність підприємства. Важелями впливу на продуктивність підприємства є покращення матеріально-технічної бази підприємства, соціальний розвиток, заохочення працівників підприємства, реінвестування частини прибутку у виробництво.

Розуміння складності системи розподілу прибутку, важливий фактор при прийнятті рішень щодо підвищення вартості підприємства (ціни акцій), реінвестування прибутку та використання його як ресурсу для фінансування інвестиційних проектів, стимулювання працівників підприємства. Тому в інформаційних системах підприємства необхідно надати важливе місце розподілу прибутку підприємства.

Зважаючи на важливу роль системи розподілу прибутку в управлінні діяльністю підприємства, сутність даної системи слід розглядати через призму взаємопов'язаності елементів системи розподілу у визначенні об'єктів розподілу, способів, напрямків використання прибутку для досягнення мети діяльності підприємства (рис. 1) [1].

Основним етапом системи розподілу прибутку є формування за рахунок нього конкретних фондів розвитку підприємства. Сучасна практика поділяє ці фонди на три основні групи: фонд стимулювання персоналу підприємства, фонд інвестування приросту активів підприємства та резервний або страховий фонд. Кожен із цих фондів має суто цільове призначення у напрямках

майбутнього використання. Формування резервного фонду підприємств регулюється в Україні діючим законодавством.

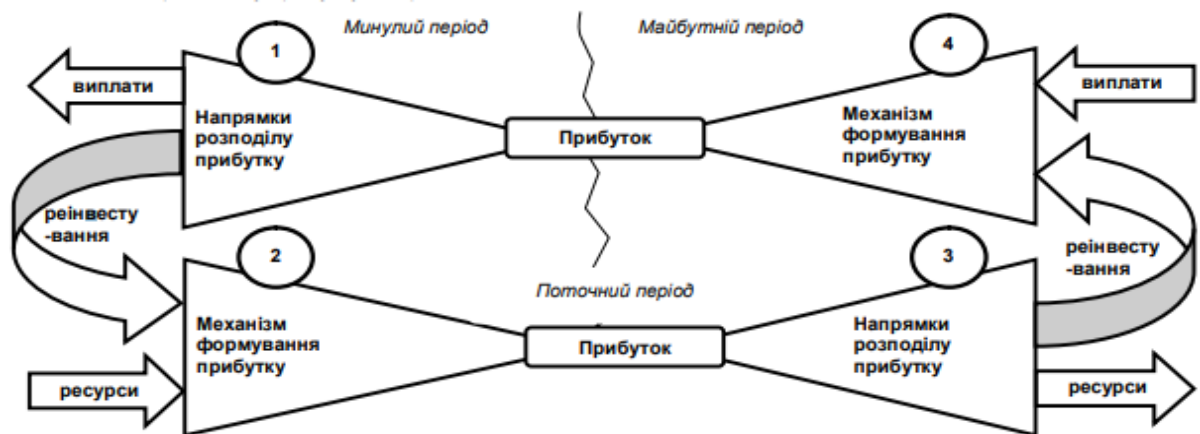

Рис. 1. Вплив системи розподілу прибутку на перспективну результативність підприємства

На завершальному етапі розподілу прибутку планується розподіл коштів кожного із сформованих фондів за окремими напрямками витрачання їх. Так, фонд стимулювання персоналу підприємства може бути розподілено на додаткове преміювання працівників за рахунок прибутку, додаткові соціальні виплати відповідно до колективних та індивідуальних трудових угод тощо [2].

Враховуючи зазначене вважаємо, що систему розподілу прибутку слід розглядати як сукупність взаємопов'язаних між собою елементів, які формують інтегральні властивості, що дозволяють виконувати їй визначені функції та впливати на зовнішнє середовище. Життєздатність системи розподілу прибутку підкреслюється тим, що вона містить властивості, які притаманні будь-якій системі, а саме: наявність сукупності елементів системи, взаємопов'язаність її елементів, цілісність та інформаційність системи, взаємозв'язок між системою та середовищем [3].

Таким чином, у фінансовій та економічній діяльності підприємства важливе місце відводиться розподілу та використанню прибутку як основного джерела фінансування потреб і задоволення економічних інтересів власників.

Список літератури:

1. Николишин С.Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. – «Молодий вчений» - №2 - 2017
2. Мурашко О.В. Формування і розподіл прибутку підприємства. – «Науковий вісник Умо «Економіки та управління». - №1 – 2016.
3. Кузь В.І. Система розподілу прибутку підприємства: проблеми ідентифікації. – 2014. – 5 с.

*Русінова А.С., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

СУЧАСНИЙ СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПОЛПШЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Промислове виробництво в Україні формує понад 40% ВВП і забезпечує роботою більш ніж 1/4 частину населення України. За підсумками 2017 року внутрішній валовий продукт (ВВП) України зріс на 2,1%. Про це свідчать дані звіту, підготовленого Національним банком України (НБУ). За даними офіційної статистики, в 2016 році зростання ВВП України склав 2,2%. Таким чином, за рік зростання української економіки сповільнилося на 0,1%. [1] На розвиток промислових підприємств безпосередньо впливає впровадження інноваційних розробок. Інноваційний розвиток надає підприємству можливість отримати значні прибутки, які в процесі розподілу є джерелом формування ВВП та бюджетів усіх рівнів.

Негативний стан в інноваційній сфері, а отже, і невисоку конкурентоспроможність вітчизняної економіки засвідчують і відомі міжнародні інституції. За даними міжнародної школи INSEAD та Всесвітньої організації інтелектуальної власності у 2016 р. у рейтингу з 141 країни за індексом інновації Україна займає 63 місце. [2] Це доводить те, що за наявності певної інноваційної діяльності вітчизняних промислових підприємств вона має обмежений практичний результат.

Важкий фінансовий стан промислових підприємств (близько половини з них є збитковими) унеможливує оновлення основних виробничих фондів, які зношені майже наполовину. Частка застарілого устаткування у деяких галузях промисловості становить 60–70%. У промисловості переважають відсталі технології, які призводять до високого рівня споживання матеріалів та енергоресурсів, яке у 4-5 разів є вищим, ніж у розвинених країнах. [3]

Розробка рекомендацій, визначення шляхів удосконалення показників фінансово-господарської діяльності підприємства значною мірою залежить від профілю підприємства, виявлених показників фінансово-господарської діяльності, впливу на підприємства факторів зовнішнього та внутрішнього середовища тощо.

Щодо основних напрямків поліпшення фінансового стану підприємств можна виділити наступне:

1. Перш за все підприємство повинно реалізувати всю продукцію, що є на складах. Реалізацією і просуванням продукції на ринок на підприємстві займається відділ маркетингу. Даний відділ повинен розробити комплекс маркетингових досліджень і програм, які би допомогли нашому підприємству захопити частку на ринку. Тобто зацікавити споживачів нашою продукцією.

2. Зниження собівартості продукції дозволить підприємству бути конкурентно спроможним на ринку збуту. Це можливе за рахунок впровадження нової техніки, технологій, більш раціонального використання як матеріальних так і трудових ресурсів, зменшення питомої ваги постійних затрат в собівартості продукції, адже зниження собівартості продукції прямо пропорційно впливає на збільшення прибутку підприємства.

3. Виробництво і розробка нових видів продукції, яка зацікавить споживачів дозволить стабілізувати і покращити фінансовий стан підприємства.

Список літератури:

1. Електроний ресурс / Спосіб доступу: URL: <https://www.segodnya.ua/economics/enews/stalo-izvestno-kak-vyroslo-ekonomika-ukrainy-v-2017-godu-1110657>.
2. Електроний ресурс / <http://geneva.mfa.gov.ua/ua/ukraine-io/wipo>
3. Статистичний щорічник України за 2012-2013 рр. (Електрон.ресурс) / Спосіб доступу: URL: (http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/01/Arch_Ukr_.htm).
4. Економіка підприємства / Під редакцією С.Ф.Покропивного. – К., 2015
5. Рудницька О. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств / О. Рудницька, Я. Біленька // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2009. – № 639.

*Самборська М.Ю., ст. гр. Бс-ФК-15-2
Науковий керівник:
ст. викл. каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м. Дніпро, Україна)*

РЕНТАБЕЛЬНОСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Міру прибутковості функціонування підприємства найбільш точно визначають показники рентабельності, які характеризують рівень віддачі витрат або міру використання наявних ресурсів. Збільшення показників рентабельності підприємства значною мірою залежить від зростання чистого прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків. Тому для підвищення рентабельності підприємства потрібно збільшувати прибуток і цього можна досягти наступними методами:

- нарощувати обсяги виробництва та реалізації товарів, робіт, послуг;
- зменшувати витрати на виробництво (реалізацію) продукції, тобто знижувати її собівартість;
- з максимальною віддачою використовувати потенціал, що є в розпорядженні підприємства, в тому числі і фінансові ресурси;
- вміти найдоцільніше розміщувати (вкладати) одержаний раніше прибуток з точки зору досягнення оптимального ефекту [2].

Також до шляхів підвищення рентабельності підприємства можна віднести:

- покращення маркетингу, пов'язане з коригуванням стратегії і тактики маркетингу;
- усунення каналів втрати прибутку (виплата різних штрафів, пені, неустойок);
- підвищення оптових або інших відпускних цін на продукцію, але так, щоб ці ціни відповідали якості продукції [3].

Виходячи з усього вище перерахованого, можна стверджувати, що реалізація цих заходів дозволить наростити обсяги одержуваного прибутку,

рівень рентабельності і, в кінцевому рахунку, призведе до підвищення ефективності діяльності підприємства в цілому.

Головним заходом, який дозволить поліпшити показники рентабельності і ефективності діяльності, є вдосконалення системи управління виробництвом. Але так, як процес управління складається з планування, організації, мотивації і контролю, то можна стверджувати, що даний захід включає в себе безліч інших заходів, які забезпечують зниження витрат при використанні ресурсів підприємства, що беруть участь у виробництві.

До таких заходів належать:

- контроль обсягів виробництва;
- автоматизація і механізація виробничих процесів, і заміна застарілого обладнання більш удосконаленим;
- підвищення зацікавленості робітників в покращенні продуктивності;
- підвищення ефективності використання ресурсів підприємства та ін. [4]

Виходячи з вище перерахованого, можна зробити висновок, що ефективність діяльності підприємства безпосередньо залежить від ефективності управління виробництвом. Важливою умовою для досягнення такого результату, є згуртованість всіх складових процесу управління, тільки в цьому випадку підприємство зможе оптимізувати виробничі процеси і, відповідно, домогтися максимальної ефективності виробництва [1; 3].

Тому головною метою будь-якого підприємства має бути не отримання прибутку, яка актуальна тільки в короткостроковому періоді, а збереження і розвиток бізнесу, що дозволить отримувати прибуток і в майбутньому.

Список літератури:

1. Павловська О.В. Удосконалення методів аналізу фінансового стану підприємств / О.В. Павловська // Фінанси України. – 2007. - №11. – с. 54-60.
2. Ястремська О.М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади [Текст]: [монографія] / Ястремська О.М. – Харків: Вид. ХДЕУ, 2004. – 472 с.
3. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств / М.Я Коробов.. – К.: Либідь, 2000. – 285с.
4. Лахтіонова Л.А. «Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: [монографія] / Л.А. Лахтіонова. - К.: КНЕУ, 2001. – 387 с.

*Ступар Д.А., ст. гр. Фкфе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Доценко О.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ВПЛИВ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВА УКРАЇНИ

Собівартість має значний вплив на підприємства, рівень його рентабельності та самоокупності. Вчений Поддєрьогін А.М. [1] вважав, що собівартість продукції (робіт, послуг) - це виражені в грошовій формі поточні витрати підприємства на їх виробництво (виконання). Більш широке визначення цього терміну є трактовка вченого Бойчик І.М. [2, с. 19]: Собівартість продукції – один з найважливіших показників діяльності промислових підприємств і об'єднань, адже у ньому фокусуються у грошовому вираженні витрати матеріально-технічних, трудових та фінансових ресурсів у зв'язку з підготовкою, організацією, веденням виробництва та реалізацією продукції.

Підприємство може суттєво впливати на формування собівартості. Однак при цьому необхідно взяти до уваги те, що перелік витрат, які можна відносити на собівартість, регламентованих законодавством, а саме Положення – стандарт бухгалтерського обліку №16 «Витрати» [3] та Методичні рекомендації з формування собівартості продукції [4].

В таблиці 1 розглянуто вплив собівартості великих та середніх підприємств на результат від економічної діяльності в період 2013-2017 років. [5]

Виходячи з отриманих даних можна спостерігати що 2014 рік в порівняно з 2013 поніс великих збитків. Це обумовлено тим, що у 2014 році різних змін зазнав курс долару та євро. В період з 2015 по 2017 р. зберігається позитивна динаміка росту рівня собівартості та прибутку, збитків великі та середні підприємства не понесли. Рівень рентабельності з кожним роком зростає, що має добрий вплив на підприємства.

Таблиця 1

Динаміка результатів діяльності підприємств України

Показники	2013	2014	2015	2016	2017
Результат операційної діяльності від	60136,9	-34750,9	53992,7	169570,7	258270,0
Собівартість	1580574,7	1754985,0	2257377,7	2192022,9	2549231,9
Рівень рентабельності, збитковості (%)	3,8	-2,0	2,4	7,7	10,1

Кожне підприємство прагне збільшення прибутку при мінімальних затратах. Тому актуальним становиться питання про зменшення рівня собівартості продукції. Вплинути на рівень собівартості можна за допомогою: технічного прогресу; збільшення норми виробітку одного працівника; постійний аналіз рівня цін тих матеріалів, які підприємство не виготовляє, а закуповує у постачальників; оптової закупки тих чи інших матеріалів; економії на перевезенні закупних матеріалів.

Виходячи із проведеного аналізу, можемо зробити висновок, що собівартість має значний вплив на фінансові результати підприємств. За допомогою її зменшення підприємство може отримувати більше прибутку, та для цього потрібно робити постійний аналіз ринку, йти в ногу з науково-технічним прогресом, розраховувати стратегії підвищення доходу та бути конкурентоспроможними на ринку.

Список літератури:

1. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: Навч. Посібник. - К.: КНЕУ, 2000. - 460 с.
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства: Навч. посібник. – К.: Атіка, 2012. – 480 с.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": Затверджено наказом № 87 Міністерства фінансів від 31 березня 1999 року // Бухгалтерія. - 2001. - № 5.
4. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: затв. наказ. Державного комітету промислової політики України від 02.02.2001 р. № 47.
5. Рентабельність операційної діяльності підприємств за видами економічної діяльності – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/fin/rodp/rodp_ed/rodp_ed_u/rodp_ed_0617_u.htm

*Суханова К.О., ст. гр. ФКФе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Герасимова І.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ЗАСТОСУВАННЯ АДАПТИВНИХ МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФІНАНСОВО- ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Функціонування підприємства завжди пов'язане з вибором рішення з кола можливих, а вірний вибір неможливий без урахування позитивних і негативних наслідків прийняття рішення. Передбачення перспектив розвитку підприємства дозволяє своєчасно виявити негативні тенденції і вжити заходів щодо їх уникнення. Потреба в прогнозуванні, як особливому виді науково-прикладного аналізу, пов'язаному з майбутнім і невизначеністю цього майбутнього, виникає в різних сферах підприємницької діяльності.

Проблема дослідження економічного прогнозування вивчалася багатьма українськими та зарубіжними вченими, у тому числі Борисевичем В.І., Владиміровою Л.П., Глівенко С.В., Ерзікяном Б.А. та ін., які визначили та розробили задачі, етапи та напрямки прогнозування результатів фінансово-господарської діяльності, запропонували різноманітні методики та підходи до прогнозування фінансово-господарської діяльності підприємства.

Один із перспективних напрямків розвитку прогнозування пов'язаний з адаптивними методами. Адаптивні методи прогнозування – це методи, мета яких полягає в побудові самокорегуючих (самоналагоджувальних) математичних моделей, здатних відображати умови, що змінюються в часі, враховувати інформаційну цінність різних членів послідовності даних і давати досить точні оцінки майбутніх членів цього ряду даних [1].

Реальні економічні процеси протікають у мінливих умовах. На них у різний час впливають різні зовнішні й внутрішні фактори. Характеристики економічного процесу (рівень, швидкість росту, розкид коливань та інші) не

залишаються постійними в часі, модель завжди перебуває в динаміці. В основі процедури адаптації моделі до реального ряду даних лежить метод проб і помилок.

По вихідному стану ряду даних, відповідно до певного алгоритму, робиться прогноз на один крок уперед. Після цього визначається відхилення прогнозу, зробленого по моделі, від фактичного значення ряду. Помилка прогнозування, через зворотний зв'язок, використовується моделлю для коригувальних змін з метою більшого узгодження своєї поведінки з динамікою ряду. Потім робиться прогноз на наступний момент часу, і процедура повторюється. Таким чином, адаптація моделі до фактичного ряду даних здійснюється рекуррентно з одержанням кожного нового члену ряду.

До найпростіших адаптивних моделей відносяться: експоненціальне згладжування і моделі лінійного росту. До моделей лінійного росту відносяться: модель Хольта, модель Брауна, модель прогнозування Дж. Бокса і Г. Дженкінса. Такі моделі призначаються, перш за все, для короткострокового прогнозування [2].

Адаптивні моделі досить гнучкі, однак універсального методу не існує. Тому при побудові й обґрунтуванні конкретних моделей прогнозування результатів фінансово-господарської діяльності підприємства необхідно враховувати найбільш імовірні закономірності розвитку реальних процесів на підприємстві й співвідносити динамічні властивості ряду зі структурою й можливостями моделі.

Список літератури:

1. Лукашин Ю.П. Адаптивные методы краткосрочного прогнозирования временных рядов / Ю.П. Лукашин// Финансы и статистика: учеб. пособие. М: Финансы и статистика. – 2003. – 416 с.
2. Бокс Дж., Дженкинс Г. Анализ временных рядов, прогноз и управление: Пер. с англ. // Под ред. В.Ф. Писаренко. – М.: Мир, 1974, кн. 2. – 197 с.

*Сухомлін Є.О., ст..гр. Б-ФК-14-1
Науковий керівник:
ст. викл. каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м. Дніпро, Україна)*

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Фінансова політика держави у сучасних умовах ринкових перетворень виступає визначальною для розвитку національної економіки. Ускладнення процесів економічних трансформацій, посилення їх динамізму, фінансова криза та її негативні наслідки виявили, що існуюча фінансова політика виявилася недієздатною та низько ефективною, не в змозі адекватно і своєчасно реагувати на такі події. Актуальність дослідження посилюється тим, що з початку аграрної реформи в Україні майже четверта частина підприємств галузі залишається збитковими.

Вдосконалення кредитної політики розвитку сільськогосподарських підприємств можливе на основі:

- розвитку нетрадиційних форм кредитування (форвардні контракти, лізинг);
- широкого застосування інтегрованих схем фінансування;
- розвитку кредитної кооперації на основі створення Аграрного кооперативного банку, поширення кредитних спілок, запровадження стимулюючих умов щодо функціонування та розвитку інституцій кредитної кооперації у сільській місцевості;
- створення фонду гарантій і кредитної підтримки, який буде використовуватись замість відшкодування відсоткової ставки або у комбінації з ним;
- часткової компенсації вартості кредитів за рахунок коштів державного бюджету;
- запровадження спеціального порядку резервування та стимулюючих

умов рефінансування Національним банком України комерційних банків, які кредитують сільськогосподарські підприємства.

Ефективна інвестиційна політика є однією з базисних складових дієвої фінансової політики розвитку сільськогосподарських підприємств країни. Вона є частиною інвестиційного процесу й сприяє підвищенню економічної ефективності діяльності суб'єктів господарювання, вдосконаленню галузевої та технологічної структури інвестицій, оптимізації їх відтворювальної структури, концентрації коштів на ключових напрямках економічного розвитку сільського господарства, забезпеченню високих темпів його економічного зростання, збалансуванню та рівномірному розвитку сільськогосподарського виробництва.

Важливе значення для розвитку сільського господарства має бюджетна політика як форма державного регулювання його розвитку у вигляді бюджетного фінансування в рамках державних, регіональних і галузевих цільових програм у пріоритетних сферах функціонування аграрного бізнесу.

З урахуванням дії законів ринкової економіки (закони вартості, попиту і пропозиції, граничної корисності, зростаючих потреб, макроекономічної рівноваги) нами визначені специфічні закономірності реалізації бюджетної та податкової політики у сільському господарстві:

- нееластичність попиту;
- тенденція до глобалізації та інтернаціоналізації господарювання, у т.ч. виникнення великих інтеграційних структур у вигляді агрохолдингів;
- нерівномірність розвитку сільськогосподарського виробництва, безперервна конкурентна боротьба за ринки збуту продукції, сфери капіталу, джерела сировини й робочої сили.

Список літератури:

1. Танклевська Н.С. Оподаткування діяльності аграрних підприємств: Монографія / Танклевська Н.С. – Херсон: Олді-плюс. – 2006. – 160 с.
2. Ястремська О.М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади [Текст]: [монографія] / Ястремська О.М. – Харків: Вид. ХДЕУ, 2004. – 472 с.
4. Танклевська Н.С. Фінансова політика розвитку сільського господарства України: теорія, методологія, практика: автореф. дис. док. екон. наук: 08.00.08 / Н. С. Танклевська. – К., 2010. – 29 с.

Тітова А.Д., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Букресва Д.С.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)

АНАЛІЗ ВПЛИВУ НЕСТАЧІ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

В Україні останні роки спостерігається економічна та політична криза та, як результат, нестача фінансових ресурсів у багатьох суб'єктів господарювання. В цих умовах для забезпечення ефективної поточної діяльності підприємствам необхідно особливо ретельно підходити до процесу формування фінансових ресурсів.

По-перше, у період нестачі фінансових ресурсів вплив на виробничо-господарську діяльність підприємства, сприяє появі і зростанню боргів (невиконані контракти, податкова заборгованість, заробітна плата). Це також зменшує фінансування подальшого розвитку підприємств. А структура капіталу будь-якого підприємства характеризується співвідношенням власних і позикових коштів. Найбільш стабільним є те підприємство, яке використовує лише власний капітал, але темпи розвитку таких підприємств обмежені, оскільки такий капітал не може забезпечити необхідного додаткового обсягу активів у періоди сприятливої кон'юнктури ринку.

По-друге, ресурси підприємства є необхідною умовою ефективного функціонування підприємства та здійснення процесу розширеного відтворення на всіх його стадіях і у всіх формах. Як показав проведений аналіз [1-3], загальною проблемою для підприємств є постійна нестача власних фінансових ресурсів. Саме від ефективного використання фінансових ресурсів залежить платоспроможність, ліквідність та фінансова стійкість підприємств. Усі зовнішні та внутрішні фактори мають вплив на формування й використання фінансових ресурсів через регулювання структури та потужності різноманітних

фінансових джерел. Так наприклад, зменшення собівартості продукції, за умов стабільності інших факторів виробництва та реалізації, призведе до збільшення прибутку підприємства і, як наслідок, до збільшення обсягу його фінансових ресурсів.

У разі нестачі власних та прирівняних до них коштів для фінансування своєї діяльності підприємство може залучати зовнішні, боргові фінансові ресурси. Залучені фінансові ресурси підприємства формуються за рахунок отриманих кредитів, пайових та інших внесків, коштів мобілізованих на фінансових ринках. На процес залучення зовнішніх фінансових джерел підприємствами транспорту впливає перш за все висока вартість таких ресурсів, адже сьогодні вартість банківських кредитів в Україні є дуже високою порівняно з країнами Європи. Ще одним стримуючим чинником залучення цього виду ресурсів є трудомісткість їх оформлення, брак знань та обмежені можливості до їх залучення. Зважаючи на плачевний фінансовий стан переважної більшості підприємств пасажирського та вантажного транспорту це джерело фінансових ресурсів для більшості з них залишається недоступним.

Таким чином, підсумовуючи викладене, зазначимо, що для підвищення результативності діяльності підприємства доцільним є своєчасний й ефективний аналіз та контроль факторів впливу на капітал, а одним із важливих факторів забезпечення оптимального функціонування автомобільного транспорту є забезпечення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

Список літератури:

1. Погожа Н. В. Проблемні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства в умовах рецесії України / Н. В. Погожина // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – № 2 (45). – С. 14-19.
2. Леось О.Ю. Механізми формування фінансових ресурсів підприємств / О. Ю. Леось, І.С. Коваль // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2013. – С.84-92.
3. Курінна О.В. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства / О.В. Курінна // Науковий вісник Академії муніципального управління: Серія «ЕКОНОМІКА». – 2013. – № 2. – С. 24-29.

*Филиппович Є. С., ст.зр. 072м-17-1,
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

У процесі виробництва незамінну роль відіграє оборотний капітал як один з найважливіших факторів, що значно впливає на формування собівартості продукції. Оборотний капітал підприємств представлений такими активами, що призначені для виробничого споживання чи реалізації протягом операційного циклу або протягом 12 місяців з дати балансу, а також грошовими коштами та їх еквівалентами [1].

Оборотний капітал (оборотні кошти) – це кошти, авансовані в оборотні виробничі фонди і фонди обігу для забезпечення безперервності процесу виробництва, реалізації продукції і отримання прибутку [2]. В процесі кругообігу оборотного капіталу, який проходить різні стадії і набирає різних форм, відбувається самозростання капіталу. Що менше часу оборотний капітал перебуває в тій чи іншій формі (грошовій, виробничій, товарній), то вища ефективність його використання, і навпаки. Оборотний капітал бере участь у створенні нової вартості не прямо, а через оборотні фонди.

Для оцінки ефективності використання оборотних засобів, визначення потреби в них і обґрунтованого управління процесом прискорення обороту застосовують ряд економічних показників. Серед таких показників одним із найважливіших є коефіцієнт обороту оборотних засобів. Цей показник можна вирахувати діленням виробничих затрат підприємства без амортизації на середньорічну вартість оборотних засобів. Для визначення швидкості обороту лише предметів праці необхідно матеріальні затрати підприємства поділити на середньорічну вартість виробничих запасів, незавершеного виробництва і

готової продукції. Матеріальні затрати являють собою спожиті в процесі виробництва предмети праці.

Окрім названого, використовують також такі показники як: коефіцієнт оборотності; період оборотності; показник тривалості одного обороту оборотних засобів; показник відносного вивільнення оборотних засобів.

Ефективне управління оборотними коштами підприємства повинно забезпечувати достатній рівень залишку грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства [3].

Управління оборотним капіталом включає в себе управління:

- 1) Грошовою готівкою;
- 2) Рахунками до отримання і рахунками до сплати;
- 3) Матеріально-технічними запасами;
- 4) Короткостроковими позиками.

Отже, в сучасних умовах ринкових відносин в Україні необхідно приділяти увагу організації управління оборотним капіталом підприємства, оскільки фінансова діяльність підприємства тісно пов'язана з його формуванням і використанням. Він займає особливе місце у структурі капіталу підприємства і від якості управління ним залежить безперервність процесу виробництва та реалізації продукції, ліквідність підприємства, його платоспроможність і рентабельність.

Список літератури:

1. Аранчій В.Л. «Фінанси підприємств»: навчальний посібник. – К.: Професіонал, 2004. – 26 с.
2. Швидка О.П. Роль оборотного капіталу в забезпеченні прибутковості підприємства / О. П. Швидка // Вісник Криворізького економічного інституту КНУ. - 2013. - № 2. - С. 39-43.
3. Артим-Дрогомирецька З.В. Моделювання управління оборотним капіталом підприємства / З.В. Артим-Дрогомирецька, М.Н. Негрей // Наукові праці ЛНУ. Економічні науки. – 2014. – Випуск 32. – С. 25-30.

*Харчук В.С., ст. гр. Б-ФК-14-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Створення і нормальне функціонування підприємств будь-якої форми власності неможливе без формування достатнього обсягу власного капіталу. Нормою для успішної, рентабельної роботи підприємства, його високої конкурентоспроможності на ринку і фінансової стійкості є ситуація, за якої власний капітал становить більшу частину його фінансових ресурсів.

Якщо розглянути структуру власного капіталу (zareєстрований капітал, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток, неоплачений та вилучений капітал) українських підприємств за видами економічної діяльності можна відмітити, що за всіма видами економічної діяльності, окрім сільського, лісового та рибного господарства (нерозподілений прибуток за 2016 рік складає 262 375,6 млн. грн.), фінансової та страхової діяльності (нерозподілений прибуток за 2016 рік складає 4472,9 млн. грн.) та освіти (нерозподілений прибуток за 2016 рік складає 478,2 млн. грн.), всі підприємства інших видів економічної діяльності (загалом) мають непокритий збиток [1].

При цьому ці непокриті збитки за останні три роки зросли в 1,685 рази. Так збитки без врахування прибуткових видів економічної діяльності у 2016 році склали 1156 397,0 млн. грн., у 2015 році – 1088804,3 млн. грн., а у 2014 році – 685 937 млн. грн.

До 2013 року до видів економічної діяльності, які мали нерозподілений прибуток відносились і промисловість, і транспорт [1].

Важливим чинником, який впливає на величину власного капіталу підприємства, є обсяг чистого прибутку (збитку) та порядок його використання (чи покриття) у звітному періоді.

Якщо проаналізувати питому вагу підприємств, які одержали прибуток, за видами економічної діяльності у 2016 році, можна відмітити наступне:

- в промисловості питома вага підприємств, які одержали прибуток – 72,5% до їх загальної кількості. Але сума прибутку (117 202,7 млн. грн.) менша за збитки, які отримали 27,5% збиткових підприємств (141 927,4 млн. грн.) [2];
- в будівництві питома вага підприємств, які одержали прибуток – 70,4% до їх загальної кількості. Але сума прибутку (7349,7 млн. грн.) менша за збитки, які отримали 29,6% збиткових підприємств (17902,7 млн. грн.) [2].

Динаміка власного капіталу свідчить про якість фінансового менеджменту на підприємстві. Структура та ефективність використання власного капіталу підприємства безпосередньо впливають на формування добробуту його власників.

Сучасний етап розвитку української економіки є дуже складним: різкий спад виробництва свідчить про те, що більшість українських підприємств знаходяться в затяжному кризовому стані.

Власний капітал підприємства є особливим об'єктом управління, який дає змогу розрахувати рівень його конкурентоспроможності для потенційних інвесторів та кредиторів. Подальший пошук ефективного формування та управління власним капіталом підприємства в умовах кризового стану економіки України є важливим етапом розвитку підприємництва в країні загалом.

Список літератури:

1. Економічна статистика України/ Економічна діяльність / Діяльність підприємств/Власний капітал підприємств за видами економічної діяльності– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/vk_ed/vk_u/vk_ed_3_16_u.htm
2. Економічна статистика України/ Економічна діяльність / Діяльність підприємств/Чистий прибуток (збиток) великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/fin/chpr/chpr_ed/chpr_ed_u/chpr_ed_0617_u.htm

*Чернишева А.В., ст.гр 072м-16з-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф ЕАіФ Доценко О.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах господарювання зросло значення вдосконалення структури капіталу не тільки великих підприємств, а і малих також. Це пов'язано з тим, що тільки оптимальна структура дозволяє підприємству найповніше реалізувати свої виробничі можливості.

Формування структури капіталу підприємства повинно враховувати ряд особливостей, а саме, чи відповідає політика фінансування підприємства стратегічним задачам, що стоять перед нею; чи завжди операції, укладені в області залучення капіталу, ведуть до зростання ринкової вартості активів підприємства [1,2]. Структура капіталу характеризується співвідношенням власних і позикових коштів, які використовуються підприємством в процесі господарської діяльності. Як показав аналіз літературних джерел [1,2, 3], автори виділяють як певні переваги, так і недоліки кожного з підходів до формування капіталу підприємства (табл. 1).

Згідно з традиційної теорії аналізу фінансових рішень, існує залежність середньої вартості капіталу фірми від його структури. Прихильники цієї теорії вважають, що вартість позикового капіталу завжди нижче за вартість власного капіталу фірми і зростання частки позикового капіталу повинно сприяти зменшенню середньої вартості капіталу підприємства. Також важливою є розробка системи критеріїв, з допомогою яких можна оцінити переваги та недоліки залучення позичкового капіталу, зовнішніх та внутрішніх джерел фінансування. Прихильники традиційної теорії аналізу фінансових рішень вважають, що вартість позикового капіталу завжди нижче за вартість власного капіталу фірми і зростання частки позикового капіталу повинно сприяти зменшенню середньої вартості капіталу підприємства [1-3].

Переваги та недоліки власного та залученого капіталів

	Власний капітал	Запозичений капітал
ПЕРЕВАГИ	1. Простота залучення 2. Висока здатність генерування прибутку у всіх сферах діяльності 3. Забезпечення фінансової стійкості розвитку підприємства	1. Широкі можливості залучення 2. Забезпечує ріст фінансового потенціалу підприємства та темпів росту обсягів його господарської діяльності 3. Здатність генерувати приріст фінансової рентабельності
НЕДОЛІКИ	1. Обмеження обсягів залучення фінансових ресурсів для розширення операційної та інвестиційної діяльності підприємства 2. Висока вартість 3. Неможливе забезпечення перевищення коефіцієнту фінансової рентабельності підприємства над економічною	1. Ризик зниження фінансової стійкості та втрати платоспроможності 2. Генерує меншу норму прибутку 3. Висока залежність вартості позиченого капіталу від коливань кон'юнктури фінансового ринку

Також важливою є розробка системи критеріїв, з допомогою яких можна оцінити переваги та недоліки залучення позичкового капіталу, зовнішніх та внутрішніх джерел фінансування. Виходячи з того, що в умовах змінного навколишнього середовища важко встановити раз і назавжди оптимальну структури капіталу підприємства, потрібно проводити постійний його аналіз з використанням якомога більшого числа інструментів.

Таким чином, для того, щоб посісти своє місце на ринку й успішно працювати, підприємство має враховувати багато чинників, що впливають на його структуру капіталу, планувати й прогнозувати власні кроки, яке потребує моніторингу ринку фінансових ресурсів.

Список літератури:

1. Федоренко Н.П. Аналіз факторів, що визначають фінансовий результат діяльності підприємства / Н.П. Федоренко // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2009. – №2. – С. 206-210.
2. Стеценко Б. Теоретичні підходи до визначення оптимальної структури капіталу акціонерного товариства/ Б. Стеценко // Ринок цінних паперів. Вісник ДКЦПФР. – 2010. – № 5/6. – С. 41-47.
3. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. : рекомендовано М-вом освіти і науки, молоді та спорту України для студ. вищ. навч. закл. / О. І. Кремень, В.М. Кремень ; [М-во освіти і науки, молоді та спорту України] . – К. : Центр учбової літератури, 2012 . – 416 с.

Чорнобривець М.Ю., ст. гр. Б-ФК-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Герасимова І.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМКІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Будь-яка діяльність спрямована на досягнення конкретних цілей потребує певних витрат. Управління витратами і їх оптимізація – одна з найбільш вигідних можливостей максимізації прибутку. Отримання найбільшого ефекту із найменшими затратами матеріальних, трудових та фінансових ресурсів залежать від політики управління витратами, яка передбачає пошук способів їх оптимізації. Ці функції повинна виконувати система управління витратами, яка дає змогу точніше аналізувати та оптимізувати витрати на виробництво, а також надає можливість точного планування витрат на майбутні періоди, що забезпечувало б ефективне функціонування підприємства.

Основа забезпечення оптимізації витрат це, як правило, виявлення факторів, чинників і резервів зниження витрат виробництва. Однак слід зазначити, що зниження витрат не завжди є доцільним. Будь-яке зниження витрат, що призводить до погіршення якості продукції, не є економічно виправданим, так як може призвести до зниження якості кінцевого продукту, негативно позначитися на обсягах реалізації продукції та її конкурентоспроможності. Тому зниження витрат має відбуватися не за рахунок погіршення її якості, а завдяки використанню інших резервів оптимізації витрат.

Узагальнивши дослідження і публікації вітчизняних вчених [1,2,3], можна виділити такі заходи, що в перспективі допоможуть оптимізувати рівень витрат на підприємстві:

- підвищення технічного рівня виробництва за рахунок впровадження нових технологій, застосування нових видів сировини і матеріалів; використання інноваційної техніки та обладнання; автоматизації і механізації виробничих процесів;

- вдосконалення організації виробництва і праці, раціоналізація системи управління виробництвом, оптимізація логістичних витрат;

- введення й освоєння нових виробництв і виробничих одиниць, диверсифікація виробництва;

- застосування ресурсозберігаючих технологій, що забезпечує економію матеріалів та енергії;

- максимальне залучення додаткових доходів від вільних активів (наприклад, здача в оренду площ та технологічного обладнання, які не використовуються в даний момент суб'єктом господарювання та інше);

- формування системи мотивації працівників до контролю та зменшення витрат;

- постійний моніторинг за рівнем витрат та вжиття заходів для їх зниження.

Таким чином, необхідно постійно здійснювати пошук можливостей оптимізації витрат на виробництво і реалізацію продукції з метою отримання інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері підвищення ефективності функціонування підприємства та інших актуальних проблем.

Список літератури:

1. Нікіта А.Ю. Управління витратами на підприємстві/ А.Ю. Нікіта// Научный вестник Донбасской государственной машиностроительной академии. - 2015. - № 3. - С. 307-311.

2. Присяжнюк Л.Г. Оптимізація витрат підприємств машинобудівної галузі / Л.Г. Присяжнюк // Ефективна економіка. - 2016. - № 8. - Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5118>

3. Цимбалюк Л.Г. Чинники, резерви та шляхи зниження витрат виробництва як основа зменшення ціни товару/ Л.Г. Цимбалюк, Н.П. Скригун // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. Економіка та управління підприємствами. – 2011. – № 3(15) – С. 88-95.

Шевченко А.А., ст. гр.072м-16з-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
Університет, м. Дніпро, Україна)

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Управління фінансовим станом підприємств базується на об'єктивних та суб'єктивних законах суспільного розвитку, на знанні та використанні закономірностей розподілу готового продукту і валового доходу підприємства.

Метою управління фінансовим станом є забезпечення підприємства необхідними фінансовими ресурсами та підвищення ефективності його фінансової діяльності.

Управління фінансовим станом підприємства переслідує кілька цілей:

- визначення фінансового положення;
- виявлення змін у фінансовому стані в просторово-часовому розрізі;
- виявлення основних чинників, що викликають зміни у фінансовому стані;
- прогноз основних тенденцій фінансового стану [1].

Огляд наукових праць за означеною проблематикою довів, що управління фінансовим станом набуває практичного втілення завдяки фінансовій політиці підприємства.

Алгоритм формування управлінського рішення щодо фінансового стану підприємства включає наступні етапи: збір необхідної інформації; обробку інформації; розрахунок показників зміни статей фінансових звітів; розрахунок фінансових коефіцієнтів за основними аспектами фінансової діяльності або проміжних фінансових агрегатах; порівняльний аналіз значень фінансових коефіцієнтів з нормативами; аналіз змін фінансових коефіцієнтів; підготовку висновку про фінансовий стан компанії на основі інтерпретації оброблених даних [3].

Управління фінансовим станом підприємства здійснюється за допомогою систематичного й усебічного оцінювання з використанням різних методів,

прийомів та методик аналізу. Це уможливило критичну оцінку фінансового стану підприємства як у статичі за певний період, так і в динаміці - за ряд періодів, дає змогу визначити "больові точки" у фінансовій діяльності та способи ефективнішого використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення.

На основі узагальнення існуючих точок зору управління фінансовим станом підприємства має здійснювати на основі таких принципів:

- принцип інтегрованості системи управління фінансовим станом із загальною системою управління підприємством;
- принцип стратегічної направленості управління;
- принцип гнучкості процесу управління фінансовим станом;
- принцип комплексного характеру формування управлінських рішень в управлінні;
- принцип координації управлінських дій [2].

Таким чином, управління фінансовим станом корпорації – це сукупність принципів, методів та інструментів прийняття та реалізації управлінських рішень щодо структури активів та джерел їх фінансування з метою забезпечення дотримання інтересів вищого менеджменту та забезпечення зростання добробуту власників. Організація управління фінансовим станом має ґрунтуватися на принципах інтегрованості, стратегічної направленості, гнучкості, комплексності, координації, альтернативності, ієрархічності, інноваційної спрямованості та пріоритетності розв'язання протиріч в складових елементах фінансового стану.

Список літератури:

1. Онисько С.М., Марич П.М. Фінанси підприємств: Підручник для студентів вищих закладів освіти. - 2-ге видання, виправлене і доповнене. - Львів: «Магнолія Плюс», 2006. - 367 с.
2. Подольська, В. О. Фінансовий аналіз [Текст] / В. О. Подольська, О. В. Яріш. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
3. Артюх, І. Значення та аналіз грошових коштів в умовах ринкової економіки [Електронний ресурс] / І. Артюх // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>. – 16.03.2018. – Назва з екрану.

*Штоколова В.В., ст. гр.ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет, м. Дніпро, Україна)*

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ В ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ

Важливе місце в діяльності торгівельної сфери займає забезпечення потреби підприємств галузі в капіталі. Тому, важливим є визначення особливостей структури капіталу торгівельної сфери з метою налагодження стабільної діяльності підприємств та забезпечення їх розвитку.

Частка сукупного капіталу торгівлі в усьому сукупному капіталі за всіма видами економічної діяльності в Україні складає близько 17– 20 %.

Аналіз структури капіталу підприємств України за основними видами економічної діяльності, засвідчив вкрай низьку питому вагу власного капіталу та дуже високу частку позикового капіталу в загальній структурі формування фінансових ресурсів підприємств у порівнянні з іншими видами економічної діяльності.

Так, в 2012 році цей показник становив 9,6%, а протягом року знизився до 8,5% (- 1,1%) , а в 2014 – 2015 р. він зовсім від'ємний (-2,0% в 2014р. та - 4,8% в 2015 р., таке зафіксовано тільки в торгівлі). В 2016р. цей показник збільшився до 3,0%, але в порівнянні з 2012 р. він нижче на 6,6%.

У той же період спостерігається збільшення поточних зобов'язань: з 76,3% в 2013 р. до 86,7% в 2015 р. (+10,4%). В 2016 р. цей показник знизився до 82,9% (-3,8%).

Загалом, частка довгострокових та поточних зобов'язань в 2012 році в підприємствах торгівлі складала 90,4%, а в 2016 р. – 97,0% (+6,6%) [1].

Частка поточних зобов'язань у сфері торгівлі значно перевищує частку довгострокових зобов'язань, що свідчить про переважне фінансування діяльності за рахунок короткострокових кредитів банків та кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги (вона склала 76– 86%).

Оптова та роздрібна торгівля – єдина сфера економічної діяльності, де зафіксований від’ємний показник власного капіталу у 2014 та 2015 роках. Звичайно, це пов’язано із збитковою діяльністю підприємств сфери торгівлі.

Підсумовуючи основні результати дослідження динаміки і структури капіталу торговельних підприємств України, можна сформулювати основні напрями вдосконалення та оптимізації системи управління їх фінансовими ресурсами в сучасних умовах розвитку:

- основною вимогою формування активів і капіталу підприємств торгівлі в Україні повинна стати оптимізація вертикальної та горизонтальної структури їхнього балансу з метою забезпечення фінансової стійкості, платоспроможності та фінансової рівноваги, збільшення рентабельності вкладеного капіталу та зниження фінансового ризику;

- розробка та реалізація довгострокової політики поступового збільшення питомої ваги власних фінансових ресурсів у загальній структурі формування капіталу та фінансуванні активів торговельних підприємств;

- пошук і залучення позикових фінансових ресурсів на фінансовому ринку країни з урахуванням їх вартості, терміну повернення та мінімально допустимого ризику для фінансової стійкості торговельних підприємств;

- оцінка перспектив стабільного функціонування та ефективного розвитку підприємств торгівлі в Україні з урахуванням реальної ринкової кон’юнктури та впливу макроекономічних чинників зовнішнього середовища.

Список літератури:

1. Державна служба статистики України. Діяльність підприємств. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Секція 5 Удосконалення процесів бюджетного управління

*Соболенко В.Д., ст. гр. ФКфе-14-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Букресва Д.С.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпро, Україна)*

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ В КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Одне з основних завдань місцевого самоврядування є максимальне забезпечення територіальної громади усіма необхідними ресурсами для збалансованого соціально-економічного розвитку регіону. Тому важливою проблемою місцевих бюджетів є збільшення надходження фінансових ресурсів.

Наразі в Україні все більше виникає необхідність розширення та зміцнення фінансової бази місцевих органів влади. Для цього, з метою підвищення фінансової самостійності місцевих бюджетів, активно впроваджується бюджетна децентралізація, що є важливою ланкою загальної децентралізації державної влади на користь місцевого самоврядування.

Тенденція до збільшення доходів місцевих бюджетів стала можлива завдяки підвищенню зацікавленості органів місцевого самоврядування. Безпосередньо в їх інтересах збільшення надходжень до місцевих бюджетів, залучення резервів їх наповнення, ефективність адміністрування податків і зборів.

За останні три роки від початку реформи фінансової децентралізації доходи місцевих бюджетів зросли у 2,8 рази – із 68,6 млрд. грн. у 2014 році до 192,7 млрд. грн. за підсумками 2017 року, що є реальним показником бюджетної політики держави [1].

Також ефективність впровадження фінансової децентралізації виявляється у результатах платоспроможності місцевих бюджетів. На прикладі аналізу фінансової спроможності 34 новостворених ОТГ по Дніпропетровській області, за даними джерела [2], визначено, що середній показник надходжень

власних доходів на 1-го жителя збільшився на 1681,0 грн. та у 2017 році склав 4829,7 грн.

Підтвердженням ефективності фінансової децентралізації є і щомісячне накопичення залишків бюджетних коштів на рахунках місцевих бюджетів, обсяг яких на початок 2017 р. становив 47,7 млрд. грн. (33,6 млрд. грн. по загальному фонду та 14,1 млрд. грн. по спеціальному фонду) [3].

Виконання місцевих бюджетів відображає загальний соціально-економічний стан даної території. Наявність достатніх ресурсів є запорукою того, що влада в громаді має можливість надавати більш якісні послуги, реалізовувати соціальні та інфраструктурні проекти, створювати умови для розвитку підприємництва, залучати інвестиції та забезпечувати всебічне покращення умов проживання своїх мешканців.

Таким чином, проведене дослідження свідчить що аналіз місцевих бюджетів є наглядним показником того, що реалізація реформи фінансової децентралізації дала позитивні результати в нашій країні. Але існують і значні ризики, бо надмірна децентралізація ускладнює реалізацію державою такої функції, як стабілізація та перерозподіл доходів. Управлінські ризики пов'язані з низьким рівнем кваліфікації керівного апарату органів місцевого самоврядування, відстоювання особистих інтересів його представників.

Список літератури:

1. Казюк Я. Національний проект «Децентралізація». Фінансова децентралізація: результати та перспективи [Електронний ресурс] / Я. Казюк, В. Венцел, С. Демиденко, І. Герасимчук // Режим доступу: http://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/169/Фінаансова_децентралізація.pdf
2. Казюк Я. Національний проект «Децентралізація». Дніпропетровська область – оцінка фінансової спроможності 34 ОТГ Дніпропетровської області за 2017 рік [Електронний ресурс] / Я. Казюк, В. Венцел, С. Демиденко, І. Герасимчук // Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/uploads/attachment/document/98/2Дніпро11.pdf>
3. Кравченко В.П. Стан місцевих бюджетів в умовах фінансової децентралізації [Електронний ресурс] / В.П. Кравченко, Є.М. Гудим // Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/doc/Proceedings_Scientific_Notes_21.pdf#page=43

ЗМІСТ

Секція 1 Фінансовий механізм та державне регулюванням економічного розвитку	3
Остапенко А.О. Проблеми функціонування грошово-кредитної системи України	3
Секція 3 Актуальні напрями розвитку фінансової системи країни в умовах глобалізації	5
Антонов В.М. Імплементация зарубіжного досвіду розвитку кредитних інструментів до умов України.....	5
Ахмедова А.В. Сутність фінансової діяльності страхової компанії....	7
Ахмедова З.З. Оцінка кредитоспроможності позичальника як основний чинник зниження кредитного ризику банку.....	9
Багдасарян В.А. Сучасні тенденції розвитку фінансової системи України в умовах глобалізації	11
Бяшімова Л.Д. Особливості формування фінансових ресурсів страхової компанії.....	13
Гавриленко Т.С. Методика організації іпотечного кредитування.....	15
Голобородько М.П. Інвестиції в людський капітал – рушійна сила розвитку економіки країни.....	17
Грабчак А.О. Управління ліквідністю фінансово-кредитної установи	19
Дарадан О.В. Специфічність фінансових ресурсів страхових компаній за джерелами залучення.....	21
Добровольський А.О. Визначення впливу динаміки страхових платежів на основні показники діяльності ПрАТ «АСК «ІНГО Україна» методом кореляційно-регресійного моделювання.....	23
Книр В.Ю. Методичні підходи до оцінки якості кредитного портфелю банку: критичний аналіз.....	25
Коваленко К.В. Обґрунтування структури та обсягів депозитних операцій комерційних банків.....	27
Колеснік М.В. Банківська криза та шляхи її подолання в Україні.....	29
Кириченко Я.В. Визначення надійності та ліквідності кредитної установи на прикладі ПАТ КБ Приватбанк.....	31
Купрій С.О. Класифікація та особливості формування доходів страхової компанії.....	33
Лебединченко Д.А. Сутність та види кредитного портфеля банку.....	35
Молочков М.В. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами страхової компанії.....	37
Морока А.Ю. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості страхової компанії.....	39
Мусаєва Н.М. Організація ефективної депозитної діяльності банку на основі аналізу класифікації вкладів.....	41
Петрик О.І. Визначення надійності та ліквідності кредитних установ.	43
Савчук Д.Р. Вдосконалення кредитної політики комерційного банку	45

в сучасних умовах глобалізації	
Сичков В.О. Страхові продукти зі страхування врожаю сільськогосподарських культур: переваги та недоліки.....	47
Сокур С.О. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовою стійкістю страхової компанії.....	49
Суїма В.М. Оцінка якості кредитного портфеля банку.....	51
Шевченко А.В. Управління кредитним портфелем комерційного банку.....	53
Шипенко Ю.А. Групування доходів страхової компанії за джерелами їх походження.....	55
Широков Я.Ю. Оцінка якості кредитного портфелю банку.....	57
Секція 4 Фінансовий менеджмент промислових підприємств та фінансових посередників	59
Алексеева К.Ю. Формування єдиної системи методичних підходів щодо оцінки фінансового стану підприємства.....	59
Андрєєва К.О. Шляхи поліпшення фінансового стану підприємства в умовах економічної кризи.....	61
Анісімова К.О. Ефективність використання фінансових ресурсів підприємств в умовах сталого розвитку.....	63
Асланова А.В. Розвиток економіки – основа підвищення добробуту країни.....	65
Білан О.С. Прибуток як інструмент фінансового забезпечення інноваційного розвитку України.....	67
Буличенко І.В. Підвищення рентабельності роботи підприємства: перспективи розвитку, критерії оцінки.....	69
Гезь Л.В. Перспективи впровадження бюджетування на підприємствах в сучасних умовах.....	71
Єлисеєнко Д. І. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку підприємств будівельної галузі України: стан, проблеми та шляхи їх вирішення.....	73
Жарко О.В. Сучасні методи удосконалення системи управління фінансово-господарською діяльністю підприємства.....	75
Іванов Д.С. Ключові аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства.....	77
Калініна В.В. Аналіз методів оцінки фінансової стійкості підприємства.....	79
Клименко І.О. Теоретичні аспекти тлумачення фінансів підприємств та виявлення проблем їх управління.....	81
Коваленко В.В. Підвищення рентабельності роботи підприємства – запорука його успішного розвитку.....	83
Когун Я.В., Попова А.Ю. Критерії оцінки ефективності діяльності підприємства.....	85
Коломоєць О.Г. Проблеми і шляхи підвищення прибутку підприємств на інноваційній основі.....	87

Кольцова І.І. Фінансова стійкість аграрних підприємств як запорука їх фінансової безпеки.....	89
Костенко В.Г. Процентний та непроцентний дохід банку при кредитуванні підприємств.....	91
Кравцова В.А., Бербер В.О. Фінансовий потенціал підприємств України: перспективи розвитку.....	93
Латишева Д.А. Розробка шляхів поліпшення фінансових результатів діяльності підприємства в сучасних умовах.....	95
Логвинець А.Є. Проблеми функціонування підприємств як інституціональної одиниці економіки України.....	97
Лубенець К.О., Порубана В.І. Підвищення ефективності роботи підприємств України: проблеми та шляхи їх вирішення.....	99
Мадян К.А. Підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства.....	101
Міщенко М.П. Аналіз фінансових результатів роботи підприємств України.....	103
Михайлова Д. А. Удосконалення підходів до управління фінансово-господарської діяльності підприємства.....	105
Муха Ю.І. Проблеми і шляхи підвищення ефективності використання основних фондів підприємства.....	107
Пирогова К.О. Особливості формування фінансових ресурсів товариств з обмеженою відповідальністю.....	109
Пурик Х.О. Кредитування підприємств малого та середнього бізнесу комерційними банками в сучасних умовах господарювання.....	111
Ружинська В.В. Вплив системи розподілу прибутку на перспективну результативність підприємства.....	113
Русінова А.С. Сучасний стан, тенденції та основні напрямки поліпшення фінансового стану промислових підприємств.....	115
Самборська М.Ю. Рентабельність підприємства та шляхи її підвищення в сучасних умовах.....	117
Ступар Д.А. Вплив собівартості продукції на підприємства України..	119
Суханова К.О. Застосування адаптивних методів прогнозування для визначення результатів фінансово-господарської діяльності підприємства.....	121
Сухомлін Є.О. Стратегія розвитку в сучасних умовах фінансових ресурсів аграрних підприємств.....	123
Тітова А.Д. Аналіз впливу нестачі фінансових ресурсів на ефективність діяльності підприємств.....	125
Филиппович Є.С. Удосконалення управління оборотним капіталом підприємства.....	127
Харчук В.С. Аналіз фінансових результатів роботи підприємств України.....	129
Чернишева А.В. Управління капіталом малого підприємства.....	131
Чорнобривець М.Ю. Шляхи оптимізації витрат як один із напрямків	

підвищення ефективності функціонування підприємства.....	133
Шевченко А.А. Управління фінансовим станом підприємства в умовах глобалізаційних процесів в Україні.....	135
Штоколова В.В. Сучасний стан та тенденції формування капіталу в підприємствах торгівлі.....	137
Секція 5 Удосконалення процесів бюджетного управління	139
Соболенко В.Д. Формування фінансових ресурсів місцевого бюджету в контексті децентралізації.....	139